

Ivan Preissler

TEXTY I.

1986 - 1993

Chicago

12. 12. 1986

Emigrace ze Španělska do U.S.A.

Do dálek se táhnou obrovská auta, čisté nízké domky i sny realizované ži-
vými nad pomníky mrtvých; jen kvádry kamenů s láskou položené nad proměněnými
těly v zemi porostlé voňavým trávíčkem, mezi stromy a pahorky, bez zídky či plůtku –
rostoucí přímo z chodníku do sametového ticha lesa.

*Uveřejněno po 11. letech ve studentském listu BABYLON č. 1. ročník VIII.,
Literární a výtvarná příloha č. 3/98, z 20. října 1998*

Bohumil „Bob“ Krčil: Sebráno v New Yorku 1987, sborník

„Tímto děkuji I. P.

za pomoc s korekturou a s přepsáním cirka 100 stránek na českém stroji...“

Následuje Ivanův obsažný příspěvek do sborníku:

Umění má v zemi se skutečnou demokracií velkou sílu a vyvolá mohutný
pohyb právě pro svou univerzální hodnotu.

Všechny známé znakové systémy se tu vrství.

Algonquin, February 4, 1987

Americké malířství, které se vyvíjelo paralelně s evropským, není ve svých po-
čátcích nijak výjimečné. Proces probíhá uvnitř obrazové skladby. Viditelná oslava no-
vé země působí vždy trochu nadneseně a burleskně. Zato u prostých zátiší, která
mají často rozhodující vliv na vývoj malby, dochází k zostřenému pozorování světel-
ných jevů na povrchu předmětu, k fenomenálnímu zobrazení jakosti, struktury a tep-
loty předmětu jen pomocí barvy a ostrého světla, jehož magická moc prozařuje mě-
děný džbán či skleněný pohár s virtuozitou překonávající mistry starých škol ze se-
verní části Evropy.

Jak krajina potažená karmínovou zástěnou zapadání slunečního kotouče, tak
romantické scenérie dalekého Západu či rozeklaná skaliska a vodopády, všechno dý-
chá svěžím, čistou radostí z objeveného a nezlomnou vůlí, nezkrotnou energií skrytou
v podobě bílého světla.

Obrazy jsou často těžkopádné, postrádají onu lehkost a svěžest dřívějších kul-
turních center, ale synkopicky vyvěrá hluboký spodní tón osvobozeného lidu, jehož
zázračná moc se násobí stupněm úžasu...

Algonquin, February 11, 1987

Kdo stojí před obrazem, před sochou právě proto, že je to plastika, malba – mýlí se. Zkušený zrak, shoda okolností, přímé oslovení odkryje pod vrstvou času poselství – povznášející vstříc budoucnosti.

Averze proti modernímu umění vyplývá jednoduše z toho, že zasahuje současníky a nelze svalit břemeno viny na naše předky.

Světlo a tma. Pravda proti lži. Co znamená, když tvůrce popíše událost s přesností dne i hodiny několik desítek let dopředu? V Knize knih jsou to tisíciletí a většina popsaných věcí se již vyplnila.

Dovede rozpoznat tvar i podobu? Pozorně četl a statečně vytrval. Takových umělců není mnoho. V celých dějinách je to jen několik solitérů.

Přesto jsou klenoty pečlivě střeženy, chráněny – dokonce ukryty. A kdo projde časem i prostorem, stojí podruhé často před zavřenými dveřmi zrušeného oddělení.

Má informace cenu jen pro individuum, jehož existence se při nejlepším trpí nebo respektuje? Což nemohou projít zavřenými dveřmi všichni s dobrou vůlí?

Zdobný charakter výtvarných prací ustoupil výměně cenných informací. Z jakého zdroje přicházejí? Média jsou různá. Materiál musí být přiměřený ideji. Obsah i forma ve shodě. Medium je nositel sdělné hodnoty. Pro Michelangela mramor, pro Rodina bronz, van Gogh použil olej a plátno. Dnes bychom měli počítat se vším. I nápis na zdi, rozptýl světla, poštovní obálka, úsměv krásné ženy; tón, který se osvobodí ze směsice nesčetných hluků a šumů velkoměsta.

Vliv různých kultur se střetává právě na půdě USA díky migraci ras i snazšímu přístupu k odlehlým tradičním centrům naší planety Země. Dochází ke srovnání a selekci zřetězených představ, dříve vázaných jen na úzký okruh cestovatelů a sběratelů. Neexplodovala pařížská avantgarda jednou vlivem japonských dřevořezů, druhy výstavou negerských plastik?

Obrazy promyšlené a zachycené srdcem stanou se dočasným hmotným útvarrem.

Hudební dílo je závislé na interpretaci, na kvalitě záznamu. Výtvarná díla na prostředí, ale nepotřebují překladatele. Na literaturu se ukládá vrstva času snad dříve než na poezii, ale staré texty často díky vývoji jazyka neosloví své současníky.

Architekturu ničí války a mluvené slovo. Verbální projev je nejvznešenější – důvěra k němu pohasla... Dnes platí v jazyce to, co jsme konstatovali o hudbě a literatuře.

Masové sdělovací prostředky dovršily dílo zkázy. Je nutné se vracet k původnímu významu slov a pojmů.

Algonquin, February 11, 1987

Indiáni říkali, že pro bledé tváře je všechno mrtvé, květiny, zvířata, kameny, řeka i vzduch. Dokonce i jejich vlastní muži. „Pro nás je živé všechno. Slunce, déšť, půda i kámen má život. Všude nahmatáš puls jediného bijícího srdce.“

Ještě v Praze jsem obdržel od svých francouzských přátel fotografii viaduktu, jehož nosník, pilíře i betonový chodník na zemi byl hustě pokreslen barvou nanesenou emailem ve spreji – technika nočních banditů americké avantgardy. Skutečně, snímek potvrdil moje očekávání. Na rzi pokryté konstrukci naleznu jména převzatá z řeckého bájesloví, počáteční grafémy japonského znakového písma se stříbrně třpytí na staré zdi proti „Velehradu“.

Opuštěné budky čekáren, visuté dráhy spojující centrum s předměstím jsou jako barevná skla katedrál poseta mnoha vrstvami různých sdělení určených jen zasvěceným, kteří tudy projíždějí. Reflektory a svítilny ozařují magické znaky nových rituů velkoměstské mytologie v mnohanásobných odstínech.

Mají smysl! Dají se číst. Tam, kde jsou domky nejvíc zaprášené, kde je plno nečistoty v ulicích, září alespoň tabule skel v přístavech nepovšimnutých koutů městské periferie.

V dále září věže obrovského města, tady – uprostřed dvou světů – malých krásných domků se zahrádkami pečlivě udržovanými a luxusním středem Chicaga s mrakodrapy – je třetí svět – úzký prstenec obepínající lunu, tu rozježděnou koly terénního vozidla expedice... blízkou na večerní obloze ze svaté půdy USA.

Tady, v černém prstenci kolem ostrého plamene rozžaté svíce, rozevře srdce síla poezie, mocná báseň z tajemného, tíseň a touha oslovit zakázané světlo. Jméno jmen, jehož podobu jsme poznali – ale hřích lidské pýchy udusí okamžik Pravdy a vlak nás nese za rekonstruovaným skeletem umělce či jeho kolegou, jehož vycpanina s cedulkou nás poučuje o tom, kdy se mistr umístěný v zasklené vitrině muzea narodil a kdy zemřel.

Miloval jsem i pražská předměstí. Místa, kde obludné bloky novostaveb se přitiskly k říši mrtvých, chlad hřbitůvků se vkrádá do obydlí a mrtví s mrtvými se přezouvají na půdě nasáklé krví. Staré altánky, barokní kaple rozdrčené časem i rukou zastánců dřívější cesty.

Do bosých chodidel se otiskly klíče ukryté pod rohožkou, bota vedle boty vydá svědectví o počtu shromážděných osob.

Oprýskané dveře domků indoevropského plemene, Romů a potomků velkých armád, které tudy prošly. Tak přetéká kalich České země v ruce purpurové hvězdy Východu.

Algonquin, February 19, 1987

Tady končí svět.

Gymnázium Dobříš, Čechy, ředitel dr. Miroslav Olič.

Ředitelem gymnázia se stal nestraník. Tím, že u něho našli azyl z politických důvodů vyloučení profesori, je úroveň této střední školy vyšší.

Vědec bývá používán různě. Předepsanou bohopoctu včetně obhajoby diplomní práce v epicentru IV. říše nelze obejít.

Nátlak na studenty po okupaci v roce 1968, změna ČSM v SSM pod slibem lepších podmínek pro studium včetně zlepšení prospěchu na přímluvu funkcionářů z Leninova svazu mladých – odrazový můstek pro budoucí kandidáty KSČ – je provázen nábořem v pivnicích, exkurzemi do pivovarů a v klubovnách proměněných ve večeradla popsaná Petroniem (římským spisovatelem z doby počínajícího úpadku impéria pod vládou císaře Nera).

Brutalita „vůdců“, kteří mají zkušenost nabytou vně kárného tábora národů; hněv samotného Boha, jež přetéká okraj zlatého poháru.

Členství se vyžaduje téměř ve všech disciplínách kulturních či vědních. Talent, vloha nebo ambice → není důvod k podání ruky. První a poslední otázka ve všech důležitých pozicích schopných formovat a tvořit svobodný národ. Jsou blokováni specialisty, zkušenými profesionály, schopnými odhadnout uchazeče v prvních minutách osobního kontaktu. Peníze vyřeší všechno! Ale chudý člověk nemůže složit odhadnutou sumu, neboť nejdražší je informace – komu!

Duchovní aristokracie staré Číny či Japonska scházela se po roce nebo po dvou letech, aby si navzájem vyměnili své literární, básnické, výtvarné práce. Vysoká kulturní úroveň nejstarších uměleckých a vědních center vedla myslitele k meditaci o samotné prezentaci artefaktu a podle letory, v jaké posluchač hudby sáhne po oblíbené kazetě nebo desce; jako si čtenář z knihovny vyjme oblíbený svazek – dokázal umělec Východu naladit svůj pohled na oblíbenou přírodní scenérii, svůj sluch pro ptačí zpěv, vítr v piniích... rozvinul jeden ze svitků své sbírky jako závěsný obraz a nahradil jej opět jiným, jak sám uznal za vhodné.

To pochopili lidé žijící v obsazené části Evropy. Jen kritéria jsou různá. Estetický zřetel ustoupil boji o svobodu podrobených národů. Vznikly tajné archivy, práce známé jenom úzké skupině nejlepších přátel. Rozmar nahradila opatrnost. Právem se říká stoupencům nového hnutí v zemích „reálného socialismu“ *albisté*.

(Album, odtud „albisté“. Ukládají své práce do zásuvek starých sekretářů, tajných schránek a ukrytých knihoven. Nejlepší jsou ovšem velká alba...)

Kdo přišel z velkého utrpení, vidí svůj šat zborcený krví, vybělený sluncem panenské země, vlajku Spojených Států. Sedm pruhů červených, šest bílých pod padesáti hvězdami.

Za ním je kaluž, mokvající rána, poduška orgií zdobená srpem až do času žně, žlutá hvězda nad mrtvými vodami, hořký plyněk.

Červenec 1987

I. P. narozen 28. dubna 1953, Příbram, Čechy. Roku 1985 odešel z Československa do Španělska, odtud přes Chicago do New Yorku, kde působil od roku 1986. Zúčastnil se řady výstav v různých částech světa, jeho grafické listy, kresby, karikatury, pastely a olejomalby, básně, povídky i články jsou obsaženy v mnoha soukromých sbírkách.

Letěl jsem nízko nad hladinou leštěného mramoru a pátral po cigaretách. Sem tam ulovím zvláštním smetákem na speciální lopatku nedopalek. Potom čistím chundelatým koštětem kolem trezorů.

Uklízím v bance. Deset dolarů na hodinu je dobrý začátek. Za to se mohu stravovat v McDonaldu hamburgery nebo si vařit v skromném podnájmu. Životní minimum pro legálního emigranta činí tři dolary třicet centů.

Po celém městě jsou pracovní úřady a přijímací kanceláře různých firem, inzerují se v denním tisku. Chce to opatrnost. Znají triky. Tak například: úřad si vybere od zájemce poplatek za zprostředkování a sbohem. Nebo: čekáte hodinu dvě v předpokojí a dveře, kterými jednatel odešel – vedou rovněž na ulici.

Při přijímání u solidních kompanií musíte vyplnit dotazník.
„Problem is: – smoking! – drinking! – and many other!“ Vyvolává úředník.

Jako všechno v Americe i práce takovéto povahy musí být promyšlená, systematická a precizní. Spotřebuje vaše síly a váš čas. Hodiny navíc se platí. O sobotách je výjimečně horečné tempo týdne zmírněno.

Šéf party košťat je Polák s ortodoxním zástřihem „podle nočníku“. Vypráví se, že dle blahého zvyku v U. S. A. přemýšlel, jaké jméno by si dal. Noví příchozí si dávají americká jména. Ale boss, který se jmenoval Žlutovský, si dal po zralé úvaze jméno ještě příšernější – Košťálovský.

2. července 1987, Brooklyn, New York

Jako na Šumavě pronikalo ve chvílích mé bolesti nad ztrátou malby silné světlo štěrbinami správních budov; tak mohutnými bloky mrakodrapů, které mímím, procházejí paprsky z hvězdy – našeho slunce, již toužím opustit, po vesmíru prahnu silou větší a mohutnější.

4. července 1987

Dvorní malířův klus

Patricia Powersová v galerii Millertonova kina

Svým článkem představuji tentokrát umění čtenáři dostupné, kde o schopnosti malíře a předmětu zobrazení nemůže být pochyb.

Monumentální realistická malba americké umělkyně s jemným smyslem pro humor nás přivádí do nepřírozeného prostředí, které koně současně bičuje i svírá v malém prostoru...

Patricia Powers, rozená Newyorčanka, vystudovala School of Visual Arts před přijetím BFA a MFA na Art Institute v San Francisku.

Vystavuje pravidelně na západním břehu Pacifiku a východním břehu Atlantiku.

New York, 8. 8. 1988

Barbizonští šli na tehdy ještě čerstvý vzduch,
impresionisté malovali jen co viděli,
kubisté předměty jak je znali,
surrealisté to co tušili,
pop-artisté zobrazovali to co skutečně prožili,
„rivingtonští“ brali věci tak jak jsou...

Rivingtonská škola byla el-amarnskou reformou na Manhattanu přímo uprostřed klasicizujícího akademismu, který se ujal postulátů pop-artu a happeningu...

Lehkonozí oři se dusili ve snobských stájích, až přijel Cowboy z Dallasu se svým buldozerem a vytvořil ve čtvrti East Village absolutní továrnu na umění pod širým nebem. Zásadně se odmítala pouhá komunikace s oficialitou (rozuměj: Muzeum moderního umění, velké a slavné galerie) ...

V plenéru stvořenými věcmi se navečer zase topilo a na ohni peklo maso, pila whisky, vyprávěly příběhy o slavné Americe, hrálo se na kytary nebo na plechové nástroje skladby rostlé v prostředí.

Matouš ; 30 – 34 !

Běsi se vrhli do vepřů a celé stádo démonů hyne pod srázem ve vlnách.

Z města vychází uvítací výbor infikovaný zděšenými pasáky, a když spatří Divotvůrce a krále všech živých, namísto vděčnosti a ze strachu o majetek, prosí Ježíše, aby odešel z jejich kraje!

Já si myslím, že v současné době prožívá dost velká část lidstva chiliasmus podložený tekoucím pískem závadných nápojů a zakázaných pokrmů...

Dopis z New Yorku do Prahy

Drazí přátelé,

moje tvorba se dnes zúžila na užití tradičního, klasického materiálu. Olej na plátně, monotypie a kresba.

Tužka je nedílnou součástí mé aktivity, proto by se mohla zamýšlená výstava skládat i z toho, co mí přátelé osvobodí z trezorů a zapečetěných skříní, - nebo z množství prací, které zůstaly v Praze po mém odchodu v roce 1985.

Mám určitý počet grafických listů, množství kreseb, pastelů, několik pláten. Všechno závěsný obraz běžně užívaného formátu.

Rozhodněte, co vás zajímá a mám-li poslat barevnou dokumentaci svých obrazů z Nového Yorku...

Váš

Ivan P.

18. březen 1990

Rachel Harison

Circle Jerk

Unavený velkým počtem galerií a výstavišť, tržnicemi a obchodními domy s uměním, svou předešlou skupinou umělců a sněním o čemsi kdesi v dálce... dostávám nečekaně pozvánku na výstavu mladých výtvarníků v galerii Ammo - „Artists Exhibition Space“. Paprsky z Manhattanu ozařují i Brooklyn. Staré skladiště proměněné ve výstavní síň, za East River pod obrovskou konstrukcí mostu, uprostřed bloků cihlových budov, pryč od komerčního umění v poušti mechanické jednotvárné produkce.

Po Manhattanu se umění stěhuje do Brooklynu, tak jak jsem předpověděl a sám předešel svým příkladem, do místa nedotčeného mamonem, do skladiště pro sluhu i tvrdé dřívce najaté za mzdu.

Prošel jsem starou tovární halou a žasl nad shodou, spřízněností duší vystavujících přátel i exponáty rostlými v prostředí.

Stalo se. Světla na poušti emanují naše sny a emoce neředitelné vůči prohibici oficiality.

V jednom sále se stále rozsvěcovalo a zhasínalo světlo. Měl jsem za to, že jako všechno v Americe – je perioda řízena počítačem. Leč – to jsem se spletl. Ve druhé místnosti mechanická příšerka štětcem volnými tahy přes vypínač „povoluje a utahuje“, světlo září, světlo hasne.

Štětce v mechanické ruce připevněné na stoličce tahy dolů a nahoru rozžíná a zhasíná světlo v místnosti. Pravidelný komíhový pohyb řídí malý elektromotor.

Vzpomínám na svůj vypínač, bílý na černé ploše. Myšlenka zavražděná státní tajnou policií v Příbrami roku devatenáctistého sedmdesátého osmého – ožívá rukou mladé Američanky jak olympijský oheň neprávem slavený v době války.

Jmenuje se Ráchel Harrison, narodila se 5. února 1966 v New Yorku. Studovala The Art Institute v Chicagu; studuje na Wesleyan University v Novém Yorku sochařství. Je krásná tak, jak chápu jen já a ti, kterým je dáno kráse rozumět.

Na jaře a v létě roku 1990 vystavila své objekty v Galerii Epoche a Ammo v Brooklynu. Složila všechno v jediný moment, bolest i závrať, pády a vítězství.

Její umění žije v prostoru prohloubeném napjatým vztahem mezi kouzelnou mocí prezentující naléhavou potřebu aktu ztvárněného sochařským autoportrétem a protichůdnou autocenzurou synkopicky vyvěrající z nitra v jedinou melodii zdušeného výkřiku touhy, jehož totální otisk v paměti má razantnější sexuální kadenci než jakékoliv umělecké dílo.

Odstup od spontánní tvořivé aktivity, diktované modelací k neúprosnému verismu, výzva, tlumená energickým gestem, cudným i elegantním zároveň

Psáno v Brooklynu 23. 4. 1990

Text doplněn po návratu do vlasti

Obsesivní kresby

Její umění žije v prostoru prohloubeném napjatým vztahem mezi kouzelnou mocí prezentující naléhavou potřebu aktu ztvárněného sochařským autoportrétem a protichůdnou autocenzurou synkopicky vyvěrající z nitra v jedinou melodii zdušeného výkřiku touhy, jehož totální otisk v paměti má razantnější sexuální kadenci než jakékoliv umělecké dílo.

Odstup od spontánní tvořivé aktivity, diktované modelací k neúprosnému verismu, výzva, tlumená energickým gestem, cudným i elegantním zároveň.

(19. březen 1991)

Chléb, který Kristus lámal, na něj i pracoval
a za něj i položil svůj život – život člověka
pro věčnou moc na nebi a na zemi.

24. 7. 1990

Umělecký projekt

Motto:

Although there are general ideas which characterize all the Prophets still has his can personal color, as well as the color of his time and its unique problems.

(prof. Shmuel Eisenstadt)

Největší šílenství v dějinách lidstva, občanská válka, hasne. Peklo lidské zloby dosud doutná na všech místech. Jen málo mluvčích lidu je při rozumu. Katastrofa mrzčila ty, kteří přežili duševně i tělesně.

Můj nový umělecký projekt nabízí oběma stranám praktické řešení. Svoobodná výměna nejlepšího je rekonvalescencí.

Každým dnem se hlásí k mému projektu stále víc zájemců z řad jednotlivců, soukromých sběratelů, institucí (množství věhlasných muzeí a galerií nejen v Novém Yorku).

Koncepce, která utvářela zamýšlenou postneoistickou výtvarnou akci, pramení z touhy po jednotě a rovnosti ve vztahu, konfrontaci na místě.

Mám za úkol představit v U. S. A. umělce žijící na území Čech, Moravy, Slezska a Slovenska a své nové přátele z ciziny v ČSFR. Ve dvou etapách mám v úmyslu prezentovat jejich tvorbu, rovněž jim umožnit pobyt a práci na obou stranách prolomené kulturní hradby.

Protože se jedná o vyhraněné charaktery a osobité talenty, žádám o pochopení pro rozsáhlý projekt, možná tříletý, kdy představím postupně mladé americké výtvarníky na základě jejich samostatných výstav .

Pro U. S. A. dávám přednost těm svým kolegům z východu, kteří neměli příležitost uplatnit se v čase vleklého nepřátelství, ale nebráním nikomu, kdo byl již představen.

Dále mám v úmyslu prezentovat členy Rivingtonské školy, Sculpture Garden a umělce seskupené kolem galerie Onetwentyeight na East Village.

Následují adresy umělců, zájemců a našich nových partnerů.

New York, 29. říjen 1990

Neznámá tradice

Byla řeka Mormon
byl les Mormon
bylo skryté místo Mormon v mlázi nové země

Byli bratři Alma a Helam
potom 204 dalších

to se stalo tak asi v roce minus 147

nikdo nemůže prohlásit sebe za nebe
myšlenka většího prohrává
jedno tělo nevyváží ostatní
člověk smyslů není „vysoký

v lese je dobře
jsou tam zvířata
lidskými hlasy mluví
jako nemluvnata

i šelma ostří drápy
jen upír, ten je zlý
odsává krev ze žíly
ve stáji stojícím koním

mám rád Ameriku
tu tišinu všeho zla
dostal jsem od ní dýku
pro ďáblova zrcadla

má Paní voní vesmírem
je říjen – měsíc – deset

nezebe zima dosud zlá
orloj se točí až do dna
košilka noční žářem plá
tunika bolesti je má!

Muž v křoví

Básník si sedl,
chtěl psát báseň.

Báseň si sedla na básníka.

Oba šli sedět, báseň za básníka,
básník za báseň.

Jedna báseň.

Přilet na Ruzyňské letiště

9. února 1991

Před šesti lety jsem odešel z vlasti a dosáhl břehu Ameriky. Moje současná výstava je odlivem vzpomínek zpěněných světovými událostmi na počátek let devadesátých, výstavy v mé oblíbené galerii, nová přátelství, která jsem zde navázal.

Zajímal jsem se o cestu světla ve všech významech. Letenská pláň a okrasné borovice s velkými jehlicemi skýtají požitek citlivému oku na úsvitu stejně jako v pravé poledne v parku Retiro v Madridu nebo při západu slunce nad jezerem v Chicagu.

Strom věčně zelený je symbolem nehasnoucího života pod horou Sainte Victoire, osamělý štíhlý kmen nasadí mohutnější korunu, neboť se netísni s ostatními.

Je vůní i symbolem malířství pro Paola Césanne, který v perspektivní zkratce tisíciletí přetíná vertikálou živého pilastru zvýšený horizont budoucích generací.

Stříbrnými jehlicemi nad Vltavou začíná moje pouť do zlatého světla španělské riviéry k chladnému, oslnivě bílému ohni u Velkých jezer, tak podobnému elektrickému oblouku.

Nad každou zemí je jiná atmosféra, jiné světlo.

Měkký, tlumený tep srdce Evropy vystřídal halucinogenní žár vzduchu proudícího od břehů Afriky – chladný, plasticky zobrazující světelný filtrát od pólu sestupujících plání Kanady.

Výběr prací se shoduje se zkušeností později nabytou během mé cesty za paprsky zapadajícího slunce (9. 9. 1985).

Při návratu ozáří náš letoun jitřní svit nad Anglií (9. 2. 1991).

Praha, 19. února 1991

≈

Ivanův úvod k vlastní výstavě v Ústavu makromolekulární chemie ČSAV v Praze 6 ve dnech 24. 6 až 9. 8. 1991

Otevřel jsem „Povídky malostranské“ a pod dojmem „Svatováclavské mše“, kde vrcholí mistrovství popisu a barevné představivosti - vzpomínám pláten vystavených nedaleko jiného chrámu, sálajících hlubokou modř i volně plynoucí šedé valéry.

...obličejem se obrátím k oknu kaple svatováclavské, abych ihned viděl, když zazáří uvnitř světlo k zázračné mši.

Umístil jsem se a zadíval tam do okna. Bylo temně šeré. – Nevím, jak dlouho jsem se díval, ale ponenáhlu se měnilo temné šero v okně ve světlejší, objevila se tam barva modrá, vždy jasnější a čistější, až mi bylo, jako bych se díval do nejmodřejšího nebe.

Vtom začaly s věže hodiny bít a rána padala za ranou, bez počtu, do nekonečna...

Jan Neruda odpočívá na vyšehradském hřbitově, ve společnosti Karla Hynka Máchy a Boženy Němcové, kterých si tolik vážil; Mikoláše Alše a Bedřicha Smetany, kterých se tolik zastával; přítele Vítězslava Háška, s kterým nejednou jako básník soutěžil a jenž ho předešel ve smrti o sedmáct let; Jaroslava Vrchlického a Karla Čapka, jimž připravil cestu.

Ve škole jsem měl rád zeměpis a sám jsem hodně cestoval. Studoval jsem, i anatomii kvůli kresbě.

Proto vím, že naše země je srdcem Evropy a jak známo, srdce přesahuje rovinu souměrnosti lidského těla mírně doleva!

Praha, 19. února 1991

≈

Uveřejněno v časopise Zlatý řez č. 1 / 1992

I. Anthony Dominguez

New York září křišťálovými věžemi opojných snů, rozevřený svitek velkoměsta, zlaté písmo lidských příbytků na sametu noci.

Tvořivá i ničivá síla umění, oheň smíšený s vodou, hadice požárníků hasí hořící automobily – vraždící monstra Američanů – proměněná v planoucí objekty poezie neoistů.

Do sténání provdaných těl zaznívají organické výstřely odjištěných milenců destilované krve.

Černobílé dvojice se mazlí v křečovitém objetí pro budoucí mourovaté pokolení.

Ti, kteří pijí šampaňské, jsou stejně neúčinní jako odhozená těla otroků pokrytá strupy a vlastními výkaly. Močí a kálejí nazí ve stanicích podzemní dráhy, zahaleni v páchnoucích ornátech ďáblovy mše. Padají při sténáních luxusních hotelů kolem poledne, obsah střev a žaludku proudí s krví po bílém mramoru, stolice světlejší než pleť.

Korková zátka se odráží od stropu galerie, šest profesionálních „hostů“ rázuje k baru. Odmávnuto! Kelímky se plní vínem...

Každý den je ve čtvrti SoHo na Manhattanu příležitost. Zahájení výstavy je spojeno s občerstvením, stoly se prohýbají pod nabízenými pokrmy.

Vstup je volný, může přijít každý, kdo má zájem. Krásné cizinky servírují víno, pivo, whisky, vodku, gin... galerie se stává kolbištěm filozofů, místem debat sběratelů, novinářů, zájemců.

Utváří se nová forma umělecké, do ostrých kontur vyhraněné undergrandové aktivity, vyrostlé na půdě Rivingtonské školy Sculpture Garden (The Rivington School) vychovala mladou generaci svým odbojem vůči oficialitě, ve stanu rozbitém pod širým nebem na smetišti v East Willage.

Velcí obchodníci světa neodepisují své jmění na potomky přímo. Různé nadace, dotace a fondy založené zvučným jménem může vybírat zase jenom zvučné jméno.

Z uvedeného důvodu jsou výstavní síně nedostupné, jen zřídka procedí polopropustná membrána rodinného klanu skutečně talentovaného výtvarníka – a to pouze za účelem udržet pověst galerie před světovou veřejností – nebo ho šikovně zpeněžit.

Velké jablko sesychá a scvrkává se před svaštělým čelem bohémů, bloudících do té doby s fotografickou dokumentací svých děl v podpaží.

Vstoupil jsem vědomě do undergroundu v Americe tak jako zde, ze stejného důvodu.

Po několika zdařilých kolektivních výstavách začal útok na čtverce galerií v SoHo i jinde po N. Y.

Masochismus starých rozkošníků dobře simulovala Red Ed, prorok své doby, která obtěžuje ve svém koženém, ohnivém kostýmu ve stylu hollywoodských superhvězd policii pomrkáváním velkých umělých řas, galeristy táhlými vzdechy a důtkami, zavěšenými u pasu bije rozhalená prsa před obrazy Josepha Beuyse, Warhola, Rauschenberga... otisk rudě nalíčených rtů do pamětní knihy místo podpisu.

Od divokého stylu zpřítomňujícího starou Ameriku opravdovým cowboyem, sochařem z Texasu, zakladatelem Rivingtonské školy - přes střední tón mužů s vyholenou tváří a bílým límečkem, krkem staženým kravatou, androgynů ignorujících smog a své pravé poslání ve jménu cizích božstev, chladně odcizených jako reflexní zrcátka na slavném zadku Josepha Beuyse - až k Red Ed, ženomuži chrastícímu řetězy a náramky na klíček, sadomasochistické kurtizáně nové Babylónie, opojené vizí bohatství, úspěchu a moci.

Uchovával jsem mírnější tón a kreslil jen pro své vlastní potěšení na mořských plážích do písku nebo pro úzký okruh mladých přátel velké kompozice voskovým pastelem do rozpáleného asfaltu na střeších nízkých domů v Brooklynu.

Hledal jsem kořeny umění ve Spojených státech po druhé světové válce a našel.

Výstava prací žen Indiánů kmene Navajos, usazených původně v Novém Mexiku, mne dokonale přesvědčila o smyslu a správnosti původního určení muže a ženy, ve staré společnosti označené slovem – Eden!

Název výstavy „Eyedazzling“, ono oslňující mihotání před očima, tak jak horký vzduch rozechvívá obraz krajiny nad sluncem rozpálenou prérií, či ohněm planoucím před stanem za dlouhých zimních večerů, kdy ženy lovců připravují pro své muže rohože a přikrývky se sexuální abstraktní symbolikou namísto veršované poezie, neboť severoameričtí Indiáni neznali nikdy abecedu.

Překrásné barevné vzorování, které využívá prudkých kontrastů doplňkových barev a zamlží pomocí generacemi vyzkoušených barev intelekt muže natolik, že věnuje své squaw víc než zaslouženou pozornost!

Kit Carson, dosud opěvovaný spolu s ostatními vládními zvědy a zálesáky, byl poprvé v katalogu výstavy přímo označen za krvavého vraha.

Zdecimoval se svým vojskem již usazené španělsky mluvící Indiány, neboť Navajové žili v pueblech, přijali katolickou víru a věnovali se obdělávání půdy.

Touha po zisku ze strany bílých dobyvatelů záměrně neoddělila mírumilovný kmen od ostatních, dosud divoce žijících. Zmasakroval bojovníky, vypálil domy a pole, limitoval jejich počet na pouhých několik tisíc.

V exilu se rodí nová forma goblénu, ponurá a šedá jako neúrodný kraj, kam byli násilím přesídleni. Talent slouží k obnovení historické paměti a boji za svobodu malého národa.

Obchod a vlastně jediná možnost obživy, tkaní textilií, postupně ničí původní hodnotu prací a ač se Navajové vrátili do své pravé a původní vlasti, do Nového Mexika a části Texasu, jsou jejich práce již dekorativní a formalistní.

Odtud inspirace pro celé abstraktní umění po II. světové válce, zejména malba Kennetha Holanda, která užívá stejných efektů na odběratele.

Znovu jsem se ponořil do víru „openingů“ a vtom upoutal moji pozornost černě oděný muž asi třicetiletý s mohutným havraním vlasem, kovově lesklým, s modrými záblesky nebeské klenby. **Anthony!**

Jeho matka pochází z kmene Navajos. Stal jsem se přítelem Indiána ze zvláštního důvodu. Ne pro jeho talent, ani obdiv k jeho malířskému dílu, ani pro příležitost uspořádat mu výstavu.

Jsem bledou tvář, která se vrací do Evropy a opouští kontinent, který byl, je a zase jednou bude zemí Indiánů...

V Praze dne 21. února 1991

Ed Herman

Začátkem listopadu 1989 jsem vystavoval v japonském kulturním středisku „Open House Gallery“ na náměstí La Guardia ve čtvrti Greenwich Village spolu s Japonci, Poláky, Němci a Američany.

Zahájil jsem dvěma grafickými listy datovanými z léta 1987. Zobrazují ruiny Berlínské zdi. Přátelé, kteří zaslechli moji výzvu, přikládají k základním dvěma další stavební kameny, obohacují prostor ještě výraznějšími prvky na dané téma a sál se plní žasnoucími návštěvníky, mezi nimiž se proplétáme – neboť je plno a další se již nedostávají dovnitř, čekají na schodech v řadě.

Vybrané speciality japonské kuchyně, originální víno z rýže „saké“ a další nápoje.

Poláci přinesli v laboru další sochařský objekt, -- velkou kostku ledu cca 30 cm³. Ta během vernisáže postupně taje, působením teploty v místnosti se stává průhlednější a ubývá na úkor zvedající se hladiny v souladu s námi se všemi. Led ustupuje a odkrývá lesklé, malé, černé dámské střevíčky, tak na jemnou a drobnou nožku krásné majitelky galerie, miss Shimamoto. Je to exploze sexuálních představ a kritický pohled na naše seskupení zároveň.

Na večírku jsem se spřátelil s Ed Hermanem. Vystavoval zatím jen v konceptu své rané modely příštích větších plastik. Dnes užívá syntetické pryskyřice a textilie pro svoji sugestivní a šokující tvorbu, vždy ve skutečné velikosti lidského těla.

Nový York nezná jaro, nezná podzim. Z prudkých tropických pařáků, které lze přestát jen na mořské pláži, v koupelně pod sprchou nebo v pokoji s klimatizací – rovnýma nohama do mrazivé polární noci.

Jednou proudí chladný vzduch od severního pólu, podruhé vniká do domu oknem „Mot“ letního žáru a smrti. Když se střetnou, jsou z toho hurikány.

Počasí na „Novém kontinentu“ je surrealistická koláž plná absurdity a nevysvětlitelných zvrátů. Tak se stane, že počátkem února, kdy je celá vozovka i chodník pokryta silnou vrstvou ledu, změní se teplota přes noc v tak obrovském rozdílu, že vše roztaje a lidé vyjdou do ulic na několik dnů v krátkých rukávech a kalhotách vstříc žhavého slunci. Potom zase všechno pokryje sníh v tenké vrstvě.

Buď a nebo – není čas na námluvy ani loučení.

Byl březen 1990. Ed Herman vystavoval ve slavné galerii „Atlantic“ na Mercer Street. Návštěvníci vešli do galerie:

Milosrdný záblesk oživujících paprsků daruje život zkřehlým ubožákům, kteří se na zimu stáhli z parků a ulic do podzemní dráhy a pasáží velkých obchodních domů. Tam je pokrýval hnis, strupy a vlastní výkaly.

Newyorská „subway“ je velmi stará. Keramické kachle na stanicích místy opadaly, dráha je nízko pod zemí, hned pod chodníkem a v době tání se voda řine všemi otvory dovnitř.

Strašný pach z lidských výkalů nakupený na hromadách a moč ve stojatých kalužích čpí příšerně. Hasnoucí těla zabalená v pytlích a stočená ve velkých kartonech budí teplo paprsků, vrací k životu na ulici a v městských parcích, kde jsou celé kolonie „homeless“; desítky vyděděnců žijí v primitivních stanech zbudovaných z igelitových pytlů nebo na lavičkách.

Upoutávají pozornost lidského oka, soustřeďují mysl a rozechvějí srdce nepochopitelným kontrastem. Mohutné skleněné věže se svými vrcholy v mracích, zrcadlové stěny zdvižené jako mohutné hradby kosmického města podél slavných „avenue“, označených jmény nebo jen prostým číslem, kterými k večeru protéká oběma směry ve dvou širokých pásech zářící bílá a červená řeka světél přibližujících se a vzdalujících automobilů.

Otravný jejich vraždicí dech dusí soucit se stíny přihrbenými na úpatí velehor moderní architektury. Smog leptá sliznice a kalí krev.

Šestá hodina je čas „openingů“, limuzíny a taxíky zastavují před galerií. Dámy ve večerních róbách a pánové v zářivě bílých košilích, vždy v kravatě a saku s maskou povinného úsměvu, jak předpisuje kánon na Manhattanu!

Parfémy a třpyt drahokamů osazených ve zlatě mlžnou clonou závoje štěstí halí tvář a diktuje překročit nečekané překážky lidských těl v bohémské čtvrti SoHo. Vystupují po schodech směrem k výstavní síni, z níž vychází záře i hlahol hlasů. Spěchají se vzrušením ke stolu plnému jídla a pití se srdcem rozechvělým v touze po novém dobrodružství.

Hned u dveří leží v cestě stejná těla, zabalená v rozpadajících se hnědých cárech – dojemné a noblesní sochy mého přítele, překračované s rostoucím studem směrem k prostřenému stolu.

Ed Herman komponuje své žebráky a vyděděnce, trosky lidské společnosti, hrdiny Rembrandtových obrazů a nočních čtvrtí ze syntetické pryskyřice, umělých a přírodních vláken. Neukazuje identitu tváře. Hromádky neštěstí zachumlané v pytlovině jsou anonymní, mrazí svou odosobněnou možnou formou připravenou všem. Jen tvar těla dává tušit v záhybech a proporcích muže, ženu, matku s dítětem.

Umístil svoje plastiky do volných výklenků na schodišti, opakuje svá sousoší formálně blízká Donatellovi; madony s dětmi, jejichž křivka páteře se sklání v horizontálu ostatních zkroucených světců tíhou vlastního těla a vyčerpáním.

Umělec renesance zachumlal stíny podzemní říše do pokrývek darovaných ctiteli kultu světla, paláců...

V Praze dne 25. února 1991

Jimmy James Green

Extatické ultrakompozice

Nebylo zvykem, že by obyvatelé Harlemu nebo Bronxu byli zastoupeni v galeriích, natož měli své vlastní galeristy. Na mé otázky odpovídala nadřazená bílá vrstva rozpačitě. Dnes znám dvě místa přímo v centru SoHo a skvělou výstavní síň na pokraji Harlemu, hned při levém horním rohu Central parku.

Umění konstruktivní i destruktivní svou povahou, oslava zrodu i zániku, stejná radost z tvorby jako z ničení demonstrována Rivingtonskou školou, dostává nový, rovněž neohraničený rozměr působivosti.

Rád jsem chodil do Brooklynského tabernáku, koncertní i modlitební síně přístupné všem. Byla to nová planeta, vnímal jsem tu nepochopitelnou harmonii slova přecházejícího ve zpěv, modlitbu, vzrušenou recitaci, obraz i jeho výklad v jediném okamžiku; magnetismus odlišných bytostí stvořených ve stejné lásce ke stejnému účelu, pro jediné svaté věčné Jméno.

S hořkostí jsem opouštěl chrám svých bratří, u nichž jsem byl hostem, od nichž mne dělila ulice svou všední sprostotou a nesnášenlivostí.

Hloubal jsem na svých toulkách o moci a podmanivé síle jejich srdcí, velkých a zraněných, bijících v rytmu unášejícím daleko do neznámých prostorů, pryč od sofistiky vědomé či pudové proti dětem Šalamounovým, jejichž přítomnost v našem světě dává příčinu k rostoucímu počtu omylů.

Bezprostřední kolektivní zážitek, tep kosmického srdce přítomný v tabernáklech, našel adekvátní výraz pouze a nahrávkách a zpěvech slavných „gospelů“. Teprve v průběhu posledních tří let našli výtvarní umělci takový způsob malby a koláže, konečně výrazově stejně mocný, který je sto zažehnout plamen posvátného nadšení ve směru ramen kříže, který osvobozuje rozdělenou Zemi.

V Praze dne 25. února 1991

Karen Martin

Absurdita rozděleného světa nutila nás svoji povahou ke srovnávacímu studiu nejprostších forem a poutala naše vnímání k jakémukoliv jednoduchému, co možná nejúspornějšímu činu. Okouzlovaly nás prázdné krabičky od cigaret vtlačené do pletiva, dojímalý trsy trávy, které se prodraly tenkou vrstvou asfaltu vozovky ke slunečnímu svitu. Ty malé oázy naděje a drobná osvobozující gesta se ukázala nakonec v jednotě účinnější než všechny velkolepě zamýšlené plány.

Jsou to křížem proříznuté bílé plochy, pyramidálně otevřené ve vzestupných nebo sestupných rovnoběžných řadách, určených velikostí jehlanu.

Složitější kompozice prolamují tenkou vrstvu ledu skalpelem chirurgické kresby – vyvěrá odhmotněná tíže depresí, tensí, strachu a úzkosti do nové bílé snové pokrývky!

Když jsem spatřil poprvé práce mladé půvabné Američanky – jemnost a krása provedení, ryzí a čistá výslovnost sochařských objektů z bílého kartonu – rozhodl jsem se ihned, že je mojí povinností udělat vše pro její samostatnou nebo společnou výstavu.

Praha, 26. února 1991

Joey L. Tomorrow

Plátna Joey L. Tomorrowa jsou příbuzná aktivitám australských primitivů svou osvobozující vitální silou nepochopitelného.

Zušlechtění a prosvětlení transcendentální vrstvy malby svědčí o poučení kulturními centry Evropy a Ameriky.

Stalo se módou vystavovat obrazy potomků původních dosud divoce žijících obyvatel severního pobřeží Austrálie. Z jednotlivých bodů složené obrazy ovlivnily myšlení řady umělců v U. S. A.

Autorův rodokmen bychom museli hledat někde v Polsku. On sám je Američan.

Praha, 4. března 1991

Existence jako znak a humor v mystice

... if !

Studuji umění jako jazyky, jejich originální přítomnost vůči aktuálnímu vědomí, neurastenii vzdoru krytou klidem neustálého opakování chyb a omylů v mlžném oparu podřimování...

Luštil jsem egyptské hieroglyfy, klínová písmena, staré texty Arabů a Hebrejů, dotýkal se sanskrtu a nahlížel v dávná tajemství čínské, korejské a japonské poezie. Kde nepomáhaly slovníky, konzultoval jsem se znalci a teprve v okruhu svých nejlepších přátel z Blízkého i Dálného východu došel k závěru, že výklady svatých písem stojí většinou proti původním textům, s cílem zastřít vychýlení od stanovených pravidel.

Okouzila mne krása fragmentů a výtvarná jejich hodnota, vývoj veškeré kaligrafie i její dominantní postavení ve zlatém věku lidstva.

Četl jsem s vášní jednoduché řecké texty z nové doby, tak jako „grafity“ pokrývající celé soupravy vozů v podzemní dráze. Oslovení je bezprostřední pro tu či

onu situaci, ve které se člověk nachází. Ty krátké glosy měly právo na svoji existenci, varovaly a pomáhaly rozluštit další závažnou část textu!

Jenom Nový York otevírá bezplatně své knihovny čtenářům, poskytuje možnost ověřit si na místě své poznatky před vzácnými exponáty drahých muzeí, získat přátele ze všech zemí světa v jediném městě...

Bydlel jsem na zvláštním místě. Park Slope, čtvrť v severní části Brooklynu, stala se mojí pozorovací laboratoří.

Prospekt Park, místo vítězné bitvy generála Warena s anglickým vojskem je ponecháno ve své původní podobě. Vandaly zlomený meč ve vztyčené pravici jezdecké sochy vojevůdce byl po mé otázce obnoven restaurátory. Rovněž kord na reliéfu zobrazující markýze de Lafayette s koněm a štolbou ve střední části parku.

Nádherné bílé vily a paláce z růžového kamene se zahradami a privátními kluby se táhnou podél celé Prospect Park West. Prospect znamená anglicky výhled, názor, naděje, podívaná, scénérie... a byla.

Tedy od deváté avenue se terén mírně svažuje až dolů ke čtvrté, paralelní s rovnou vysokou zdí parku, ve směru jih - sever. Jednotlivé třídy zastupují své církve, svoji architekturu.

Na osmé jsou penthousy, krásné rodinné domy a veliká synagoga Beth Elohim. Je tu hostem i církev řeckokatolická.

Sedmá avenue má menší, z růžového nebo hnědého kamene stavěné protestantské kostelíky episkopálních, reformovaných, znovu reformovaných, ještě jednou a i potom mnohokrát reformovaných; metodistů, baptistů, etc. ... atd. ... (inu, když nevyjde individuální pokus, stává se kolektivním neštěstím).

Šestá se pyšní dvěma klidnými, obrovitými stavbami z bílého a hnědého kamene římskokatolické církve, modlitebnou křesťanských badatelů a bloky činžovních domů.

Klesáme na pátou do modliteben pentekostelátů, mezi španělsky mluvící Mexičany a Afričany.

Všichni podléhají stejnému systému daní a rozdělení se tu naopak vítá.

Čtvrtá je vyhražena charitním jídelnám pro městskou chudinu, tulákům a žebrákům. Ti daně neplatí a jejich názor na terasovitě uspořádanou hierarchii podobnou svažující se stěně zikkuratu odbývají kletbou a hleny postřelují chodník.

Flatbush jako by lemovala celý ten podivný čtvercový útvar na jeho východní části. Tady stojí brooklynský tabernákl, který jakoby v sobě slučoval všechny náboženské směry a proudy. Je studovnou, modlitebnou i církví.

Nádherné gospely, koncerty slavných jejich interpretů, modlitby spojené s hudbou a recitací násilně přervanou výběřčími daní i zde, stejné tváře procházející

celý areál odshora dolů a odzdoła nahoru s rozdílem dvou nebo tří dnů...

Okamžik pravdy, rytmus srdcí zdusí hlaholem v mikrofonech, žoviálním a žertovným tónem opět „zasazují do reality“, pod vlhkou zdviženou tlapou berou návštěvníky za nové členy.

Ve výstavní síni galerie Viridian na západní padesáté sedmé na Manhattanu jsem se seznámil s Charlesem Conoverem. Představoval své práce během vernisáže jiného autora stylem gangstera. To nás sblížilo stejně jako jeho průzkum prostředí na základě hlubší znalosti místa právě v uvedených kategoriích.

Praha, 4. března 1991

≈

*Uveřejněno v Literárních novinách pod názvem „Svatyně na Manhattanu“
dne 8. května 1991, číslo 19*

Slavné galerie

„Hlavní město vesmíru“, New York, je metropolí světového kumštu se svými šesti sty dvaceti dvěma galeriemi současného prodejného umění nepočítaje muzea a soukromé sbírky.

Obec umělců se stěhuje, je neustále v pohybu. Galerie nejsou rozmístěny rovnoměrně, místa opuštěná výtvarníky se stávají více komerční a mění se časem ve stálé expozice těch několika z mála šťastných a kanonizovaných.

Svatyně jsou na Manhattanu, zhruba od osmdesáté východní podél pravé části Central Parku až dolů k Trubice. Ale jsou i v Harlemu, Bronxu, Brooklynu, Queensu – pokračují naproti přes řeku na území sousedního státu i města New Jersey.

Srdce umění však tepe v SoHo, kam se přestěhovala bohéma z Greenwich Village spolu s ne příliš luxusní East Village. SoHo byla čtvrť hodná svého jména, plná překupníků omamných jedů a hříšné lásky. Nastoupili umělci a vytlačili obyvatele nízkých domků z jejich pozic. Zabydleli se! Dnes je SoHo luxusní čtvrtí stranou od mrakodrapů, jejichž mohutné štíty a skleněné zrcadlové stěny dávají městu jeho jedinečný charakter.

Čtverec lemovaný čtyřmi ulicemi, Houston, Broome, Lafayette a přepychovou West Broadway má největší hustotu galerií na obyvatele. Staré továrny a činžovní domy se změnily v sály plné vzácných předmětů s cenou od dvou do padesáti tisíc dolarů ve směru posunu: kresby – grafika – malba – socha...

Slavné galerie nalezneme především v upraveném přízemí „ground floor“ - nebo šesti až osmipatrových domech plných jenom výstavních sání. Jen pro příklad, v čísle 560 na Broadway jsem jich napočítal devatenáct, všechny proslulé. Tedy jenom v samotném SoHo by se jich našlo 279, Tribeca a East Village je skromnější.

Sám jsem byl svědkem zrodu nové galerie. V Newyorském ghettu (East Village) vylomila skupina radikálních umělců železná vrata opuštěného polorozpadlého krámků. Autogenem upálili zámek a vnikli chodníkem do sklepení. Uvnitř se rozsvítilo. Potom stačilo jen opravit strop a vybělit, zavést řádné osvětlení a známá avantgardní *One Twenty Eight Gallery* na Rivington Street slaví svůj první opening pitím piva a kouřením hašiše.

Tak můžeme vyvodit závěr ze získaných informací. Klasika moderny žije po obou stranách Central Parku a v SoHo, chudší a nekompromisní v East Village, Brooklynu, přičemž Tribeca tvoří mezník mezi ultramodernou a tlumí divoké horké hlavy malebností své polohy při ocelově šedé řece Hudson. Zvláštní ostré bílé světlo dává celému městu studený tón chladného kovu násobený obrovskými mosty s vyklenutou mohutnou konstrukcí šedomodrých nosníků nebo změtí lan pnoucích se ke kamenným pylonům vysokým jako katedrály.

Nemohlo být jinak, stabilizace, která proběhla ve světoznámých galeriích, učinila z nich kolbiště pro slavná jména, ale i pro snoby jména s posvátnou úctou vyslovující, skutečné kritiky i pouhé návštěvníky s kritickým postojem.

Galerie mají své profesionální hosty, kožené tváře s těžkými víčky, kteří překročí v pětistupu práh výstavní síně právě v okamžiku, kdy číšník odstartoval šampaňským.

Zpěněné rty i myšlenky, bublání – ale především hlahol, je návštěví pro další, kteří hledají cestu za pravdou...

Tak se rozlišují vernisáže na „suché“ a „zajímavé“ s pouhým vínem, „lepší“ s vínem a zákuskem a „velmi zajímavé“ spojené s večeří a barem gratis.

Na nejvyšší příčce žebříčku světového umění se tedy udrží jen ten umělec nebo galerista, který hostí buď šampaňským nebo skotskou. Tím vstupuje do paměti historiků a fejetonistů.

Pokud navštívíte N. Y., vřele mohu doporučit některé z nich. Společenský limit však nedovoluje jít přes třetí skleničku. Důsledně dodržuje tuto zásadu velmi sympatická česky mluvící Alena Adlung ve své galerii na Green Street číslo 31. Tato vždy černě oděná dáma původem z Vídně prodává zásadně jen mrtvé umělce. Živé by musela žít!

Volnější je sešlost v galerii Noho, nebo Atlantic (164 Mercer). Nu, každá skupina profesionálních hostů má svá oblíbená i zakázaná místa. Frank Bustamante (560 Broadway, šesté patro) je shovívavější a sám jde příkladem. OK Harris vyvolává kyselý úsměv suchostí svého podniku (Old Harry znamená anglicky ďábel).

Tři galerie sdružené v jediném patře řeší spleť a problematickou otázku po svém. Bowery, Blue Mountain, Prince Street (121 Wooster) jsou samoobslužné a v každé zvlášť probíhá opening ve stejný den a hodinu. A tak se po třech skleničkách přejde do další na tři a do třetí na tři a ještě jednou celé kolo až do konce. Nezapomeňte se stavit!

Průvodce (Gallery Guide) obdržíte zdarma ve všech výstavních síních. Vzádu máte rozvrh vašich cest, openingů na celý měsíc. A je jich takových šest, sedm každý den po všechny časy.

17. dubna 1991, Praha

Náušnice

Americká slečna nejde na rande s mužem, který má víc šperků než ona. Tímto bonmotem z vyšších kruhů americké společnosti mohu zahájit učené pojednání na téma vytčené v záhlaví.

Každé prostředí má svoje zvyky, obyčeje, jazyk, ustálená rčení a předem očekávané akce. Každý čin patří na své místo, mezi své a nikam jinam. Je pro ty, kterým patří.

Ve Svaté zemi nosili před dávnými časy propíchnuté ucho otroci a ne proci. (O jejich postavení snad někdy jindy. Takové rovnoprávnosti nedosáhli dosud „svobodní“ nikde na světě!)

Když jsem ještě studoval olejomalbu v Madridu a překrásné Španělsko, přicházeli do barů na jižním pobřeží plavci ošlehaní horkým větrem a opálení žhavým sluncem s melodickými hlubokými slanými hlasy. Jejich oči viděly daleké obzory, kontinenty. Na rozhalených prsou visely medailonky dvou, tří milostnic ve zlatých pouzdrech zavěšených masivním zlatým řetězem kolem býčí šije.

Vliv Arabů, kteří zde sluli Maurové, se otiskl do odvážných srdcí mužů. Ti prostí, statní, silní lidé umí hostit cizince jako praví grandí a bohatýrsky pít.

Mluví o proudech, které nesly dávné galéry a koráby, obepluli Bouřlivý mys a Ohňovou zemi, znají průplavy i barvu všech moří. Po čase podává číšník ke každé sklenici porcelánovou lasturu plnou černých a zelených oliv. Skončila řeč mořských vlků, ukazují si fotografie nových úlovků, chlubí se počtem zlatých náušnic – každá znamená jednu vykonanou cestu kolem světa! Ten prastarý zvyk dávných objevitelů a hrdinů na křehkých plavidlech napodobují dnes mladí lidé, jejichž koráby jsou jiného typu.

Mnoho mladých mužů v newyorských galeriích nosí stříbrný nebo zlatý kroužek v probodeném boltci. Ne každý se drží zpříma po vojensku nebo zeširoka jako mariňák.

Mladý, sympatický Angličan odpovídá přímo s pevným pohledem do očí: „Jsem britský commodore ...“ (velitel válečné flotily)! Oplácím zdvořile něco v tom smyslu, že jsou dosud nejlepší na moři. Jeho přítel se ptá: „– a co Američané?“ „Těm patří kosmický prostor...“, odrážím útok! A skutečně, mladý muž je pilotem raketoplánu. Kolikrát obletěl se svým space – shuttle naši planetu Zemi nevím, náušnice by však musel nosit v cestovním batohu.

V Praze 19. dubna 1991

Pod svícnem totality

Mezi surovým útlakem služebníků mumie a opilým hlasem medové Babylónie rostlo umění prodejních.

Jak se lze dostat do takového stavu ducha popisuje výstižně největší umělecký kritik starověku – prorok *Izajáš* (44; 9-20) a shodně apoštol *Lukáš* ve *Skutcích* (19; 24-27).

Výstavy, na které jsme se dlouho těšili, s obavou chránili a bouřlivě slavili, jsou dnes již součástí našeho života, předmětem relací všech sdělovacích prostředků. Ubylo kouzla, přibylo profesionality.

Závrať z odvahy i strachu, planoucí ohně, mění publicita, úspěch – ve vlažnou lázeň konejší tělo sladkou trýzní štíhlých hbitých prstů krásných lazebnic.

Trůn slávy a moci umění osvětlený záblesky dvojbřitého meče s velkým jablkem, žezlem, korunou na sametovém polštářku...

V Praze, 19. dubna 1991

Zbraně

„Jelikož řádně spravovaný stát vyžaduje dobře vycvičenou milici, nebudiž zkracováno právo žádného občana držet a používat zbraň.“

Článek americké ústavy rozpracovaly legislativy jednotlivých států Unie rozdílně.

Právo nosit zbraň bylo vždy výsadou šlechty, armády či policie udělované dalším osobám jen výjimečně.

Každý totalitní systém poznáte ihned právě podle chorobného syndromu. Proti velkému počtu bezbranných stojí omezený počet ozbrojených.

Důkaz zásadní nerovnováhy a zvláště jednotlivců. Snad prapříčina a původ nerovnosti mezi lidmi.

Starověk, středověk ani nová doba nepřináší utěšující řešení.

Snad Palestina v době soudců, či mladá Římská republika inspiruje zakladatele Spojených Států, znalce morálního zákona a ctitele římského práva k těm několika řádkům.

Teprve po občanské válce dochází k zásadním změnám ve struktuře americké společnosti a především kritický rok 1907 mění celou situaci.

Když jsem 16. prosince 1986 přistál spolu s ostatními ve velkém boingu na Kennedyho letišti v N. Y., a dále cestoval do Chicaga, zajímal jsem se hned napoprvé právě o tuhle věc.

Stal se tehdy starostou černoch jménem Washington. Mnoho diskusí kolem jeho zvolení vyvrcholilo po útoku policie na civilisty, kteří drželi doma zbraň. Zvítězili občané a starosta byl nucen odstoupit.

Prérijní stát Illinois, což znamená v jazyce algonkinských Indiánů „válečníci“, nemá policii všude. Jen ve velkých městech. Na menších městysích si obyvatelé stráží své domovy sami.

Zcela jinak je tomu v jižních státech, kde se držení a používání zbraně naopak vřele doporučuje. Není nutné povolení ani licence. Časopisy nabízejí své zboží a zasvěcují laiky do soubojových pravidel.

Pokud jsou revolvery a pušky ve volném prodeji v Arizoně nebo v Texasu, není tomu tak ve velkých městech.

Nový York je víc evropským městem. Policie vám vystaví licenci na držení, nošení i používání ruční střelné zbraně jen tehdy, pokud k tomu máte pádný důvod. Otázku: „Na co?“ – není lehké zodpovědět.

Ve městech nežijí divoká zvířata ani hadi. Jen lidské šelmy a proti nim je slušný člověk bezbranný.

Gangy a lupiči nebudou nikdy zákony státu New York respektovat, a tak jsou proti vám ve výhodě. Policie vás neuzná hodným povolení, vyjma případu, že jste policejní důstojník, soukromý detektiv nebo člen nějaké stráže či hlídky. Banky, továrny, tiskárny i soukromé rezidence mají svou vlastní ostrahu.

Pokud jste dopaden, postihy nejsou vážné, buď vám věc zabaví, nebo vás pošlou někam na jih!

Dýky a nože všech velikostí a tvarů jsou ve volném prodeji, ostatní lze koupit na černém trhu v zapadlých čtvrtích přímo v N. Y.

Jak je to doopravdy poznáte z televizní obrazovky, neboť téměř denně je někdo zastřelen či proboden, buď ve svém automobilu nebo na schodech vedoucích do podzemní dráhy.

Důvod? Peníze! Proč? Většinou drogy!

A tak se doporučuje občanům nosit místo koltu takových 20 dolarů, abyste uhasili žár útočnicků a oni aby vás ze vzteku kvůli prázdné kapse nezabili.

Praha. 20. dubna 1991

II. Anthony Dominguez

Probudil jsem se pod obrazy Anthony Domingueze na East Village a žasl nad novou „Platónovou jeskyní“. Na plátnech bojují rytíři ze staré Tuly dvousečnými sekýrami rozkročení na dálnicích proti přijíždějícím automobilům. V plné zbroji, jak ji známe z kamenných reliéfů Mexika nebo Mezoameriky. Čekají na okamžik, kdy udeří. Tak bojovali proti dělům a jízdě Fernanda Corteze, ohnivým ořům Pacifické dráhy ve stejném postoji zoufalé oběti zastavit příval smrdutých a zeleň ničících strojů stojí i dnes.

Další obraz: Moc ohnivé vody! Černé siluety hloupých ptáků se potácí kolem barových židlí, krůty zřejmě přebraly. Nadreálná ironie, zvláštní bolestný humor. Motiv zpracovaný na způsob pokrývek má připomenout Anthonyho původ i marný boj jeho lidu s novými bůžky importované civilizace, která cizími jmény vymítala kult opeřeného hada, Quetzalcoatla, cockatrice (kokatrýse)!

Velmi jemná magická kresba nás vede do tajemné říše bytostí, o kterých jsme jen četli nebo snili – severoamerických Indiánů.

20. dubna 1991

Petr Pouba

(nar. 23. dubna 1959 v Praze)

Porevoluční melancholie za sametovou oponou, malíři napínající svá hrubá plátna na stále větší rámy, olej roztíraný štětcem vrací ateliéru vůni uplynulých staletí až dosud ve svěrací kazajce knižní vazby, pod zámkem trezoru, zapečetěné hrobce umrlych institucí.

Profesionální šablony historiků umění, jména vpletená v kola mrzačících frází trojitě lži, skřípění umělého chrupu za rezavou mříží obrostlou popínavými údy svévolných obětí.

Bylo čarodějnic, růžový tank – osvoboditel; zase pro pořádek natírali militantní zelenou.

A tak jsem s odstupem let studoval děsivé obrazy Petra Pouby, smrtící ironii, humor a násilí.

Kosmická archeologie snad vyřeší mnohé spory, s odpovědí přijdou nové otázky. Věda a umění víc se k sobě přiblíží, sen vyplní okamžik myšlenky. To je tajemství tvorby, dovednosti člověka, která sílí v zázračném prostoru historické paměti, roste vůlí, rozlišuje a dává jména.

2. května 1991

Exitus

Bezprostřední budoucnost nemůže zatěžovat mysl umělce. Osvobození a skutečnou radost ze zamýšlených budoucích projektů dává kresba.

Politický útlak vede ke karikatuře, neutěšená a svízelná osobní situace k většímu zaostření na detail, přítomný okamžik, lásce k lidem, k dětem, volné hře, jejich radosti z pohybu radostným pohybem projevené.

Záznam do skicáře během cesty pod Novým Yorkem je posledním svědectvím toho šťastného a světlého co může přinést americký underground. Chuť k životu se projeví právě a jen tehdy, když máme reálnou šanci ho fakticky opustit.

V Praze, 11. května 1991

Čerti a tanečníci

Princ potkal vílu, ale neměl dolary. Proto mu nesplnila tři přání.
Proměnil ji ve zlatou ryбку. Žbluňk!

Federální ministr vnitra sice cosi namítal, ale vlály mu vlasy ve větru.

Jemná hloupost je lepší než surová blbost. Přečin mírnější než zločin.

Princ sedí v hospodě a vidí jenom zlaté ryбки.

Kupec na orloji vrtí hlavou, ale kosa je ostrá. Tvrdé valuty mu nepomohou.
Bude tuhý. Kostru nezajímá erotika ani prachy. Půjde.

Studené peklo a teplé nebe.

Praha, 12. května 1991

Tajemství skrytých ateliérů a madridského Prada

Effector (tvůrce) silou umění moří klaté, spiracula Ditis (údajné jedovaté výpary vycházející z útrob země, z jeskyně) odřatých hlav dusí chřtány milců, inkoust úřední krve houstne vyšklebenou jizvou ještěra – έμ-πυρος πίπτεινε +Χρός (ohnivý padá mrtev) – záchvěvy půdy.

Démosthenes nazval jev Χρόνου έμποιεῖν (čas je strůjcem jednání), τοῖς πράγμασιν, Franz Kafka „zdánlivým osvobozením“, Henry Miller „terror of lucidity“.

Čím osvobozoval, povznášel a prostupoval mládí surrealismus, zdá se během životní pouti i skutečného putování po Zemi šlechtným zlatem se vsazenými drahokamy lásky, krásy a svatého boje.

Model nebeského města, trpká a tragická vzpomínka dávného času Dvanácti kmenů, probuzená archetypální podoba zázračných přátel světlem jediné naděje.

Na gotickém obraze máme dosud všechno na jedné desce, nebe nahoře, peklo dole. Ochočení démoni sedí na rukavicích světců a světic jako dravci na ruce sokolníka. Je to elegantní a názorné. Mírný kontrast časů líbezných tváří.

Propily se trůny, zastavila žezla, na kadidlo padly koruny, s jablky si hrály tanečnice, země byla pustou a prázdnu, nebesa beze světla, vládly opice.

Vyjít z otroctví často znamená zapomenout, tesané nebo psané slovo udržuje aktivitu paměti.

Změnit spolehlivý výklad pravdivého snu na kult vlastní osobnosti spojený s obětí proroků před podobou zlaté sochy, nutit potomky svědectví k uctívání vlastní znehodnocené interpretace, je proces trvající dlouhá tisíciletí.

Zákon starých dnů - darovaný národům a rasám, plemenům a jazykům - je našim trvalým vlastnictvím. Každá rodina má chránit svůj genetický kmen, vyučovat nebo přijímat.

Současný stav nás přesvědčil, že se stalo právě naopak. Lidské pokolení se mísí, ale nepojí navzájem tak jako meč války s půdou rolníka.

Zákonem myslím vnitřní světlo, skrytou cestu, život podle pravdy. Ne mělký dech civilního práva – „pro curia inversique mores!“ (ó kurie a zvrácené mravy!), volá Horatius...

Alléktó, Tisifoné, Megaira (tři erinye, bohyně pomsty a kletby) – Degenerův infernální harém - ženou obět' k novým a novým zločinům obraznosti.

Dne 9. 9.1985 ráno jsem přiletěl do Madridu a celý následující rok čekání si příjemně krátil studiem olejomalby na soukromé akademii Sotto – Messa.

Navštěvoval jsem museum Prado, výstavy moderního umění a v ateliéru profesora Gabriela piloval povinná zátiší podobná chladné škole amerického hyperrealismu.

Moji přátelé z mezinárodní sítě mail-artu mi posílali karikatury tradičního malíře plátna a štětce s nohou připoutanou řetězem ke stojanu.

Litoval jsem dnů, malátněl vzpomínkou na své dětské kresby, tajná studia Dürera, Dalího, Ernsta, Magritteho, kopie Yvese Tanguyho podle reprodukcí, s tichým souhlasem ředitele dobříšského gymnázia dr. Miroslava Oliče, těsně po roce 1968.

Španělský umělec, v jehož dílně jsem se školil, přecházel kolem s úsměvem. Hodit mu štětce pod nohy bylo jen věcí okamžiku. Ušlechtilá tvář s knírkem, sametový motýlek a bílá košile s proužkem; ironie anarchisty ustupuje tentokrát stranou. Jako vzácného hosta mne vede do vedlejší místnosti, kam přiváděl jen ty, o nichž se přesvědčil, že mají skutečně talent. „A teď Vám dávám možnost vidět to, co je ve španělské zemi nejkrásnější“, praví s úklonou dokonalého dvořana a druhou rukou odhrnuje závěs. V malé skryté místnosti stojí asi šestnácti nebo sedmnáctileté děvče. Probouzí se má vášeň pro akt.

Modely nejsou stejné, pro poučení mladých šlechtičen je vedle dívky jiných přibližně ve stejném věku. Sem posílají rodiče své děti z nejlepších rodin, aby studiem krásy získali poučení i znalost, dovednost a takt pro své příští místo ve společnosti.

Užíval jsem olejový pastel na sametovém papíru, vhodný k postižení struktury hebké, jemné pleti modelu. Začal jsem být příliš dobrý, neboť námět mne cele zaujal. Míjel jsem bary a hospůdky se zamyšleným výrazem, dlouho do noci studoval své kresby a budil úžas u svých přátel z řad české a polské emigrace. Cítil jsem potřebu stále volnějšího studia aktu spojenou s modelací.

Za několik dnů již studuji proměny světla na pleti nahých dívek v přepychovém areálu s bazénem kousek za Madridem. Slunění a nudismus provází nečekaná atrakce. Malíř na pláži! Umění se mi stává zdrojem obživy, buď přímo na místě nebo v elegantních rezidencích, kam jsem zván. Maluji děti rodičů z nejvyšších kruhů po svém, ve stylu, který jsem si odvodil.

Architektura těla ve světelných proměnách od časného jitra až po oheň slunce západu imponuje madridské společnosti žijící ve spiritu pozdního, dlouho doznívajícího impresionismu. Mám příležitost dokonce pomáhat svým chudým kamarádům a znovu na zapřenou navštěvovat ateliéry „zavržených“ oficiální kritikou.

Patří k nim dva. Jemný a dvorný Guillermo Pérez Villalta, který se rozešel s městskými guerillami a vstoupil do slávy, aniž by ztratil svým činem respekt a obdiv. Maluje náměty ze Starého zákona, knih deuterokanonických a má jediný z moderních štětec i paletu starých mistrů velkých pláten z Prada i barokní kompozici.

Druhý je Tito, muž, který oplodňuje své vlastní sochy, obludná pavoučí monstra z pryskyřice a slepených lidských vlasů, jejichž vzteklé psí tlamy žužljají umělým chrupem stopořený umělcův úd, kterým mistr páčí jejich sanice. Démonický, orgiastický panovník laská tato monstra v království svého ateliéru deviantním způsobem, vlastním jen jeho povaze a výstřednímu obleku šviháka temného středověku. Nechává se fotit se svými plastickými milenci, objekty nesčetných kopulací, křečí a extází.

Během mých návštěv změnil a prohloubil svůj styl, zejména když jsem ho seznámil s půvabnou malířkou Veronikou, markýzou de M., svou nejlepší přítelkyní.

V jeho studiu se objevil obrovský dutý kovový válec, ve kterém dlouhou dobu za velkého počtu otáček kumuloval hmotu lidských vlasů v mohutné sloupy průměru větším než jeden metr a výšce do tří metrů. Mramorové žilkování způsobuje

stmelení stříže blondýn, brunet a černovlásek za působení tlaku a teploty. Vibrační pilou snadno odřezává přebytečný materiál až v podobu totemických figur žíhaných jako hyeny.

Skulptury z nezvyklého materiálu ve výkladu galerie připomínají idoly z Velikonočního ostrova a surový výraz těchto idiosynkratických plastik jim dal jejich stavitel.

Markýza Veronika strávila řadu let v Latinské Americe, ovlivnila ji nevázanost kultury v peruánských Andách – horké tance divokých srdcí a volný jejich styl. Přešla od malby velkých rodinných portrétů k námětům ze zákulisí baletní scény, přípravy kostýmů a líčidel, maskotů a různých podob tanečnicí vybuzené touhy u protějšku lidského rodu až k samotnému zobrazení milostné hry, následující po tanci jako oslava úspěchu.

Ve svých jemných kresbách zobrazuje nástroj aktu lásky s rozkoší a citem, vnitřním zrakem svého alabastrového těla protknutého ostřím meče, na jehož špici se perlí horké světlo kanoucí do číše masitých růžových rtů květu.

Závojem prozářených krajek vstupuje do stinné hloubky těla, sledován vstřícným zrakem umělecké představivosti, básnické imaginace, schopným postihnout hru v tajemném ústrojí, vlastní jen srdci ženy zvědavé a milující.

Praha, 12. května 1991

Růžová příšera

Když jsem 9. 2. 1991 přiletěl z U.S.A., stal jsem se dlouhým stykem s oficiálním uměním poněkud přezíravý.

Riziko spojené s tvorbou, jak jsem ho znal z vlasti, mi rozpustily starosti o přežití, uměle pěstované drobnými i mocnými agresivními činy. Světové události vždy tvrdším dopadem potvrdily nesmyslnost vzdoru a tvrzení.

Svůj názor, že nejvyšší hodnoty umění jsou uloženy v Čechách, Novém Jeruzalému 15. století, jsem nemusel změnit.

Andělské jazyky umění, podrobené ne příliš poctivé analýze – zkoumání stavěné ke všemu většinou na obrazu, nikoliv pro porozumění.

Jestliže obrazy Mikuláše Medka jsou zejícími trhlinami v bulvách prostoru po vyloupaných drahokamech, pak Tomalíkovy reliéfní pálené stíny podsvětní říše dokumentem o faktickém stavu těla, uloženého do hrobky a rozpadajících se cárech skvostného roucha dějin země.

Z prachu a popele díla Antonína Tomalíka vyrašil obludný růžový militantní květ, ze zeleného listoví ocelových plátů – vadnoucí růže občanské války.

Vůně šeříků a krása housenkových pásů natřených barvou líčidla.

Praha, 17. května 1991

≈

Dopis přítelkyni do Madridu

Drahá Michaelo,

Ateliér je skutečně náš nejlepší umělecký časopis, který je schopen jako jediný zprostředkovat výměnu cenných informací mezi národy a jazyky. V současné době připravujeme anglickou verzi celých dalších příštích čísel. Bude-li to možné, pokus se o popularizaci časopisu i ve Španělsku.

V současné době řešíme řadu vážných problémů. Vzhledem k tomu, že redakce nemá ani počítač, ani vlastní tiskárnu, dochází k tomu, že tisk je zdržován, články komoleny, obrazové přílohy znehodnocovány a průtahem proces dorozumění tříštěn a zpomalován.

Čtenář dostává sice zprávu vysoké odborné kvality, leč štvavé a dezinformující tiskoviny předbíhají negativní oklikou pravdivých statí z našich čísel. Takto hanebně získaný náskok dovedou využít!

Rovněž se stává, že jsme informováni o výstavách až po jejich ukončení, ne naší vinou.

Tady se obracím na Tvoje přátele obchodníky a podnikatele. Je v zájmu nás všech ze severu i jihu, východu a západu, abychom si konečně podali ruce a pomohli tak skvoznému časopisu v jeho tísní.

Vždyť jeho úroveň je vyšší než mnohých jinde ve světě a moji přátelé, galeristé v New Yorku se o časopis s anglickým textem eminentně zajímají. Čas může spolu s technikou urychlit naše společné zájmy promptním způsobem

Věřím ve vše dobré a ještě lepší.
Tvůj Ivan Preissler

Pátek, 31. května 1991, Praha

Kultura je umění soukromého života. Erotika nejvznešenější forma. Bez síly, inteligence a statečnosti – něhy, vytrvalosti a půvabu nemůžeme si lásku vůbec představit.

Stanovení normy je vždy velice vágní. Probíhají diskuse. Cenzura je věc lidského srdce. To má rozlišovat co je dobré a co je zlé. Tak křehkou věc nemůžeme svěřit žádné instituci. Původní model člověka, rajský archetyp, je zachován historickou pamětí lidstva. Prvotní vzor ožíví představa vyvolaná četbou. Snad právě v tomto případě má ilustrace svoje právo na existenci.

Technika této vznešené dovednosti se nazývá umění erotické.

Animovaný film francouzského výtvarníka, promítaný z monitoru v galerii *Olaf Clasen* na Manhattanu, zachycuje klíčové momenty slastné i traumatizující hry v mnoha obměnách a kombinacích, jak dovede jen člověk myslící a vynalézavý ke svému štěstí i újmě zpřítomnit.

Orientální literatura, použitá jako předloha pro unikátní a mimořádně originální sexuální aktivitu, vrací člověka zpět do jeho lidského rozměru, citem léčí spor rozumu a srdce.

Od všech dostupných chybných cest vzdálených původnímu pojetí artefaktu sledujeme různé seskupení ♂, ♀, ♂♂, ♀♀, i královskou formaci ♂♀♀♀♀♀, pozorujeme nádheru pravzoru ♀♂♀, i klasického oboru ♂♀, se vší rafinovaností dívčího půvabu zvyšujícího rozkoš.

Střídavě usedá i se vzdaluje tělu tuhnoucímu křečí až nechává v závažný moment svého milence samotného na mořské pláži. Pomalu vytékající elixír v detailním záběru doprovázejí zoufalé výkřiky, až lotosový květ puká pod přívalem horké tryskající lávy kanoucího blaha. Zlatá korunka na hlavě krále hadů a veselý smích dívky z povzdálí pozorující rozkoší trýzněného chlapce.

KAMA SUTRA – rozjímání o lásce, klasický spis ze staré Indie, prezentovaný novým způsobem pomocí soch oživených animací na filmovém plátně. Francouzský umělec KOURO vystavoval od prvního února do druhého března 1991.

Praha dne 3. června 1991

§ 202

Zákon byl dán lidu, který porobou ztratil cit a svědomí. Zákon byl dán člověku, aby si sám nevymýšlel normy chování a nevydával své vlastní sbírky pravidel platných všem. Krvavý zákon odplaty se podobá asi všem totalitním zákonům, jak je dosud známe.

Každý samovládce nebo boháč chrání tak své území a svůj majetek armádou a policií. Domýšlivec nafukuje se na zákonech, které si sám vymyslel. Kamenné stély – hliněné tabulky – papyrus – pergamen – papír.

Zákon daný Mojžíšovi je právo mravní, tajemný skrytý život Stvořitele, jehož vyplněním získává člověk božské vlastnosti. Umění, milost a odpuštění.

Již ne se zbraní, ale mocí danou z Výsosti hájí dědic nebes svá privilegia. Od kamenných desek k lidskému srdci, které obsáhne celý Zákon i proroky v jediném prvním jeho bodě.

Sobota, 8. června 1991, Praha

Středa. Poslední voják Rudé armády opustil ČSFR!
Celkový počet byl 113 000 mužů...

19. 6. 1991

≈

Československo opět svobodný stát!

30. července 1991

Popelářka

Přešel rok 1968. Jel jsem autobusem z Příbrami na Dobříš, ale nevystoupil. Padělanou omluvenku pro ředitele gymnázia v kapse. I s razítky a podpisy lékařů na kšeft vyráběl můj přítel ze strojní průmyslovky. Musím do Prahy. V paláci Kinských je vystava dřevorezů Albrechta Dürera - A p o k a l y p s a .

Omámen a drcen silou poselství sedím na autobusovém nádraží Smíchov a čekám u piva na spoj. V dřevěné hospodě je šerosvit jako na obrazech starých mistrů. Vidím bídu i hrůzu národa přikovaného okupací k dračí říši, knížata a kněžny v prachu ulic.

I když mi dnes kresba „Popelářky“ (Popelky) připomíná různé autory, které jsem tehdy bez výhrad obdivoval, je mi s odstupem času sympatická pro svou příbuznost s nimi.

Praha dne 2. srpna 1991

„Děti to také dovedou“, řekl Joan Miró, ale názor zůstal začleněn do systému jeho osobité tvorby.

Když jsem dostal poštou katalog Ondřeje Coufala, nastala diskuse s majitelkou luxusní galerie Berry - Hill v New Yorku.

Představit tehdy jedenáctiletého chlapce jako tvůrčí osobnost zůstalo pro vedení muzea otazníkem.

V odpověď na nezdařený pokus zrovnoprávnit nejmladší generaci reagovala galerie mladých *Ammo* výstavou dětských kreseb dohromady s profesionály. To je málo.

Teprve výstava na Vyšehradě, otevřený kruh, zrůdné kasematy, mrtvolky dětské spalované v Údolí syna Hinnómovy, strašná Gehenna!

Upírat a ujímat oheň planoucí v srdci nové generace je zločin. Je strašné, že děti takhle kreslí. Pokud zůstanou všechny orgie malomyslných nadále jen v dětských kresbách, přiblížilo se Království Nebeské.

V dobách, kdy jeden lidský život vážil víc než celá dějinná období, předávali patriarchové své světlo do posledního okamžiku dlouhého života. Nedohlíželi své potomky z čela prostřeného stolu, odkud lámali chléb, život budoucích věků.

Bratrovražedný boj by vychoval z kněží jen paranoidní šílence a zloděje, z kníží pak vrahy a opilé idioty.

Praha dne 2. srpna 1991

≈

*Úvodní slovo k vlastní výstavě v bývalé synagoze na Dobříši
ve dnech 16.8. až 16.9.1991*

Drazí přátelé, milí spolužáci, vážení hosté,

zahajuji v pořadí již pátou výstavu ve vlasti od přiletu na Ruzyň 9. 2. 1991.

Z vašeho pohledu levá část galerie je věnována problémům v umění na Východě a v Evropě, pravá potom přibližuje umělecký život v Americe.

Ve skříňkách jsou katalogy ze společných výstav a články otištěné v novinách.

Dole bude pohoštění, - a přeji všem pěkný večer.

16. srpna 1991

Dopis Bobovi Krčilovi do N. Y.

Ahoj Bobe,

Nepodařilo se mi dosud úplně objasnit záměr. Doba je velmi příznivá pro uskutečnění našich představ. Snažím se získat galerie a muzea, instituce vhodné pro výměnu výtvarných prací mezi U. S. A. a ČSFR. Moji přátelé jsou dnes na významných místech a doufám, že se nám podaří víc než jenom uspět. Problém je v tom, že všichni na všechno strašně rychle zapomenou, chtějí ihned rozšířit spektrum svých vloh a zájmů na maximum – což není možné a nepřidrží se mojí zásady „*trochu a snad i víc!*“

Příkladem je časopis *Ateliér*, který žádá počítač a tiskárnu, aby mohl pokračovat v práci. Chápu, ale za půl roku nás reprezentují dva články, v prvním chybí odstavec a název galerie *Ammo* je zkomolen na Amno – což je nesmysl. Ve druhém si ce text nemá chybu – zato reliéf Karen Martin je na snímku otočen vzhůru nohama, ač je diapozitiv pečlivě označen.

Moji známí galeristé v N. Y. C. měli zájem o časopis, pochopitelně v anglické verzi. Snažil jsem se přimět redakci alespoň k překladu zajímavých článků. Do šesti měsíců jsem dostal resumé; jeden list přeložených barevných obrázků ze dvou čísel na xeroxové kopii, pouhých názvů publikovaných snímků od různých autorů z češtiny do angličtiny.

Pokusím se Tvoji úvahu o Národní budově šikovně předložit úřadu nejvyššímu.

Celý program by jistě zasloužil větší pozornost a podařilo se mi již věc zařadit do vysílání ČST. Mám možnost detailně rozebrat problematiku v jiném TV pořadu.

Tvůj Ivan

V Praze 31. srpna 1991

Projekt

Na základě mnoha rozhovorů a diskusí, které jsem vedl s umělci, galeristy, podnikateli a mecenáši, v kouzelné atmosféře newyorských openingů v letech 1987 až 90, přijala jako první nový způsob prezentace výtvarných děl galerie *Ammo* v Brooklynu.

Lavírováním smývá ostrou dělicí linii z amatéra na umělce neprofesionálního; - žádná výstavní síň nebude přece kritizovat práce, které nabízí milovníkům umění a bohatým zájemcům, natož polemizovat na téma, zda je kolekce autora uměním či není. Křehkou otázku zpracovává věda. Kritik většinou přistupuje s citem a taktem – vždyť se podílí spolu s galerií na případném úspěchu nového jména.

Další bolestný předěl, který znevažuje mnohá probouzející se důstojenství, je přijímání darů pouze světem dospělých.

Výstava dětských kreseb spolu s „amatéry“ a „profesionály“ slučuje ve Slovu všechny, kteří to dovedou.

Proto s radostí vítám dlouho očekávaného posla i ve vlasti, zemi s hlubokými kořeny a tradicí několikrát úspěšně obnovenou.

≈

Myslím si, že je vtipné navázat určitou formu spolupráce s galeriemi v N.Y.C. za účelem rozšíření v rámci malých výstavních síní doma a vyhledat satelitní spojence v zemích západní Evropy a v Japonsku.

Projekt je odůvodněn trvajícím současnou ekonomickou krizí v bývalém východním bloku a jenom možnost prodeje výtvarných děl v přiměřeném měnovém systému vůči americkému dolaru dává záruku na úspěch společné transakce.

Tím mám konkrétně na mysli prodej začínajících amatérů ze zámoří, ku příkladu v Rakousku, Německu, Itálii, Francii a podobně.

Dále je nezbytně nutné informovat veřejnost. První krok byl již podniknut popularizací mé práce ve vysílání programu ČTV v Českém večerníku dne 27. 8. 1991 v 19,10 hod. v cca 5 min. pořadu. Situaci a možnosti hodlám v dalším pořadu podrobně rozebrat.

Spolu s cyklem přednášek o současném umění a nových mezinárodních uměleckých skupinách zamýšlím sloučit různé formy a projevy nadání charismaticky myslících a cítících individualit i kolektivů doma.

Teprve za tohoto předpokladu a naším novým časopisem v anglické verzi můžeme dosáhnout i kýžených nadací a fondů přímo od velkých podnikatelů a průmyslníků v U. S. A., Kanadě a Japonsku, s nimiž jsem celou složitou záležitost konsultoval, sestavil platná pravidla a byl pověřen vzhledem, ke kladnému vývoji mezinárodních obchodních vztahů, kurátorem v oboru výtvarného umění se vzestupnou pravomocí přímo úměrnou postupujícím reformám v našich zemích i možným přesahem dále na východ vstříc stejným snahám mých přátel tam.

V Praze dne 7. září 1991

Dopis Locartovu centru

Čas na naší planetě skutečně plyne nerovnoměrně. Dál spolehlivě otiskne naše myšlenky nový časopis.

S odvoláním na vysílání stanice Svobodná Evropa z Washingtonu dne 8. září 1991 ve 22:00 hodin odpovídám na inzerci Locartova centra.

Doslovná citace: ... „popřípadě jakákoliv spolupráce na časopise“ ... „minimálně jeden časopis“.

Zhostil bych se úkolu vést nebo přispívat do umělecké části, sekce nebo zcela novému časopisu podávat již připravené články a reportáže, kritiky, eseje, úvahy o umění v U. S. A., západní a východní Evropě, Japonsku a zejména Novém Yorku.

Mohu obohatit list o vlastní kresby, karikatury, články o umění, výstavách, galeriích, sběratelích a životě v Novém Yorku; dobrodružné příběhy ze SoHo, Brooklynu a vše ostatní o umělcích a jejich životě.

Vybral jsem množství prací svých přátel v N. Y. C. z různých etnických skupin a tvorbu skutečně originální, kterou zatím, ale poprvé, představuji na evropské půdě pomocí přednášek na uměleckých školách (UMPRUM, ateliér Karla Vratislava Nováka a Kurta Gebauera) a mimo časopis Ateliér hledám opravdu zasvěcený časopis, zejména z ekonomické stránky, do podmínek existujících ve Spojených státech amerických.

Praze dne 9. září 1991

Kamenné řady u Kounova

„Jiskřící křemence na žáruvzdorné tabuli křídového moře“
– meditace Na Rovinách ve výši 526 metrů,

Kounov, Čechy (Ivan P., Eva P., Tomáš Polcar, Ester Kiszová).

26. září 1991

Závod veteránů silnic

Barvy mísím a slova taky
Vidím staré vraky.

Zbraslav, 19. října 1991

*K vlastní výstavě v galerii Psycho art Praha s názvem "Kolibříci"
ve dnech 6. až 27. 4. 1992*

Ve starém naučném slovníku se zažloutlými listy patří kolibřík do čeledi ro-
výsovitých, tudíž kmitavců:

Řecké slovo τροχίλος původně označovalo úplně jiného člena ptačí rodiny
a později v Egyptě je tak pojmenován střízlík (plotníček).

Zoologický název trochillus se v pozměněném tvaru usadil v angličtině
(Trochilid), které má pro kolibříka mnohem vzletnější a poetičtější příměr: *Humming
bird*, přičemž humming znamená bzučivý, šumný, opojný!

8. prosince 1991

III. Anthony Dominguez

A. První dny ve Spojených Státech jsem prožíval u přátel v Chicagu a krátce
potom na území Indiánů v Algonquinu ve státě Illinois, což je jedno a to samé – do
francouzského jazyka převedený algánkinský výraz – válečníci... již tam jsem si
všiml, že mají někteří z nich zlaté vlasy a modré oči a považoval je za Němce...

Po roce odcházím do Mekky světového kumštu a za splněním svých dět-
ských snů... Je-li Praha hlavním městem naší spirální galaxie – potom New York
hlavním městem stvořeného vesmíru.

Do temné noci, ozářené okny svých menhirů rostlých do výšky jako obří
drůzy krystalů, pojala tato megalopolis světa do své struktury víc jak šest
set galerií... tudíž vychází na každý večer v průměru kolem šesti až osmi vernisáží a
v „sezóně“ tak dvacet i více...

Na jedné z nich jsem se seznámil s mladým mužem jemné bledé pleti, až
do modra lesklých černých havraních vlasů, ve vysokých kožených botách, v černých
šatech s opaskem pobitým stříbrnými hřeby...

Indián z jižních území. Vystavoval v té době v dobré galerii v SoHo na Man-
hattanu a jeho práce byly mnohem zajímavější než všechno ostatní té doby... Setkali
jsme se víckrát při podobných příležitostech a mluvili o minulosti svých zemí a svých
národů...

Jednou jsme stanuli pod obrovskou grafikou *Roberta Motherwella*, kde na
nachové až karmínové ploše nebylo nic jiného než velká číslíčka... jedenáct!

Anthony jen jednou kývl hlavou a já v úžasu začal do hloubky v knihovnách
studovat původ tohoto lidu, jejich umění, jazyk a poezii!

B. Ve svém velice odvážném dopise hodnotí můj přítel Anthony z kmene Navajo, potomek hrdých a vznešených obyvatel staré Ameriky, současnou galerijní produkci v Novém Yorku s humorem a sarkasmem hodným jeho způsobu patření na zápas chabě vyzbrojených bojovníků proti postupující mase oceli, betonu a mrtvých řek asfaltu, jež pohlcují životodárný dech rostlin a sirným čmoudem vyfukovaným z řiti přijíždějících oblud je dílo zkázy země dokonáno.

Podobně soudí i o našem postavení ve světě, který zachraňuje díla z plamenů a chrání pohany jen jako kořist lépe vyzbrojených makléřů a dealerů v nastražené síti heren, galerií.

Brilantní a vzdělaný malíř Anthony Dominguez se narodil 24. května 1960 ve Fort Worth. Studoval Texas Christian University a evropský středověk na našem kontinentu.

Laskavému a milému čtenáři předkládám zcela volný překlad spolu s původním textem pro srovnání.

Šel jsem dnes večer na zahájení několika výstav – a narazil na skutečný klan! Je to skupina lidí, kteří mění své názory za jakýchkoliv okolností v co možná nejkratší době. To je zárukou jejich úspěchu za předpokladu, že chirurgicky odstraní všechny znaky a vlastnosti svého charakteru.

Skrze houževnaté blbství, profesionální placené mučednictví přijímají kýželný hold a pocty.

» *Luck should come before they drop dead all is not in vaine – well art is business* «

26. prosince 1991

C. Protože mám rád všechno tajemné, málo uvěřitelné a neskutečné, je mojí povinností vám vysvětlit rozdíl mezi *halachou* a *agadou*.

„Postup“ od hebrejského slova halach = jít, chodit, je výzvou pro právní rozhodnutí = zákon, v protikladu k vyprávění = agadě, která má neprávní charakter.

Agada či hagada obsahuje příběhy, bajky, folklór, anekdoty...

Agadós = dobrý, statný, udatný, válečník...

Království halachy je říše pravdy, tradice.

Svět avary je legenda, příběh, epos, eposej!

Tajemná kniha *Mormon* obsahuje obojí stejně jako *Bible* východní hemisféry a posvátné texty dálného východu. Jsou to v podstatě cestopisy, rodopisy, ha-giografie. Přitažlivost ději přidává mystika a metafyzika. Kouzlo stupňují historiky a lidská nedostatečnost v kontrastu s *utilitární precizností Zákona*.

Kniha Mormon je *Bible Ameriky*. Severní a jižní, tedy jednoho obrovského ostrova spojeného nepatrnou úžinou (snad bájně Atlantidy?). Proti obrovské rozloze Euroasie spojené s Arábií a Afrikou může se tak dnes i jevit...

Podle této „Americké agady“ byla západní hemisféra naší planety zalidněna již v osmnáctém století před Kristem, údajně krátce po pomatení jazyků při stavbě *Babylónské věže*. Další skupiny lidí se stěhovaly z Asie... od Eufratu, dokonce i z Palestiny!

Užívali zvláštní kompas, odlišný od našeho před dvěma tisíci pěti sty lety. Popisuje se stavba zvláštních lodí podobných ponorkám před čtyřmi tisíci lety, které přeplavily pasažéry i zvířata za tři sta čtyřicet čtyři dny! Prý vezli i drůbež, semena kulturních plodin, úly s včelami. Usadili se někde v Mezoamerice nebo Jižní Americe, ale téměř se vyhubili za neustálých bojů.

Nu – a přesně v tuto chvíli navazuji na náš *Starý Zákon*, jak je křesťany nazýván – a povím, co se dělo u nás, ve Středomoří... co důvěrně známe a na co máme i písemné doklady!!!

Jak víme, kolem roku tisíc ustanovil král *David* Jeruzalém hlavním městem svého království; jeho syn *Šalamoun* (slavný umělec a básník) zbudoval kolem roku 960 nádherný chrám a když zemřel někdy kolem roku 933 mínus – rozpadla se v bojích o následnictví trůnu celá jeho *Svatá říše!*

Bez ohledu na to, která bojující strana byla v právu, došlo k nejtěžšímu možnému zločinu – *občanské válce!* Zuřila mezi potomky Jákobovými, království se rozdělilo na severní a jižní sekci, *Izrael a Judsko*... princové se potírali navzájem kvůli trůnu.

Rekordu dosáhl izraelský král *Zimrí*. Ten vládl pouhých sedm dnů!

V těchto strašných dobách, kdy chrámový archiv byl totálními despotickými vladaři cenzurován /Jeremiáš 36; 23: Jóšijášovi synové: Jójakím, Sidkijáš/ a historie zkreslována, vytrácely se pomalu různé skupiny obyvatel ze země!

Jedna z nich se za dramatických okolností zmocnila svých vlastních rodových záznamů a po dlouhém putování pouští se odplavila na ohromné lodi postavené prý podle popisu archy Noemovy, naložené nákladem obilí, ovoce, masa a medu, až dosáhla spásných břehů Ameriky. A skutečně tu našli mnoho domestikovaných zvířat. Objevili zlato, měď a také množství důkazů dřívější dobře vyvinuté civilizace.

Legenda uvádí hrdinu eposu – muže jménem *Lehi* z Josefova rodu (ano – toho Josefa, který byl svými bratry prodán do Egypta) a ženu mořeplavce *Sariah*; čtyři jejich syny jmény Laman, Lemuel, Sam, Nef; kteří si vzali před odjezdem na nový kontinent pět knih Mojžíšových (tóru) z pokladnice v domě svého zlého strýce Labana, soupis svých rodů na mosazných (měděných ??, tombak) deskách a jako manželky – ženy ze stanu Išmaelova...

Tak se píše v knize mých přátel, v knize Mormon, snad i historickém spisu původních obyvatel Ameriky, který byl přeložen ze zlatých a mosazných (měděných) desek ve své podobě zneuznaným vědcem Josefem Smithem (zavražděným v roce

1844 ve věznici ve státě Illinois), zakladatelem jedné z novodobých církví v U. S. A. – mormonů.

Snad se opět z pravdy stalo náboženství a z vědy církev!

Naposled, potřetí, dosáhla břehů *Země vyvolené*, nebo jinak *Země svobody*... skupina vedená prý synem krále Zedekiáše, *Mulekem*. To by měl být syn posledního z judských králů, ano, toho Zedekiáše, který je jindy nazýván Matanjáš nebo dokonce Sidkijáš.

Pronásledoval proroky (kteří ho marně varovali) a muže zákona, cenzuroval chrámové listiny, svatá písma a Jeremiáše nechal trýznit a vhodit do cisterny... neposlouchal jeho rady a vzbouřil se proti mocnějším vládcům Babylónu, a tak způsobil zničení chrámu a svatého města Nabukadnezarem (Nabucha–do–nosorem) v srpnu 587 a vyplenění země. Všechny judské šlechtice svým činem vydal v řetězech jako otroky Bábelu.

Zatímco u nás pozvedá z prachu jejich jména prorok Izajáš obrazem budoucího Mesiáše a napomíná právě oba zneprátené kmeny, vypočítává všechna jejich provinění – zdůrazňuje i kolaboraci Efrajima s Asyřany!

Jsou z těchto tří kmenů na americkém kontinentu, z Judy, Josefa a Benjamina svatí králové a soudci, proroci a apoštolové, kteří věrni tradici pilně pracují se svým lidem bez ohledu na své vysoké úřady, stavějí stupňovité pyramidy (*synagogy*), z jejichž vrcholů vyučují lid o *vysokých svátcích*:

„... a neproklínali a také se nerouhali. A zákony země byly neobyčejně přísné!“

„Americká agada“ začíná své vyprávění prvním rokem vlády krále Zedekiáše a k objevení *Nové země* došlo snad někdy kolem roku 600 mínus! Dvě stě let potom nastává ve víře obleva, lid není vyučován a nic neví o *Zákonu Mojžíšově*, nezná ani slova amerických proroků – avšak smějí si vést záznamy a navzájem si dopisovat (to jistě – byli gramotní)! Poštu zajišťovali poslové a štafety!

Vyspělé civilizace se nazývaly odlišně od dnešního pojmenování vědců dle lokalit a městských útvarů, a to *Nefité*, zatímco zdivočelé kmeny lovců žijících ve stanech na severu i jihu *Lámanité*, jejich jazyk skutečně ztěžkl, kůže se opálila a potemněla. Živili se syrovým masem a odívali se do zvířecích koží! Nefité nosili oděvy z bavlny a vlny, brnění – neboť i tam započaly občanské války mezi zastánci dvojího druhu zprávy země, stejně i všude na povrchu naší planety, možná i jinde ve vesmíru... a to prosím rozepře lidí králových a lidí svobody, lidí vysokého rodu a hlas, svobodný hlas lidu pro svobodné volby a vládu volených soudců...

~ a po mučení trochu čisté vědy:

~ uvádí se, že záznamy původních obyvatel byly vedeny upraveným písmem egyptským, písmem chaldejským, asyrským a arabským... na některých tkaninách z bavlny a lamí vlny nalezneme i dnes odpovídající znaky ideografického písma...

~ v oněch dobách se hojně psalo na bronzových deskách, dosvědčují to i tak zvané druhokanonické spisy... jako kupříkladu *První kniha makabejská*, čtrnáctá kapitola, verš osmnáct, kdy Sparťané píšou takto zprávu do Judska veleknězi Šimeónovi... asi 150 let před n. l. ~ Sparťané jsou totiž rovněž z rodu Abrahamova; (opět I. makabejská 12; 21).

~ zlatníci ze starého Eldoráda, dnešní Kolumbie, znali slitinu zlata a mědi = tombak... lili na ztracený vosk v hliněných nebo uhelných formách... ~ podobné destičky drží i dvě postavy, dvě monolitické antropomorfní stély z Tiahuanaka na území dnešní Bolívie u jezera Titicaca.

~ následuje oddechová část, slovníček indiánštiny:

♣ V horách slunné Kalifornie se nachází hojně turisty navštěvovaný *Josefův národní park*... obyvatelem lesní tišiny je obrovský medvěd grizzly... indiánský *Yosemith* = jó, semit!

♣ Ze severní Ameriky přejdeme do střední části... jedna skupina historicky prokázaných Májů v Mezoamerice mluvila quichésky (quičésky), – qui, česky... ví... česky a ještě k tomu „mamský“.

♣ A jsme v Peruánských Andách – přirozenou hranici mezi státy Bolívie a Peru tvoří jezero Titicaca ... jezero Titicaca má dva ostrovy... ostrov Slunce a ostrov Měsíce... na Měsíčním ostrově stál nádherný palác, který dosud nese jméno *pilco-caina* = pil kokaina... prostě... dal si koktejl koky v poháru! Rovněž velký Kukulcán přepsaný do španělštiny jako *Quetzalcoatl*, je ve skutečnosti: *kecal* – *pejotl*...

Lamanité kontra Nefité = opět další Seppo – čudská válka...

Přátelé, chtěl jsem vám povědět, jak jsem se vůbec poprvé setkal s původními obyvateli předkolumbovské Ameriky... ověřil si na příkladu jejich původ... a také se dozvěděl o existenci zlatých; mosazných – měděných (nebo tombakových) desek ~ jejich překladu ~ tudíž *Knize života*, doplňující a místy přesahující naše *Svatá písma* medirettaneální ~ dávná proroctví rostlá z kořenů západní hemisféry nádherné planety Země...

1991

≈

*Psáno v Praze dne 31. prosince 1991
pro malíře a kreslíře Ondřeje Coufala z České Lípy, kterému v té době bylo 12 let*

Když mu bylo dvanáct let, - - -

Et cum factus esset annorum diodecim, - - -

Καί δε ἐγένετο ἐτῶν δώδεκα, - - -

Lukáš (2; 46 – 50)

29. prosince, na svátek *Svaté Rodiny*, jsem procházel se všemi věřícími *Evangelium svatého Lukáše*, druhou kapitolu, verš čtyřicátý první až padesátý druhý.

Výklad však nebývá vždy dostačující a znalec většinou převede řeč jinam, na nějakou banální, zato dramatickou příhodu z jeho farnosti apod.

Bude pro nás pro všechny dobré uvědomit si situaci v Jeruzalémě kolem roku dvanáct našeho dospívajícího letopočtu.

Iniciační obřady ve dvanáctém až třináctém roce spojené s obřizkou jsou často provázené horečnatým stavem a u divochů nechybí ještě navíc tetování – symbol a pečeť dospělosti.

První kniha Mojžíšova (34; 25) nám dává svědectví, že obřad se stal v ruku Šimeóna a Léviho dokonce válečnou lstí! Čin je odsouzen v *Závěti Jákobově*.

Bezpečnější je zákrok u novorozeněte (Lukáš 2; 21). Předepsaných deset mužů, mezi nimiž musí být rabín a mojil (obřezávač) i muzikanti, platí ještě před první válkou jako předpis pro chasidy v Haliči a Uhrách, osmý den po narození chlapce.

Svátek dospívajících vrcholí požehnáním významné autority a první četbou z Tóry. Slaví se ve všech židovských náboženských obcích, což odpovídá biřmování v katolické církvi:

z lat. firmare – konfirmace (utvrzení ve víře)

firmō, āre, āvī, ātum (firmus) - zesilovati, zabezpečovati, vzmužiti, přiváděti k platnosti cōnfirmātiō, ōnis, f., metaforicky = utvrzení mysli!

Po požehnání čte chlapec z Písma a stává se platným členem obce.

U panovnických rodů staré Evropy příležitost k zásnubám mladých princů s dcerami jiných vladařů.

První projev moudrosti již ve třech letech a někdy první kázání ve dvanácti či třinácti letech není řídkým jevem u leváků povolanych slavnostně k službě.

(Jiří Langer – *Devět bran* - Chasidů tajemství.)

Skrytě či veřejně projevená moc Stvořitele, slovem, písmem či obrazem, dává rodičům na srozuměnou, kterou cestou se bude dědic zaslíbení příště ubírat.

Vracíme do starověku, do časů, kdy paprsky Zákona, vycházející z domu modlitby postaveném v Davidově *Skalním městě*, ozařovaly celý stvořený svět.

Chlapec Ježíš našel chrám proměněný ve filozofickou školu řeckého typu, neboť okupant země – Říman, si dodával lesku znalostí řečtiny a učeností dispute.

Zpustla země a učitelé lidstva se rozdělili na Saduceje a Farizeje. Chudší tušili, že se z toho mohou dostat, bohatí ne.

Profesor Jan Patočka dokazuje na zániku řecké polis (hrad; obec), že se filozofie okamžitě přetváří v metafyziku „shora“ a „zdola“, známou dnes jako idealismus a materialismus. Domy na písku, myšlení vymknuté z reality.

Kolaboruje dvůr, kolaboruje svatyně! Děs a hrůza, král Herodes ani Židem nebyl. Tyran si vždy vybere osobu zrudnou pro svůj záměr. Od Idumejce Heroda a jeho kumpánů prchli Levité do horských jeskyní v Kumránu, kde tajně studují a přepisují písmo.

Těch několik věrných co zůstalo v chrámovém podloubí, aby zachránilo alespoň střípky svého vědění pro mladou generaci, jistě žaslo nad každou Jeho odpovědí a nebylo sto odpovídat na otázky chlapce, který je držel s jistotou střelce v šachu!

And when he twelve years old, - - -

(St. Luke 2; 42)

Enzo Cucchi

Každé společenství je pyšné na své výlučné postavení,
každá církev si myslí, že jen ona je ta jediná a pravá,
každý národ, že je ten vyvolený,
každá armáda, že je vítězná,
všechny politické strany přesvědčují o své jedinečnosti.

Prozíraví v lidu poučují mnohé, ale klesají pod ohněm chrleným z hlavní,
zmírají jako zvěř v klecích, jako dobytek těžkou nucenou prací...

Pod jejich díly čteme cizí jména.

Průchod poselství každou zemí byl otevřenou ránou živých hrobů a krvavým potem nebes.

Jméno proměněné jazyky mnoha národů nepoznáváš. Biologický robot umíral se svým číslem.

Zákon daný člověku nejsou zákony vydané člověkem.

Stín závažného rukopisu naplňuje dřinou a krví zemi.

Probouzející se Evropa byla námětem velkých „širokoúhlých pláten“, většinou bez názvů, malovaných olejem v rozmezí let 1984-5 a vystavených v Madridu o Vánocích 1985!

1991

Trůn pro rytíře

Duch vernisáží ovládl letní Prahu svým opilým dechem sladké trýzně. Slavnosti v zámeckých zahradách, úsměvy krásných dívek proměněných v umělecká díla před skutečností vynalézavých tvůrců.

Dne 12. června nabízela galerie Behemót „free bar“, milá pozornost ve prospěch vystavujících (Michal Froněk, Jan Němeček).

Koruna měst krášlená stříbrným zrcadlem Vltavy začíná žít a byla by škoda nevyužít mimořádné polohy.

Chrátová předsíň s komorou pro žíly a tepny evropských řek se může znovu stát pokladnicí vědění a vynikajících dovedností všeho druhu.

Vždyť i český král Přemysl Otakar II. šerموval stejně dobře jako kreslil a rozuměl jak drahým kamenům tak i zlatu!

Již brzy uvidíte lasery a sami budete kráčet po smutných obrazech. Je to dávný spor mezi tvorbou a ničením. Jsem ochoten přiznat, že mne baví obojí...

Akt vyzdvižení obrazu a posvěcení cenou dobře parodovala Rivingtonská škola v Novém Yorku ve svých proslavených aukcích, kde jeden prodával své dílo druhému a zase nazpět.

Odpočívat přímo uprostřed obrazu a putovat v něm nám připomene Orient – svět hygieny a bosého ornamentu.

Průchod světelného paprsku kamenem je mistrovství sochaře Pavla Opočenského, na jehož výstavu se budeme těšit.

Rivalita nás prozařuje zesláblou ozónovou vrstvou a jednotná linie fronty se rozbíjí v řadě osobních soubojů. Pokud zůstane u duchovního a sportovního klání, nemůžeme naříkat, že jsme dopadli špatně.

Války starověku byly ještě ekologické. Učená disputace nebo bitva zvířat a lidí. Území nezískával jen meč, ale i znalost a výmluvnost, nadání, láska.

1991

Kaligrafie

Kaligrafie znamená doslova krasopis, umělecké nebo ozdobné písmo. Kaligraf byl ve starověku ceněn víc než malíř nebo sochař. Zvyk se udržel až do novověku jen v Číně a Japonsku. Radikální islám ve svých počátcích zobrazoval jenom písmo a ornament.

Tradicí nesčetněkrát opakované věty se podobají v průběhu století organickému růstu do stále ušlechtilějších a melodičtějších forem. Na hřibu /viz obr./ je první písmeno japonské znakové abecedy, tedy naše **a** nebo řecké **α**.

1991

≈

Dopis Bobovi Krčilovi do N. Y.

Ahoj Bobe,

Jistě Tě bude zajímat názor očitého svědka, který je přímo ve věci a dění. Vše nasvědčuje tomu, že nezvítězí znovu to co bylo, ale příčina všeho zla, která právě přichází. Podvojná povaha díla nakonec zřejmě převládne, dualita až trinita komunisticko-kapitalistického národního sociopatismu. Draží se stánky (kiosky), restaurace, hotely. Divadla, která spolu s herci a studenty byla v čele, dnes žebrají o chleba a jsou sevřena do kleští nepochopeným daňovým systémem s dosud převládající koncepcí zděděnou z totality.

Na vysokých školách pokračují v chybách svých předchůdců a přejali jejich styl. Na Karlově mostě zakázali prodej; je řada protestů a stávek. Morava a Slovensko se bouří, nedočkali se svých práv ani slíbené autonomie. Řečník volá k pochodu na Prahu a smetení vlády do Vltavy. Jen výstava českého infrometu přináší trochu radosti; vystaven je Medek, Vožniak, Aleš Veselý, Tomalík a další. Celoživotní práce Zrzavého ve Valdštejnské jízdárně.

Někteří členové nové vlády tloustnou a ceny letí nahoru. Bývalí členové StB a komunisté opilí hulákají v hospodách a slibují, že vládu spolu s Havlem postřílí a spálí na prach. Je to úplně přehozená mince – vystavuji svoje karikatury na padlý režim, policajty a tajné.

Nu, občanky, pasy, poldové a vojáci mají dosud lva s hvězdou. To nejvíc hněte. Je to prý příliš nákladné. Stát vrací původním majitelům zabavená vlastnictví a je vydán i zákon i o mimosoudních rehabilitacích. Rokuje se dnem i nocí, sovětská vojska se z Německa přesunují přes naše území. Jak jsem psal – Brno a Olomouc hoří vlnou další revoluce.

Tak ahoj

Ivan

1991

P. S.

Pokud můžeš, pošli mi, prosím, ty dva nevyvolané filmy. Jen co to bude možné, požádal bych Tě o zaslání svých prací. Proplatím poštovné. (To má však půl roku čas.)

Zatím mi stačí dokumentace těch velkých grafických listů. Ostatní počká. Snad časem nějak vyrovnáme i ostatní. Mám dost velké možnosti a počítám s Tvoji samostatnou výstavou v Praze. Tak se ozvi a něco mi také pošli na ukázkou. Buď pro noviny, časopisy nebo výstavu.

Koncepce nového časopisu

Název časopisu:

1. Visual globe (zkratka VIG)
2. Interart (zkratka IA)
3. Visual studio (zkratka VIS)
4. Intercontinental art (zkratka ICA)
5. Resonance
6. Turn
7. Visual planet (zkratka VIP)
8. Plane
9. Intershape

Základní koncepce časopisu by byla interkontinentální komunikace v oblasti visual artu nebo visual culture. Protože vychází v Československu a základní kádr čtenářů by byl v této zemi, byla by zde cca třetina článků věnována československé a středoevropské vizuální kultuře, avšak veškerý textový a obrazový materiál by byl zařazen do širšího kontextu interkontinentální vizuální komunikace.

Koncepce textu by byla realizována v duchu pragmatiké anglosaské komunikace, v precizní stručné formulaci myšlenek. Koncepce se výslovně staví polemicky vůči exotickým metafyzickým úvahám o umění a vůči intelektuálnímu žvanění.

Obrazová dokumentace by byla výrazně převažující jak formátem reprodukcí, tak výběrem autorů.

Zajištění tisku: V rakouských tiskárnách, které jsou schopny zabezpečit kvalitní papír a tisk. To zatím v Československu není možné. Objednávka tisku v Rakousku má také tu výhodu, že je zde snadno směnitelná československá koruna, což je v obchodním styku velice důležité a umožnilo by to snadněji řešit ekonomické problémy časopisu ve styku s rakouskými tiskárnami.

Ekonomické zajištění časopisu:

- Z fondu nadací vizuální kultury ve světě, jako je například nadace Joan Miró aj.
- Z individuálních darů významných umělců, kteří budou v časopise reprodukováni. Již v úvodním čísle by bylo vysvětleno, že obvyklá praxe ve světě placení honorářů umělcům, kteří jsou reprodukováni, se zde neprojektuje, jelikož zisk jde ve prospěch ekonomiky časopisu.
- Z inzercí a reklam velkých koncernů, avšak reklama by byla usměrněna z hlediska vizuální kultury, tj. například informace o výrobcích by byla usměrněna jako informace o estetické hodnotě výrobků, designu atd. Je možná informace o výstavách v prostorech podniků ve světě, například v závodech Fiat, Coca-Cola aj.
- Z příspěvků bank a pojišťoven ve světě, kde se konají výstavy.

- Z odpisů daní pro organizace a podnikatele ve světě.
- Z výnosu akcí organizovaných časopisem, jako je například benefiční akce, humánní podpůrné akce atd.
- Z odkazů z pozůstalosti osob v celém světě odkázaných časopisu.

Koncepce redakce: Editorské a technické zajištění časopisu by zabezpečilo Československo v Rakousku, redakční rada by byla mezinárodní. Počítá se s aktivní-mi příspěvky od umělců a kritiků umění prakticky ze všech kontinentů.

1991

≈

Studuji umění jako jazyky,
jejich originální přítomnost vůči aktuálnímu vědomí.

Neurastenii vzdoru,
krytou klidem neustálého opakování chyb a omylů
v mlžném oparu podřimování.

1991

Exitus

Bezprostřední budoucnost nemůže zatěžovat mysl umělce. Osvobození a skutečnou radost ze zamýšlených budoucích projektů dává kresba.

Politický útlak vede ke karikatuře, neutěšená a svízelná osobní situace k většímu zaostření na detail, přítomný okamžik, láska k lidem, dětem, volné hře, jejich radosti z pohybu, radostným pohybem projevené.

Záznam do skicáře během cesty pod Novým Yorkem je posledním svědectvím toho šťastného a světlého co může přinést americký underground. Chuť k životu se projeví právě a jen tehdy, když máme reálnou šanci jej fakticky opustit.

V Praze 31. května 1991

≈

Úvodní proslov k výstavě J. D.

Fotografie Jaromíra Dvořáka s úspěchem přijímají i barvu – fenomén velmi sporný právě v uvedeném oboru – autor loví záběry v temných průjezdech a průchodech, aby si tak uvědomil možnosti kamery (fotoaparátu) a východiskem z „Platónovy jeskyně“ černobílých snů je mu barevná plocha, zpočátku opatrně a zkusmo na paletě japonského filmu položena vedle další syté základní barvy – ostré, sluncem ozářené monochromní zdi...

Časem se v jemném kontrastu překrývají a na závažných „skutečnostech“ skládají doplňkové barvy, aby tak prohloubily prostor a zaostřily na architektonické prvky, metafyzické symboly a zhudebnily písmo levotočivých kosmických sfér!

Stejným způsobem ladí i příroda; růst rostlin, stromy v kaligrafických družkách žulových stínů přesahují v záporných přibývajících hodnotách kámen stavitelů časů nazpět proti proudu věčného rozměru dobývání historické paměti lidstva – ano – míjí i odkaz Cézannův a jeho malebné kompozice stromů ve tvaru písmene „X“ nebo „V“ – žel... pouze latinské abecedy.

Zdi se lomí a skládají do posvátných znaků nad náhrobky, rostou s nimi a prolamují azur bdělým poselstvím života nebeských bran...

Písmo seslané slunečními paprsky obtéká bílý kubický mramor měřený mírou anděla! Světlo dne hasne a zachází v objektivu, kde se udál *div!*

Jeden loket = 45 cm (měřeno mírou anděla).

19. října 1991

Pro nový okruh přátel, laskavých a milých čtenářů, kteří se budou napříště podílet na slávě či sestupu našeho časopisu, musím úvodem rozebrat a předložit k posouzení dvě teze.

Tisk, který bičuje a týrá našeho mecenáše jako nějakého lotra nebo ničemu mastigiální způsobem, je již potírán novou vlnou zvlčilostí, tentokrát protilehlé povahy ve formě dráždivého lákadla.

Nechceme proto nikoho vydávat napospas již předem utvořeným názorům ani rozptylovat jeho koncentraci řadou polemik či vzájemného napadání. Dopisy vítáme a pro nejlepší máme místo.

Naše informace musí přijít včas, ještě před zahájením výstavy, podrobnou kritikou informovat o jejím průběhu a naposled stále srovnávat, a to nejen duchovou povahu vystavovaných děl se současnou tvorbou v největších uměleckých centrech naší planety.

V Praze dne 11. 1. 1992

Vzpomínka na rok 1980

Vklouzl jsem tiše do mohutného proudu podzemní řeky. Drahý živel si razil cestu pod ocelovou stěnou oddělující umění od umění, protékal pletivem a ostnatou korunou, sítím propustným pro informace, ne pro tělo člověka!

Směr využíval tehdy ještě nezlomené pečeti hraničního přechodu, jakou byla povolená výměna informací nejen pro instituce, ale také mezi jednotlivci.

Mail-art odkazoval svou formou závěti na útržkům motýlích křídel podobnou krásu starých textů, motáky vězňů a psaníčka nevinných dítek Ježíškovi.

20. ledna 1992

Silnice – asfalt – cihly – továrny

Potopa světa skončila a lidé začali zase blbnout. Jak? O tom nám podává zprávu hned první kniha Mojžíšova (hebrejsky Berešit = na počátku; latinsky Genesis):

Bábel (řecky Βαβυλών).

„Nuže, nadělejme cihel a důkladně je vypalme.“ Cihly měli místo kamene a asfalt místo hlíny.

Nato řekli: „Nuže, vybudujme si město a věž, jejíž vrchol bude v nebi. Tak si učiníme jméno a nebudeme rozptýleni po celé zemi.“

I sestoupil Hospodin, aby zhlédl město i věž, které synové lidští budovali. Hospodin totiž řekl: „Hle, jsou jeden lid a všichni mají jednu řeč. A toto je teprve začátek jejich díla. Pak nebudou chtít ustoupit od ničeho, co si usmyslí provést. Nuže, sestoupím a zmatu jim řeč, aby si navzájem nerozuměli. I rozehnal je Hospodin po celé zemi, takže upustili od budování města. Proto se jeho jméno nazývá *Bábel* (zmatek): že tam Hospodin zmátl řeč veškeré země a lid rozehnal po celé zemi.

Začali skutečně sloužit Bělovi a jejich jazyky propadly blasfémii... Zákon nahradili technikou, morální kodex plebejským kultem vědy.

Zbytky zikkuratů uprostřed rozlehlých plání plných trosek se zachovaly nejen v Uru, ale i v Uruku, Nippuru, Larse a Eridu. Tyto stavby měly tři až sedm podlaží, která se směrem vzhůru postupně zmenšovala. Je to typ architektury, který se popisuje v Bibli jako babilónská věž.

V polovině minulého století se uprostřed mezopotamské roviny, v místě, kde stávala úctyhodná metropole, tyčila obrovská cihlová hora. Byly to zříceniny chrámu měsíčního boha Sina. Arabové je nazývali Mukajjir, což znamená „Betonová hora“, protože mezi cihlami bylo vidět beton, kterého stavitelé používali jako malty.

Konečně o proslulém babylonském zikkuratu neboli Babylonské věži, která se v novobabylónských nápisech nazývala E-temen-an-ki (sídlo základů nebe a země). Byla to sedmipodlažní stupňovitá věž s chrámem na vrcholu, ve výši devadesáti metrů. Základy tvořily čtverec o straně devadesáti metrů. První podlaží bylo vysoké třiatřicet metrů. Na tuto obrovskou stavbu, která vévodila celé krajině, se spotřebovalo pětáosmdesát miliónu cihel.

(7)	(90 x 90 x x90)	(33)	(85 000 000)
-----	-----------------	------	--------------

Když asi v roce 458 př. Kr. navštívil Babylón řecký dějepisec Hérodotos, našel zřejmě věž ještě v dokonalém stavu, protože ji velmi podrobně popsal.

(Dějiny umění)

≈

Planeta Země se pod naším ručením postupně stává dílem vlastní zkázy... Blbneme zase a tak nějak se to může skončit.

Ne příliš hloubavý, zato však velmi rozhodný a snad až příliš obezřetný apoštol Petr tu podává ve svém pastýřském listu obdivuhodný výkon:

„Přijdeť pak ten den Páně, jako zloděj v noci, v kterémž nebesa jako v prudkosti vichru pominou a živlové pálivostí ohně rozplynou se, země pak i ty věci, kteréž jsou na ni, vypáleny budou.“

(Podle posledního vydání kralického z roku 1613)

Z minulosti a budoucnosti zase do přítomnosti

Druhým krokem je snížení pohyblivosti škodlivin zabudováním odpadních látek do pevné hmoty, do matrice, jež snižuje rozpustnost a disperzibilitu odpadních látek. Má to význam především u odpadů kapalných a prachových. Jako fixační hmoty se používají cementy, asfaltové hmoty.

(Principy trvalého zneškodnění radioaktivních odpadů RAO), Vesmír 11, str. 624/1992

άσφαλτος, ή asfalt (přirozený): klí zemské; pryskyřice zemská; smůla skalní;
užívala se místo malty při stavbách v Babylónii (Hérodot, Xenofón)

pix, picis, f. (πίσσα), česky peklo
od praslovanského РЪКЪЛЪ smůla, dehet

(Zajímavé souvislosti; řecký a latinský slovník)

Poslední slovo má Talmud:

Rabi Šimon praví: Bůh, jenž ztrestal lidstvo potopou a rozdělením zemí, jenž ztrestal sodomské a gomorské, Egyptany v moři – ztrestá každého, kdo neplní dané slovo.

(Bava Meš'á 48 a)

15. února 1992

≈

Po dlouhé době mám konečně možnost vás informovat o praktické stránce našeho projektu. Věc je velmi snadná a záleží jen na vtipu a dovednosti; vždyť právě tou nejcennější směřitelnou hodnotou není otrok, dělník, surovina, výrobek, informace, ale schopnost tvořit nezávislým způsobem naprosto svobodně mimo vštípenou mez pevných vazeb diktované normy či lukrativního oparu umění pro vernisáž...

10. března 1992

AU – informace o výměnné výstavě

AU je název výměnných výstav uměleckých prací členů AU nebo Shozo Shimamota, fotografických prací, mail-artu a vystavované dokumentace. Tento umělecký okruh se snaží představit současné umění ze všech částí světa, takže výstavy jsou plánované v Japonsku, probíhají skrze masová media na všech úrovních sdělovací techniky souběžně ve všech velkých uměleckých centrech jako je např. New York, Paříž atd. Avšak galerie jako tyto nemají žádnou podporu.

Proto je zapotřebí těch, kteří by rádi byli součástí výstav tohoto uměleckého okruhu – základu v AU. Doufáme ve výměnnou výstavu v tomto smyslu a stylu za stejných podmínek. Naše galerie by na sebe vzala starost o výdaje této výstavy pomocí informace – AU letáků a vyhotovením 300 pohlednic. Přejeme si, abyste udělali totéž. Jestliže je vaše galerie organizována jiným způsobem, můžeme se přizpůsobit délkou i rozsahem výstavy.

Březen 1992

Překlad IP

≈

Úvodní slovo pro galerii Psycho art Praha

Ivanova samostatná výstava ve dnech 6. až 27. 4. 1992

PARANOIDNÍ POSTUP - získání moci silou, armádou, policií a trvale ovládnout získaná území pro dynastie dosazením rodinných příslušníků a i jejich potomstva - je znám od starověku, aplikován v Orientě a Asii, znám v Evropě i jiných částech světa.

Tedy síla, moc, ukrutnost pro reprodukci chráněná a zpevněná ritem, kultem, obřadem... vnějšími ochrannými symboly majestátu državy!

Slovem ANO jen pro sebe, NE ve vztahu k ostatním živým bytostem.

SCHIZOFRENNÍ POSTUP takzvaných moderních „democracií“ je ve vlastním smyslu uhýbání před budoucím záměrem ve svém vlastním nitru, oheň smíšený s vodou, přičemž následuje ihned po převzetí moci paranoidní reakce tlumená navenek schizoidní maskou předešlého volebního programu. Je to gambling, kostky jsou vrženy, padly tři šestky!

CROSS – SECTION rulety točí kulku po gimatriji rodů často sázkou získaných!

Rody velkokupců světa se sice zdánlivě střídají u moci, hlava státu však zásadně nerozbijí bank! Teprve hltavost armád v koloniích má úspěch ve vnitřním rozložení daných pravidel hry.

Vznešený a svatý prorok Daniel popisuje jako zajatec na dvoře babylonských králů všechna předešlá i přicházející impéria světa, jejich znaky, emblémy, ano i zakřivenou časoprostorovou vazbu, jež nám nohu víže pod jménem gravitace...

Pateticky a esteticky zaznívají jeho slova zpoza zlatých mříží Mezopotamie: *Ve dnech těch králů, dá Bůh nebes povstat království, které nebude zničeno, a to království nebude předáno jinému lidu. Rozdrtí a učiní konec všem těm královstvím, avšak samo zůstane navěky...*

To království povstane v nitru každého člověka, každé živé bytosti po postupném dosažení „sedmi očí“ a překonání tří nadkosmických sfér omniverza ležících nad nebeskou hranicí a počítaných k desíti stupňům Božích emanací (sfér).

6. dubna 1992

≈

Text pro galerii Psycho art Praha

Cactus Network

Na celé téhle parádě je nějak nabodnutá nebo do lasa lapená anglická skupina *Cactus Network*; projevuje se sice víc formou klasického mail-artu, přičemž si zachovává jistý odstup a svéráznou nápaditost, která ji odlišuje od *Brail Cell* nebo *Studia AU...* (Japonce jsem vystavoval v Gröbově vile).

6. dubna 1992

≈

Dopis pro galerii H

Galerie H
Kostelec nad Černými lesy
Hůla Jiří a Zdeněk

Drazí přátelé,
s radostí odpovídám na Vaši nabídku (Ateliér č. 4/1992).

Posílám tři kresby, které ilustrují moji současnou produkci.

První je prací sama o sobě, výrazně varovného zaměření proti spalovacím motorům, továrním komínům a kuřácké vášni.

Druhá a třetí reprodukuje figurální objekty zhotovené z kartonu a symbolizuje na manželském páru dávnověké dynastie podvojně královské Tuly a Egypta, panství Kukulkána a Aspida.

Přikládám resumé a pozvánky na svoji samostatnou výstavu...

Sochy z lepenky o rozměrech 144 x 52 cm.

V Praze dne 8. dubna 1992

≈

Dopis Janu Paulovi

Blahopřeji k další výstavě, ale nějak jsem se zase uzavřel do svojí práce a nechce se mi toulat se po vernisážích.

Dávám dohromady tu svoji výměnu prací a umělců s nimi. Začíná se vyjasňovat a snad mi to i vyjde.

Určitě bych se s Tebou rád sešel a pohovořil o možnostech tady. Mám na mysli nějakou novou galerii pro společnou výstavu s lidmi, co se tak plácají ve stejném.

Možná menší město nebo v okolí Prahy. V tom smyslu nemám žádnou představu, neboť z toho polooficiálního, úplně prodaného nebo znovu posejřeného je mi moc zle!

Mluv v každém případě s dr. Pientkou v Makrokouli. Tomu jsem celou výměnu s Japonskem svěřil jako druhé galerii po Kostelci.

Dále pak upozorňuji na výstavu MINISALON (Joska Skalník: „Krabíčky“), o jejímž průběhu informoval časopis Ateliér č. 9/92 na poslední stránce. Kurátorem akce je Joska Skalník. Výstava končí 7. 6. 1992, instalována je v Nové síni ve Voršilské ulici. Uvidíš i moji krabičku, která připomene doby dávno minulé.

23. května 1992

≈

Podzim těší hasnoucí nadšení sytých zelení horkého léta
výbuchy barev svezly hradby odpovědnosti pro hýření vítězů
v dobyté tvrzi malířství a poezie
koruny bájných králů zlátnou pro tlení v prachu země
meče rytířů kalí víno a ostří smích mladých dívek

lepý krok svazuje cudným tvrduším nereznuoucího ticha v pulzujících tepnách
čekám na měkký a hebký magnetismus plachého srdce
lesk kadeří v zapadajícím slunci a čistý úsměv kontrolovaný rodičovskou autoritou
vůně a samet jemné pokožky
změť potlačených představ, plasticky pevných kolem žhnoucího jádra okamžiku
víly evropských vernisáží
stejně i krásky amerických openingů
dávají jemným kouzlem svým tušit budoucí slávu umělce
jsou zárukou nesmrtelného díla jeho!
Múzy proměněné skutečností vynalézavých tvůrců.

8. července 1992

≈

Viděl jsem hroby otevřené
víko šoupe přes víko... rakev... leze... po podlaze krypty
nářek se rozléhá pod klenbou kamenného patra sklepení
kostry hlomozí, každá svůj shnilý příběh v prázdné lebce
pavoučí údy s bobulemi suchých lidských výkalů
jektající svá varování smrtelníkům
potácí se nebo v podřepu kálí zelené řasy hlenů
do kapsy z průhledného igelitu pod kostrčí
pach zločinů provívá paprsky hrůzy obalené masem démonů
okamžik smrti dýchá plísni zatuchlých cel
jeden každý se dožaduje vysvětlení svého příběhu
mordu zapleteného do klubka dávených stěv... krev crčí, dýka se zabodává
zbraně převážně historické, jazyk archaický.

21. července 1992 v 6,00 hod.

Chlupy (bajka)

Díval jsem se, po svém návratu z U. S. A. do vlasti, se svojí maminkou na francouzský seriál o rostlinách... , když ukazovali mimořádnou rostlinu, která imituje hnijící kus masa barvou, tvarem i puchem, aby nalákala masařky k možnému opylení, prohlásila moje matka rozhodně, že celou věc vymyslela rostlina sama!

Při jiné disputaci s jistým učencem vysokého kvocientu nesnášenlivosti jsme došli k ledové době. V boji ještěřů z teplotněmi savci jsem jasně fandil vyšší inteligenci. Zvířata nasadila kožichy a hloupější plazi zmrzli.

Důkaz sám vyplývá ze skutečnosti. Kdyby se oblékla až po ochlazení, pozbyla by celá akce smyslu.

Myslet dopředu ještěř nedovede, je mu dobře doma v tropech!

Zvířecí srst je cenným dokladem přítomnosti vyspělejších forem myšlení, a proto nevidím rád kožíšek na řemínku, na řetězu, v kleci ani jako trofej či suvenýr - módní doplněk!

Svět jsem prošel sem a tam. Nebýt jejich čistého chlupatého přátelství bez pokořující drezúry, měl jsem namále i já.

Vždyť sám jsem *teplokrevným savcem!*

Řekl jsem jednou své přítelkyni, manželce onoho učence: „Podívej se na obyčejnou kočku. Neříkej, že o sobě neví!“

O sobě neví slovutný mudrlant a nedostižný vzdělanec, když ověnčen tituly šňěruje noční Prahou! Kočka pije mléko, vodu – ví, že je!

25. července 1992

Jezdci

Světové války rozervaly škaredým způsobem tvář naší planety a daly hlubší význam souvislostem s důsledkem vleklých zločinů, z nichž nejstrašnější je bratrovražedný boj. Neúcta k tradici a zhoršená kvalita podání reprodukuje oheň neučesaný, divoký, rozcuchaný, ničící a spalující v divém reji kolem splétajících se čirých pramenů vod, jež chrání chlad a kámen.

Obrovská města, s chabými trsy zeleně na svých obludných tělech hlavonožců, rozvíjejí chapadla dálnic a komunikací vražedná a nepřátelská zeleným rostlinám, které se v zoufalé touze přežít snaží vázat jedovaté zplodiny v ovzduší i v lidské krvi zpět do země. Mega-metropole žijí z krve planety spalované výbušnými motory na odporný pach nebezpečný všemu živému.

Opilství ve starověku nehrozilo ještě žádnou rozsáhlejší katastrofou. Válka byla ekologicky nezávadná.

Středověk se chvěl nadšením dobyvatelů Nového světa.

Probudil jsem se v ateliéru **Antonyho Domingueze** pozdě k poledni. Byl jako pravý potomek synů divočiny od svítání na nohou a nevěnoval bílému přivandrovalci příliš svoji pozornost. Prohlížel jsem si jeho obrazy zářivých barev jihu a byl těžce překonán jejich náměty.

Velké černé siluety těžkých ptáků podobných krútám se potácejí kolem barového pultu a hnízdí na barových židlích s peřím potřísněným zřaseným kmitavým světlem fázujícím pohyb v kaskádách.

Bitevní scéna. Siluety bojovníků vrostlých do své půdy vzdorují rozkročení s kyji připravenými k úderu proti chladičům přijíždějících vozů na dálnici.

Jako jejich praotcové stáli celé hodiny, aby mohli zasadit španělským conquistadorům byt' jen jedinou ránu a na místě zemřít pod palbou děl, mečem nebo podkovou. Nové koňské síly se řítí proti nim s apokalyptickými jezdci mnohem odpornejšími. Vepřová břicha skrývá sněhově bílá košile a tučný krk *oprátka z kravaty!*

26. července 1992

Schnutí obrazu je tajemný, jemu samému vlastní skrytý pohyb, který nesleduji vcelku, pouze nahlížím s pocitem úlevy svému záměru až k definitivní podobě zklamání nebo radosti nad hotovým dalším dílem.

26. července 1992

≈

Minule jsem psal o rostlinách a trochu o zvířatech. Slunil jsem se, chladil ve vodě. Dospěl jsem k názoru, že to, jak zvířata vypadají, si vymyslela ona sama.

Myšlenka dozněla a již na jsem na straně odvrácené od slunce očucháván. Malý psík ve výstavním postoji dává souhlasně svou pózou pokojového mopsa jasně najevo správnost mého tvrzení!

Tak nějak dosahovali v prastaré Číně své znalosti o stavbě genu.

Po dohodě.

Zastavil se na kamenné terase zahrady jako na základním stupni pyramidy, kde obětovali Indiáni jeho dávné předky. Myšlenka byla pro mne v tu chvíli velice lákavá, ale jeho reprodukční kód byl soustředěn na roztomilost a ta ho zachovala při životě.

Pud zvířat se soužitím s člověkem mění a převládají tak málo myslitelné vlastnosti jako dominantní, že jen stěží přiznáváme svoji vinu.

Na druhé straně zvířata ve starověku víc ovlivňovala chování lidí – ba přímo inspirovala k velkým činům. Jejich vlastnosti proměňovali v umělecká díla poezie, malby a sochařství, oslavovali hudbou, svým životem!

Musím skrýt svůj stud a chápat naše předchůdce v obdivu k svobodnému letu orla, majestátnímu kroku lva, síle a energii pryšticí ze skloněné býčí šije a naposled – svému zrcadlovému obrazu schopného rozumem pojmout a sestrojít v dané chvíli kosmická města pro život omlazený mimo obíhání a shon jako andělské bílé postavy s rouchy rozevlátými magnetickým vichrem zakleté freskou či mramorem pod dnem vzhůru vstříc modrému nebi převrácenou archou katedrály.

27. července 1992

Akvarel - watercolor

Dokončil jsem svoji práci s temperovými – životnímu prostředí ne příliš škodlivými barvami, kde jako pojítka užívám pryskyřici ovocných stromů.

Vrhl jsem kýbl s vodou obarvenou vypranými štětci přes plot zahrady na plevel.

Slunce zapadalo a prosvětlený oblouk vylité vody se kryl intenzitou, tónem i sytostí se zaprášenou šedozelenou vegetací, do níž se vsákl.

Skromný okamžik vnímání, ostrá kresba dlouho doznívá v paměti počtem svých variant a bohatá prozářenými detaily monumentální lavírované kompozice na zelené podmalbě chlorofylu.

29. července 1992

Pro odrodilé světy

Slovo zamlčím a skutkem vyjádřím jeho povahu...

Zlatý anděl...

29. července 1992

≈

Duch vernisáží ovládl letní Prahu svým dechem sladké trýzně. Slavnosti v zámeckých zahradách, úsměvy krásných dívek proměněných v umělecká díla před skutečností vynalézavých tvůrců.

Koruna měst kráslená stříbrným zrcadlem Vltavy začíná žít a byla by škoda nevyužít její mimořádné polohy.

Chrátová předsíň s komorou pro žíly a tepny evropských řek se může znovu stát pokladnicí vědění a vynikajících dovedností všeho druhu.

Vždyť i český král Přemysl Otakar II. šerموval stejně dobře jako kreslil a rozuměl jak drahým kamenům tak i zlatu.

Kráčíme po smutných obrazech. Je to dávný spor mezi tvorbou a ničením. Jsem ochoten přiznat, že mne baví obojí...

Akt vyzdvižení obrazu a posvěcení cenou dobře parodovala Rivingtonská škola v Novém Yorku ve svých proslavených aukcích, kde jeden prodával své dílo druhému a zase nazpět.

Odpočívát přímo uprostřed obrazu a putovat v něm nám připomene Orient – svět hygieny a bosého ornamentu.

Rivalita nás prozařuje zesláblou ozonovou vrstvou a jednotná linie fronty se rozbíjí v řadě osobních soubojů. Pokud zůstane u duchovního a sportovního klání, nemůžeme naříkat, že jsme dopadli špatně.

Opilství ve starověku nehrozilo ještě žádnou rozsáhlejší katastrofou.

Středověk se chvěl nadšením dobyvatelů.

Války byly ekologické, učená disputace nebo bitva zvířat a lidí. Území nezískával jen meč, ale i znalost a výmluvnost, nadání, láska.

Červenec 1992

Alexandr Onishenko

Život v emigraci chutná hořce a teskně. Z nepřátel stanou se přátelé a naopak... Snil jsem v U. S. A o starém Rusku a snažil si představit stejně nevysvětlitelný a záhadný svět Východu jako předtím na Východě Západ.

Přátelil jsem se s rakouskými a ruskými literáty. Západoevropan stěžív uvěřil mému líčení bývalé ČSSR. Když promluvil Rus, sotva jsem mohl nabrat dech. Američan nevěděl vůbec o čem se mluví.

Chagall v Metropolitním muzeu provokoval divino impetus vjem rozproštěného snu letícího prostorem. Měl jsem tu celou avantgardu a mohl se opřít o Maleviče. Jejich formální úspornost, výrazová skromnost působí nepatrně na svět bujně chvály, tržních hlasů a spotřebních myšlenek.

Ruská literatura se vyjadřuje barvou; úžasné kresby Turgeněva, těžké syté barevné tóny – Gogol.

Od dětství mne tížila vize malebného jezírka z povídky „Vij“ a nevěděl jsem si z ní rady. „Jakouš – takouš“ (viz Šimek + Grosman) představu uměl bych si vybavit. Alexander Onishenko se sice narodil na Ukrajině, ale od roku 1981 žil ve větším socialisticky raženém městě na Sibiři – kde svázán slohem i životním stylem navigujícím neprostupně rovnou do pekel – dostal jeho transmutující umělecký čin šeredně líbeznou expresivní formu.

Víly se chichotají... nedostupné... z pohledu zpoceného studenta, jenž pokorně kluše krajinou proměn v oře s děsnou babiznou na zádech jsa kouzelnou krajinou čarodějnickví rajtován.

3. srpna 1992

Galerie Ricco

V Tribeca je mnoho továren a skladišť přebudováno na galerie. Trochu níž, pod Canal Street, je místo, jak sám název čtvrti napovídá, pro trochu bujnější a nevázanější openingy než je dnes již klasické SoHo. Malebný a romantický břeh *Hudson River* patří mladým a začínajícím autorům.

Dvě ukázky z galerie Ricco / Maresca v jihozápadní části Manhattanu:

Mary T. Smith, malba na dřevě
Freddie Brice, olej na plátně.

4. srpna 1992

≈

Zemřel František kardinál Tomášek

4. srpna 1992

Napsáno pro časopis Prostor

Κύκλος

(kolo, kruh)

1. Rivingtonská škola v Novém Yorku užívala vodu a oheň jako plastický tvárný prostředek k vyjádření procesů tvorby a ničení, věc vlastní každému fenoménu. Její zakladatel, „Cowboy“, sochař z Dallasu, rád přiznává, že ho baví obojí:

Zapálený chrysler proti noční hvězdné žhne jako tabernákl, magický design automobilu připomíná en face planoucí tvář krále Davida, sochu slavného mistra renesance; svým chromovým studeným leskem se kroutí ve tvaru posledního písmene řecké abecedy.

2. Hadovitě točená hliníková trubka s velkým množstvím kapilár rozptyluje v plochých duhových šupinách vodu. Podobou žaludek bájného netvora, který polknul celou uměleckou skupinu. Klidně odpočívá pod chladivým závojem proti parnému nebi východního pobřeží Atlantiku.

Navzdory posvěcenému haraburdí „Zahrady soch“ ve čtvrti East Village existuje úhledná a čistá zahrádka v Kostelci nad Černými lesy.

Černo-kostelecká galerie „H“ má ve svém areálu poklad. Klenot současného středoevropského umění v podobě olbřímího Kyklopora skleněného oka žhavým pohledem živou tkáň spalující.

Je to mohutná bář obrácená dnem vzhůru, naplněná vodou, kterou autor musí často vyměňovat pro zakalení způsobené pomnožením řas a mikroorganismů uvnitř.

V úhledných obloucích vypaluje lučičtě slunečního oblouku nárysem i půdorysem, v zimě i v létě.

Jeďte ten úchvatný jev sami studovat, je v něm díl preciznosti českého tvůrce, díl magie a věd esoterických, snu prostupujícího skutečnost silou slunečního paprsku, ničivá i tvořivá síla ohně smíšeného s vodou! Čas znovu nalezený viditelnou stopou.

17. srpna 1992

≈

Psáno pro Prostor.

Malování bude asi činnost stejně pošetilá jako psaní, máme těch živých obrazů mezi sebou dost; druhů písem levých, pravých až svisle obourukých...

Malichernost, která nahradila lamentaci, je stejné *animo demisso atque humili* jako dříve zlacení rohaté pleši – dnes poklona líbeznosti Západu, jehož oficiálním produktem je abstraktní kýč.

Mám rád všechno co se děje před započítím výtvarné práce i bezprostředně v samotném procesu zhmotňujících se představ i závěrečnou pevnou stavbu události naplněnou v tvorbě.

Jsou to fenomény, hmatatelně živé, které s námi prostřednictvím darů mohou promlouvat. Hapticky – esencionálně... Dotekem i vůní.

Užité úkony na periférii dílčích aspektů verifikace artefaktu mohou se stát lepšími nositeli sdělných hodnot, vstoupí do samotného středu zacílení a převáží svou nonkonformní, přirozenou povahou nad zamýšlenou uměleckou konstrukcí díly, výbrusem celkového schématu dosavadní individuální představy.

Vědec promluví česky, umělec krásným dílem.

V Praze dne 23. 8. 1992

≈

Přes slunce jdou těžké laky, obloha voní olejovou barvou.

30. srpna 1992

≈

Na závěr několik myšlenek z druhého břehu Atlantiku, abyste mohli porovnat a usoudit:

Názor mých amerických přátel na věc se shoduje, mnohé jsme prožili a sdíleli na čas stejný úděl:

We believe that the institutional restraints imposed on social change drain cultural growth and momentum rather than nurture their innovations and initiatives.

Pod různými nátěry prosvítá imprimitura:

Subscription government, public media, and an open state are what we're after.

Docházejí nakonec k výroku:

When our work is done, advertising and billboard will fly beside the Societ flag in the museum of dead totalitarian experiments.

Z uvedených případů můžeme aplikovat na novou situaci v pozměněné formě, kde kouzelné slovíčko *to cajole* – znamená obloudit lichocením, osedlat si, obmyslně přemlouvat k čemukoliv...

All such critiques seem to presuje that a sudden outburst od freethinking and artistic disruption will somehow wheedle, cajole, or enlighten the snakes coming out of the media Madusa.

Předložit čtenáři čtenáře již hotového, neumožnit živé bytosti programovat příjem i kontrolovat své vysílání, oslňovat představou nedostupných možností či sedlat beztak ochablý hřbet, má za následek personal immunization – sterilizaci snů, pasivní čučení na svět jevů – watchdog activity... studený čumák hlídacího psa!

The Immediast Undergrong February 1992

≈

Pro vlastní výstavu v Gröbově vile v Praze ve dnech 7. 10. – 10. 11. 1992

Svoji výstavu věnuji památce Bohumila 'Bob' Krčila... můj přítel zemřel letos v létě v Novém Yorku.

Srpen 1992

Po dlouhém studiu v madridském Pradu jsem objevil a přijal jednu ze schopností, které El Greco vědomě rozvíjel:

Zřásnit tkaninu tak, že se stává čistou expresí, aniž je přitom porušena její reálná struktura nebo forma.

Srpen 1992

Pavel Reichrt

Pavel Reichrt je znalec. To co povrchní pozorovatel nazve prázdnotou, je ve skutečnosti médium pro existenci... Nebuduje obrazový prostor. Tvoří!

Když jsem se v noci procházel mrtvým, mrazivým tichem pod skleněným víkem surové bezmoci, přibližovala se mi na dosah otevřená břicha jeho obrazů. Co zůstane v naší paměti z viditelného, je přetvářeno a doplňováno kolektivní fantasí.

Malíř Pavel Reichrt tvoří „živé organismy“, jejichž vývoj a růst se dá po etapách sledovat. Každá ozvěna i impuls ze vzdálených center světového umění má rezonující ozvěny ozvučeného plátna, vyzářené nazpět vlnovou délkou některé z jeho oblíbených barev!

Pavel žije stranou velkých uměleckých center. Na svých plátnech však nikdy nechybil!

6. září 1992

I když se na první pohled nezdá, že by východní umění dělalo po formální stránce velké pokroky, dochází k radikální přestavbě celého schématu a novému výkladu dávné tradice pomocí světla zastoupeného barvou, kterou zase jen světlo může našemu zraku zpřístupnit.

Tvar roste a mohutní nevysloveným vzorem, jehož podobu dává tušit až hoto-
vé dílo.

1992

≈

Sestupná asymptota funkce ve společnosti podle individuálního stupně od-
vahy:

architekt
sochař
malíř
básník
filozof

Pravidelní hosté openingů se stali radikální uměleckou skupinou; v extrava-
gantních oděvech kritizují či prožívají různé zóny silou tvůrčí individuality a v šatu sta-
rozákonných proroků, ikonizovaných postav z dějin umění nebo ve svých vlastních
kostýmech parodují současný bezvýchodný stav, přijetí bezcenného, pevnou jistotu
nesmyslnosti.

Παράνοια obrazníků vyvěrá a osvobozuje od závislostí směrem k jiným, ve
zdánlivou či skutečnou oběť znepřátelených světů.

Sestupují k původnímu srozumitelnému uspořádání ne vždy zcela ve sho-
dě se svou vůlí pěstovanou proti lítosti svědomí za chladem ocelových plátů, které
chrání srdce tresoru, nedobytné síně podzemní banky.

Psalí jsme pod své obrazy rok 1987 a očekávali po kýžené parusii dokonalý
zmatek namísto výměny hodnot, oboustranné prahnutí po bezcenném. Globus pokry-
tý na svém povrchu zlatým prachem nebo hnědou kaší promísených vyšších tužeb a
genetiky?!

Stávají se živou modlou svých obav a hrůzných εἰδωλον (představ, děsi-
vých nočních obrazů v duši!).

V pokusné laboratoři Rivingtonské školy a s peripatetiky vernisází začínám
postupně vnímat krásu antinomie principů symbolizovaných živly v korelátu tvorby
neoistů, jejichž osvobozující aktivity vrcholí jako pandán tvorby i ničení v jediném
možném artefaktu hořících policejních vozů pod palbou vodních děl přivolaných po-
žárníků.

Ve střední Evropě sotva nalézám příměr – tu jsem si vzpomněl na Sokrata.
Syn sochaře a porodní báby vzdal se otcova řemesla a žil svobodným životem athén-
ského občana.

Nekonal souvislých přednášek, nýbrž poučoval v hovoru, vycházel ze situace. Mistr filozofického dialogu neměl žáků v tom smyslu jako sofisté, pro něž byl pojem žáka nerozlučně spojen s pojmem platu za vyučování.

Právě život v ovzduší velmi problematickém činí ze Sokrata pravého filozofa, i když ne snad největšího své doby!

Nesprávné jednání vychází z nevědomosti. Nikdo nechybuje vědomě. Vědění je ctnost. Proto záleží na správném a přesném poznání každé věci a k tomu nabídal své žáky. Ušlechtilý záměr je plně vypěstován u Platona ve výměrech pojmů.

Měřte mírou anděla...

V sedmdesátém roce svého života byl obžalován, že nevěří v bohy, ve které věří stát, že zavádí jiná božstva a že kazí mládež. Pravá příčina žaloby byla politická a souvisela s nedůtklivostí obnovené demokracie k nepohodlnému kritikovi běžných mínění.

Odsouzen k smrti a popraven jedem roku 399.

11. října 1992

III. Antony Dominguez

A. Plátno, které jsem obdržel, černé plátno vykryté barvou přes šablonu, je drsné poděkování nám Evropanům za způsobenou spoušť.

Ve spektrální symbolice andělských jazyků umění se skrývá mínění Indiánů o „objevení Ameriky“ a nepřetržitém přívalu cizinců do jejich dávné vlasti.

Nemám zájem provádět popis obrazu nebo recitovat; kouzlo syna kmenového náčelníka, umělce – šamana, vás jistě osloví a okouzlí bez mého komentáře.

12. října 1992

Úvodní slovo k uspořádané výstavě:

B. Mezo- a jihoameričtí Indiáni odvozují svůj původ z Číny. Z Číny jako pravlasti. Ne přímo od Číňanů. Ale podoba a jejich umění včetně vykopaného města na západním pobřeží Jižní Ameriky – Chan–Chan – napovídá víc než pouhé legendy a báje!

Nejsem vědec, jsem cestovatel a trochu dobrodruh... proto mám raději umění, písně a pověsti. Porovnávám to co mám rád a co se mi líbí.

Jeho abstraktní, zdánlivě dekorativní znaky, mají příbuznost s některými prvky homogenní kultury pro celé rozsáhlé impérium thajské dynastie, kdy císařský dvůr projevoval liberální kosmopolitismus... proti přísným kaligrafickým školám tehdy

vyniká poněkud fantastické písmo skromného mistra Chuaj-su (r. 777), který se snad úmyslně vysmíval klasickým pravidlům.

Anthony Dominguez se pokouší uchovat odkaz svého lidu v esenciální stručné autobiografické podobě přepsané do tajemného jazyka výtvarného umění...

13. října 1992

C. Na svých drobných kresbách, které vznikají většinou v nočních klubech nebo tančárnách na Manhattanu nebo při snídani plné dojmů z prošlé noci, někde při snídani na East Village, jakoby chtěl můj zvláštní přítel znovu vybudovat zbořená stará města zašlé civilizace a postavit svým uměním hradby proti opojení a fanatickému horování pro svět techniky, který ve své krajně extrémní a nadužívané podobě ponižuje člověka, zvíře i rostlinu!

Organické tvary a dávné symboly pro moc žvlů i médií, posilující všechny dostupné vývojové formy života, jsou zaklety v labyrintu mohutných bloků makroměsta, které člověk čerstvě došlý zprvu bez výhrad obdivuje, ale po řadě let bloudí vězněn magickou sítí dobrovolně přijatých opatření, z jejichž vlivu se dovede vymanit buď blázen nebo divoch - nebo dítě...

13.října 1992

D. Příchod španělských obrněnců a anglosaské civilizace včetně neznámých černých tváří rozkolísal povahy původních obyvatel Nové země.

Jen divná zvířaty ve smutných postojích pozorují nepochopitelné počínání příchozích, jejich města, zvyky a chování...

13. října 1992

E. Útok dobrodruhů na hrazená města a paranoidní posedlost po moci z ukořistěného zlata plynoucí je stejné povahy jako hon na krásné šelmy pro drahou kožušinu nebo jiné vzácné kožíšky, lov velryb pro masný průmysl, inteligentních delfinů a tak dále a podobně...

Podle odhadu Mexičanů bylo od příchodu Kryštofa Kolumba do dnešního dne zabito asi 25. miliónů Indiánů.

F. Čím více jsem studoval počínání člověka, který dostal do vínku moc pojmenovat živé tvory a léčit, očistit i vyučovat národy v odlehlých částech světa... tím víc se přikláním k názoru, že jde skutečně o boj nadzemských duchů, střetnutí moci Spasitele s nadutým satanem, žalobníčkem a udavačem, který si často hrdě říká „učitel země“ ... správce nebo dokonce majitel všech stvořených věcí.

13. října 1992

Erotické umění

Od roku 1987 až do mého odletu 9. 2. 1991 do Prahy jsme v Novém Yorku demonstrovali. Nejdříve s Bohumilem „Bob“ Krčilem a Pavlem Opočenským - za svobodu Československa a odchod bývalé sovětské armády, při čemž nám oficiální krajské a emigrantské spolky i svazy kladly jenom překážky. Nebyly to jenom výhrůžky. Sem tam bylo něco zlomeného. O srdci se příliš nemluví.

V důsledku dominantní úlohy mozku v politice, počínající na počátku devatenáctého století, a jako sekundární schisma opojeného člověka moci z poznání a vynálezů, které připravují nejenom osvětlení dvanácté kapitoly z Apokalypsy svitem měsíce, ale rovněž ekologickou katastrofu a genocidu těch obyvatel naší planety, kteří zůstávají věrni původnímu způsobu života.

Demonstrovali jsme dál, za úplnou svobodu Polska, Litvy, Estonska, Lotyšska, Rumunska, Bulharska, Ukrajiny, Maďarska i samotného Ruska. Demonstrovali jsme na ulicích, před kamerami americké televize, diskutovali při zahájení výstav v galeriích a vysvětlovali situaci v zemích východní Evropy. Výstavou mohutnou svým významem bojovali jsme expozicí polských, německých, japonských a amerických umělců za sjednocení Německa a svobodné volby v bývalých državách uměleckých satelitů rudé sedmihlavé říše sovětů. 11. – 16. 11. 1989! Naše práce byly dotovány.

Paralelně probíhaly od samého počátku diskuse o zveřejnění existující cenzury, její přímé zavedení nebo úplné zrušení.

Prosazoval jsem názor, že lidské srdce rozlišuje dobro a zlo a rozum člověku prospívá nebo neprospívá. Cenzura je velmi křehká a intimní věc, kterou by lidé neměli svěřovat žádné instituci. Věc se uchytila a nastalo tažení celým Manhattanem, neboť právě tam došlo k setkání umělců z východu i západu, severu a jihu, dracených stejným úsilím zneprátených stran nebo oslepovaných příliš rychlými úspěchy... cest je mnoho, ale undergroundové galerie a především Rivingtonská škola měly na věc svůj názor a šlo se! Obří figury vládců světa potácely se před jejich zrakem při oficiálních střetech ve Washingtonu, Kalifornii, Novém Yorku.

Od samého počátku, od příletu do New Yorku 16. prosince 1986, po ročním studiu na soukromé akademii Sotto Messa a královské akademii ve španělském Madridu, měl jsem jistý plán, na kterém jsem pracoval plastickou modelací své přítelkyně, markýzi Veroniky de F. de M. ... talentované umělkyně, tanečnice a ve vyšších vrstvách ceněné malířky rodinných portrétů a krajin. Pocházela z vysoké české šlechty ze třináctého století, narodila se ve Spojených Státech a žila ve Španělsku.

Naše společné práce byly o nás samých, kreslili jsme vidění vlastním tělem i zářící světlo na pokožce, malovali své zření vesmírných ohňů i odlesky z plamenů krbu žhnoucí naše jediné nitro, proměny energií, které nás prostupovaly mírným tempem zostřujícím pozorování každého detailu.

Tam, z naplněné zkušenosti a opravdového štěstí jsem docílil výtvarnými prostředky nejen kritizovat říši Satana a kreslit živé karikatury padlých andělů vlád-

noucích lidem, ale i chválit a oslavovat nebeskou říši lásky a dokonalou krásu andělů, kteří si ponechali svou věrnost Stvořiteli a jeho dílu!

Po několika lekcích akvarelu na „The Art Institut of Chicago“, po několika měsících strávených u velkých jezer v rezervaci, kde jsem spravoval a hlídal dům přítele architekta a mohl ve volném čase psát i kreslit, odletěl jsem letadlem do vytoužené metropole světového umění a usadil se zprvu na Manhattanu.

Moji přátelé měli stejný názor na věc. Bez obalu a surově jsme napadli umělou kulturu a filmovou produkci včetně snobských galerií. Od 2. do 25. 10. 1987 Onetwentyeight Gallery na East Village (28th Rivington Street) šokuje výstavou neo-istů z mezinárodní kulturní konspirace celou veřejnost U. S. A. Moji kamarádi známější jako Rivingtonská škola nebo „Sculpture Garden“ způsobem drsným a americkým vyjádřili to, co Evropan skrývá ve filozofických nebo estetických blábolech.

Byl jsem přímo exaltován nadšením svých nových kolegů a páčil od boku nový, nesmiřitelný oheň proti tlamám nových bestíí, jejichž sobectví vykořisťuje děti, starce, dělníky, ba přesilou i silné a zdravé. Hořící plameny vznešené revoluce Duchu posvěcovaly celá města a Amerika byla na nohou.

Byrokratický aparát, stejně mocný, ba úlisnější než bývalý sovětský, chrлил urážky a potupy proti nám. Dnem i nocí ozařovaly blesky našich intelektuálních výbojů celé nebe.

Označení za pornografisty, sociopaty, asociáky či bamy nebo lidi bez konkrétních představ – nejrady jsme měli označení za blázny.

Byl to boj duchovní. Ani armáda, ani policie, jen požárníci museli někdy hasit horké hlavy. Nebyli jsme pronásledováni, nebyli však ani podporováni. Vše probíhalo ve sdělovacích prostředcích.

Mnoho z nich je dnes velmi slavných. Ale můj vděk patří průkopníkům nového dění, kteří zůstávají skryti před materiálními médii, nejsou však ani slepí ani hluchí ! Můžete se sami přesvědčit.

V zemi, kde dolar je pravým a skutečným vládcem, není těžké pochopit, že pornografie je ve skutečnosti vše, co je svaté, ale vystavuje se a proměňuje za komerční oboustranné grafické listy! Většinou ocelorytiny. Sem patří i zneužití náhody při hazardních hrách, nahé černošky v létě na ulicích před svými domy pro kolemjdoucí; tanečnice, které v barech sladce masturbují a vzdechy šířené mikrofonem naplňují celý prostor; speciální obchody s předměty k hrám a filmy, kazety atd.

Abych obhájil tehdy rozsáhlá rokování v senátu i kongresu: jednalo se o zákaz dětské pornografie, s čímž jsem souhlasil. Není možné zneužívat děti k takovým účelům. I s omezením prodeje pornografie jen na určitá místa a do speciálních prodejen je na místě.

Jako příklad poslouží Rio de Janeiro. Mladá děvčata z chudých rodin jsou zavlčena překupníky do pralesů v povodí Amazonie a prodávána šíleným a opilým

nebo kokainem omámeným zlatokopům ve věku od 9 do 13 let! Když je zábava omrzí, házejí děti aligátorům do bažin. Čtrnáctileté děvče je už přestárlá harcovnice. Zlatá horečka dosud pokrývá určité oblasti Nové země. Šílenství z moci lehce se projevuje právě takhle.

K podobným jevům docházelo i na území Spojených Států, ale úředníci, kteří dostali moc potírat jevy, zase měli sníženou inteligenci a navíc se odkryly vrstvy nahromaděných usazenin puritánské anglosaské migrace, kde jako druhý extrém bylo i umělecké dílo považováno za obscénní.

Výstava v Brooklynském muzeu vycházela z dané historie lidstva, osídlení Ameriky a současné galerijní i mimo-galerijní produkce.

Ku příkladu ne úplně odhalený akt třináctiletého děvčete se nesměl dobrých sto let vůbec vystavit. Nádherné kresby Arabů žijících v Indii, bájně příběhy lásky zakladatelů jejich rodů zobrazené právě v okamžiku plození nebo jiné zábavy sexuální magie byly nedostupně uzamčeny v trezorech.

Ta krásná díla mají moc osvobozovat a vychovávat, vedou k úctě a jemnosti... teprve výbuch nového a snad i otrokářství podobného obchodování otevřel pancéřové dveře trezorů a archivů slavných muzeí.

Na stěnách byly citáty Hitlera, Mussoliniho, Lenina, latinsko-amerických diktátorů a jejich názory na umění. O Hitlerovi víme, že se jmenoval jinak, a to hodně blbě. Studoval malířství a živil se drobnými obrázky Vídně, líbivými náměty, kterými se však nedokázal uživit. Někteří z mých známých sběratelů v N. Y. C. dokonce vlastní tyto prvotiny - originály. Život spolu s městskou chudinou ho omrzela, až teprve válka a uniforma z něho udělaly chlapa. To si zopakoval podruhé - již jako vůdce. Kanonizoval propagandu jako vědecky formulovanou lež, kde nešlo tolik o vědu jako o násilí a nepřetržité omílání desorientujících lží, polopravd, neúplných sdělení rozštěpených nebo obalených ideových parazitů, kteří měli vkořenit strach a slepou poslušnost spolu s naprostou oddaností falešnému prorokovi! To je základ všech diktatur a kultů jedné osoby, již dříve budovaných na ruském národu neustále oslabovaném nájezdy kočovníků i vlastní feudální společností.

Já věřím, že právě umění a život zasvěcený Zákonu potřebuje silnější povahy než ocelového šaška...

Nezměním svůj názor na umění, že zobrazit lásku je jeho nejvyšší výsadou a posláním, zatímco burza a trh s krasavci a krasavicemi nenalezne oprávnění v závažných a původních rukopisech, neboť neutváří rodinu ani společnost, přičemž rdousí cit, budí dychtivost po moci a bohatství, vybízí k rychlému úspěchu, jehož výsledkem je zotročení až úplná ztráta všech kvalit i posledních materiálních prostředků.

Těžko kdo z nás může být držitelem celé a úplné pravdy. Zdá se, že je přítomna stejnoměrně, pouze se projevuje v různých fenoménech a kvalitách, což vyžaduje vrozený talent, dlouhodobé studium a perfektní orientaci schopnou spolehlivě poznat a bleskovým rozhodnutím uskutečnit dějinné souvislosti a skutečnosti dříve popsané v přítomném okamžiku.

Bravura mistra příštími generacemi oslavovaná je pouhý obdiv náhrobku, který byl zhotoven z uvolněných prostředků a kapes jeho katů pro jejich vlastní velikost a umně ztesaného rukou nějakého nového trpitele.

17. října 1992

≈

V dusné atmosféře newyorských openingů, v bujném kvasu nočního města, jehož křišťálové věže září do noci přes sklínky šampaňského, světla mrakodrapů budí posvátnou úctu jako rozvinutý svitek či stránky otevřené knihy.

Přes šest set galerií se dělí o profesionální návštěvníky a na každý den vychází tak šest až deset recepcí s hojným pohoštěním, stoly se prohýbají pod vahou různých pokrmů a rozmanitých druhů alkoholu od vín, piva až po gin nebo whisky. Každému dle jeho potřeby! Síly a stupně návyku... Ve speciálních stojáncích nabízí galerie cigarety a celý večer končí v tančírně nebo baru, který je sice na pozvánku jenom pro známé výtvarníky, ale milosrdní bohatí se tak ujímají chudých talentů, kteří nezískali žádnou nadaci ani své jistě místo v některé galerii. Komunita několika desítek tisíc umělců z celého světa si tak podává ruce a tahá druh druhá z momentální nouze. Pár let nemusíte mít starost o jídlo, pití, nocleh! Měl jsem již za sebou několik slušných výstav a byl zván mezi lepší elitu...

V Novém Yorku nejsou továrny ani manufaktury. Jenom finanční centrum světa, burza, galerie, služba města a restaurace... Skleněná pohoří pnoucí se do mraků a na jejich úpatí žebrají umělci o nadace; bamové s čepicí o minci na kávu...

Můj přítel, jehož bohatá rodina z Vídně ho vystrčila za dveře pro jeho bohémský život, se žíví jako novinář a píše o zajímavých vernisážích i uměleckých skvostech všeho druhu. Baron Allan charakterizoval naši situaci velmi příhodným, i když na moje sociální citění i vkus Evropana, příliš drastickým výrokem. Bloudili jsme dobře oblečení podzimní nocí od místa k místu s předem promyšleným plánem bitvy v ruce.

Na rohu ulice špinavý a zmrzlý žebrák cinkal kalíškem a prosil o příspěví. Allan ho slovem odkázal na vernisáž: „Try Green Street, Number 53!“ Je fakt, že ani jeden z nás neměl v kapse ani cent... Drsný americký žert vysvětlí lépe naši situaci. Formálně mezi ním a námi nebyl rozdíl. Byli jsme jenom mladší a úspěšnější.

„Living Art“ - živé umění

Vhodná forma reklamy je to nejdůležitější pro úspěšný prodej v U. S. A. Její cena se však vysoká. Proto jsem hledal nenápadnou formu, jak se stále udržovat v povědomí lidí a upozornit na sebe. Stačilo jenom oživit dávný zvyk z Dálného východu, kde navštívenku nebyla odcizeným a odosobněným předmětem technokratické civilizace se jménem nadutě opentleným tituly jak zepředu tak zezadu, ale samostatným uměleckým dílem, formou diskrétního sdělení, příležitostí darovat milé

osobě báseň, kaligrafický znak rodu odkazující k hvězdným seskupením, prezentovat se pečeti, veršem nebo jemnou kresbou, slovem. Bezprostřední výměna umění za hodnotu, která mu přísluší: úsměv nebo polibek krásné dívky, stisknutí ruky muže spřízněného a stejně talentovaného... protože vytváření uměleckého fluida kdekoliv a jakýmkoliv způsobem...

Po mých drobných kresbách nastala shánka, byl po nich hlad, až jsem je nakonec užíval jako vstupenky na privátní recepce a do nočních klubů...

Bard Jones, který zasvětil každý večer spojený s koncertem nějaké undergroundové skupiny jednomu ze známých talentů newyorského podsvětí, byl dojat darovaným albem mých drobných aktů natolik, že se ve svém televizním pořadu zmínil o některých myšlenkách, kterým veřejně přiznal moje autorství! To bylo někdy kolem roku 90!

1992

Miroslav Koryčan

Univerzitní profesor matematiky a člen umělecké skupiny sdružené kolem Jiřího Koláře, přítel Aleše Veselého a Karla Nepraše, byl protažen všemi možnými kriminály a různými ústavy. Dnes již nic nepředstírá, je takový jaký je. Vyvinul si zvláštní styl komunikace, jediný možný způsob oslovení na podobných místech, kde každý myšlenkový proces byl dušen hned v počátku biologickými roboty cvičenými na každý záchvěv srdce či činnost mozku.

Jeho znovuvynošení „Na Chmelnici“ minulý rok, spojené s výstavou starších prací a happeningem včetně recitace, byl excelentní ukázkou a projevem jeho osobnosti v plném výrazu a s originalitou nových, v zatuchlých palírnách cvičených jazyků, možná toxických či abusivních, ale plných surové něhy i zoufalého konstatování přítomné prožívané chvíle.

Poznal jsem jeho řeč poprvé kolem roku 1980, kdy jsem se přistěhoval na Letnou a od té doby ho často navštěvoval v jeho bytě i ateliéru, obě doupata v Kamenické ulici. Informoval mne tehdy o celém dění a svých aktivitách, což bylo úžasné, ale nepřekonal jeho příběhy.

Mrazivý chlad a dusnou atmosféru vlády lidoopa Brežněva odrážel drastickými, ale humornými činy ve směru proti tavené mlze a paměť devastujícím transparentům.

Podnikal své promyšlené útoky na názorovou agitaci ve dne i v noci. V noci se osamělý chodec měnil rychlou akcí v lupiče. Za bílého dne vnikal převlečen za dělníka do chodeb a továrních hal, zmocňoval se rozměrných desek, které sloužily buď jako nástěnky ROH nebo tabule cti s fotografiemi nejlepších pracovníků závodu. Ty způsobily nejvíc problémů, neboť nebylo možné je odlepit. Tyto snímky jen obrátit na rub a ponechat na druhé straně Koryčanova obrazu a takto předat galerii k výstavě, bylo tehdy naprosto nemožné. Aranžéři používali lepidlo, které odolávalo všem rozpouštědlům až nakonec bylo nutné obludné „ksichty“ kádrů zalakovat nebo tapetou celou zadní plochu obrazu přelepit.

Volná až drastická malba, která překrývala neuspořádanými tahy utýraného člověka hrůzu banality a strašlivé smrti nadání uprostřed uniformních snah do živočišné říše vrostlých a žárem hrůzy jak struska na povrch vzešlých nešlechetných pohlavárů – to je i současný tah osvobozený od tradičního předmětu umění, formátu nebo výtvarného záměru, tah volný, nesoucí se prostorem hříchu a násilí, jehož kořeny světelná stopa jeho širokého štětce osvětluje.

Mám Mirka rád, protože mne naučil malovat úsporně, z toho co se nalezne nebo „jinak“ získá, jak si barvy sám vyrobit nebo zušlechtit, a to již před dvanácti lety.

Jeho zkušenosti jsem v Novém Yorku rozpracoval, často vzpomínal na naše večery při džbánku a hasnoucím světle, proměňovaných obrazech, na jeho kutloch, který na zimu zazdíval, aby výběrčí nájemného byt prostě přehlédl a hibernujícího umělce nerušil...

18. října 1992

Milada Voláková

Miladu Volákovou si pamatuji natolik, že jsem ji často spatřil ve společnosti svých přátel a její obrazy na nějaké policii zanedbané výstavě v Příbrami. Malovala a kreslila v době „vzkvétajících uranových baní“, kde se za pomoci politických vězňů a vůbec osob nepohodlných režimu těžil smolincec, surová uranová ruda a ten se vozil ku „zušlechtění“ na východ, kde se z U 238 získával uran zbrojní kvality U 235, obohacený uran, jehož další osud zůstává dnes nejasný...

Milada malovala své vězně, zahlédnuté v autobusech, když je z ubytoven převáželi na jednotlivá „díla“, do různých šachet rozmístěných v celém okolí slavného poutního místa ozářeného barokním chrámem - Svatou Horou.

Vyholené hlavy a zubožená těla „muklů“ mají zvláštní kolorit, prodchnutý soucitem s obětí, ale odsuzující brutalitu a zbabělost rudé vlajce věrným místodržitelům dosazeným a vybraným z těch nejposlednějších vrstev národů...

Útěšný obsah drobných maleb odkazuje na vyplnění všech slibů a nadějí a nabádá k trpělivosti i úplné přípravě na blížící se čas.

19. října 1992

Ondřej Coufal

Je ráj dětí a dosud jemný závoj „poznané nutnosti“ světa dospělých. Větry jim vlají a pro své poselství sedí ve vězení s těžkými zločinci i malé děti. Nebudu procházet minulostí naší planety. Úplně by stačila přítomnost.

Moji přátelé, chudí umělci, byli nadšeni kresbami Ondřeje Coufala, ale přepychové galerie a drahá luxusní muzea popírala autorství tehdy jedenáctiletého chlapce. To znám ze své zkušenosti, kdy jsem ve stejném věku nakreslil srnku a podle jistých tahů usoudil „znalec“, že se tu bezesporu jedná o zásah dospělé ruky. Nejednalo. Umění Stvořitele je nám darováno všem a je nesnadné, s ohledem na

život příštího věku, jeho působení autorizovat. Snad jen naši formální dovednost a píli nebo takt a porozumění podobnému úsilí.

V korespondenci s Ondřejovým otcem, kdy jsem se ještě z U. S. A. omlouval za svůj nezdar Ondřeje tady prosadit, se mimo jiné objevil jeden vážný aspekt, a to aspekt psychologicko-psychiatrický...

V tomto ohledu bychom si měli vysvětlit, v čem se má svět dětí a dospělých shodovat a proč se tak nedělo, dokonce zlí dospěláci prováděli teror ve své dospělosti nad probouzející se vrozenou vlohou maličkových... To je Géhinnón, údolí syna Hinnómova, místo, kde se za hradbami Jeruzaléma spalovali prvorození a prováděla dětská oběť vůbec, v těch strašných dobách, kdy území dvanácti kmenů ztratilo svou samosprávu a Svatá země podlehla okupantům; Géhinnón, jak je psáno talmudu a targumu – peklo!!!

Gehenna ve stejném smyslu navazuje na dějinnou tradici, ale Nový zákon vidí z této první příčiny a rovněž vyvozuje zánik všech stvořených věcí. Jen slovo dostalo nový tvar častým užíváním.

Jistě – sobečtí držitelé moci i přes své nemoci a nedostatečné vzdělání i neschopnost vládnout ve svých zemích, doslova spalují ohněm zatracení své vlastní potomky, kterým neumožňují zaujmout ve společnosti jim příslušné postavení. Nadaň se převádělo jinam, ba samotná víra nebo pouhý obdiv ke stvořeným věcem...

Zásadní náprava obecných věcí, tedy především nemocného člověka, začíná slavným napomenutím: Nepřísahaňte při ničem stvořeném, ani při vlastní hlavě, ani slavných památných místech ani při všem, čeho se vám podařilo dosáhnout:

„Vaše slova bud' ano, ano – ne, ne; co je nad to, je ze zlého.“

Dále otevřeme řecký slovník a budeme listovat:

σχίσις - dělení, rozdělení, rozpojení, rozcestí
(ve smyslu vnitřního rozporu chápal i Platón)

σχιστος - rozštěpený; rozdělený

σχιστηοδος - rozcestí; takové rozcestí může nastat, když směšujeme *ano* a *ne*...

ano + ano, ne + ne = úplná shoda myšlení a jednání.
Jsou ještě horší věci. Listujeme dál:

παράνοια - šílenství, úplné posunutí mysli,
zmatenost spojená s agresivním jednáním

παρα – νομέο - (παρα- νομο- ς), nezákonně, násilně jedním proti zákonům;
bezpráví, křivdy se dopouštím

παρα- πλήξ - potrhlý, ztřeštěný, pomatený

Pokud se; mísí *ano* a *ne*, dochází k rozštěpení člověka. Vědomé porušování Zákona je vzpoura proti Stvořiteli, hřích proti Duchu svatému.

Jestliže svět nazývá správně rozpor srdce a mysli, úsudku a jednání schloidním stavem nebo schizofrenií, musíme nadutost vzpoury a surové bezpráví označit slovem paranoia!

Nepopírám, že umělecká tvorba je vůbec spornou záležitostí. Nu, po zestručnění jídelníčku, vhodné volbě nápojů a radikálním snížení počtu všech zbraní... jistě, falešné profese vezmou za své... bude čas na chválu umění!

Slavný španělský malíř a sochař, Joan Miró, uvedl: „Děti to také umějí“. Byl jsem na tom v Novém Yorku zrovna velmi zle. Všechno dohromady mne zavalilo až do neřešitelnosti. Vtom jsem dostal Ondřejovy kresby. Promluvila moje vlast a její největší naděje. Nastupující generace. Neváhal jsem ani vteřinu; teprve na místě samém vidím svízelnost situace, která se odstupem jevila přehledná a vysvobozující. I v Ondřejových kresbách se ztrácí ohromující sdílnost představ brilantním jediným tahem. Začíná jakési stínování. Radil bych zkusit v rozpačité situaci barvu, ale nepletu se do věci. Sám tu dostávám co proto!

Je jedním z mála, nejmladší umělec jakého vůbec znám, který má naprosto volný a nenucený vstup do astrálního dialogu v téměř hřejivém, přátelském vztahu k závažným fenoménům formujícím nová média a výrazové prostředky výtvarného umění těchto let na celém světě bez ohledu na věk, barvu pleti, pohlaví a společenské postavení nevyjímaje.

Znovu varuji, že na tak nebezpečnou cestu se může vydat bez obavy z ohrožení jenom úplný blázen, divoch nebo dítě.

20. října 1992

Miroslav Klivar

Nemám v úmyslu posuzovat dílo Dr. Miroslava Klivara, neboť on sám je historikem umění.

Poprvé jsem ho objevil v časopise *Estetika*, který byl ihned po vpádu divých hord zapovězen.

Osobně jsme se setkali a ihned spřátelili na slavné a pamětní výstavě Karla Vratislava Nováka a jeho cyklot v divadélku v Nerudově ulici, kde tehdy vystavoval Kurt Gebauer a Jiří Hůla.

Zabývá se řadu let vizuální poezií, stamp artem, dine artem, mail artem, počítačovou grafikou a není daleko ani od performance, body artu.. je průkopníkem video poezie v ČSFR... Publikuje od roku 1949.

I když jsem dnes překvapen různými názory o jeho osobě, jsem ochoten do-
svědčit, že v těžkých dobách prosazoval doma i v zahraničí mladé začínající výtvar-
níky nebo vracel do našich i cizích galerií perzekuované a zakazované umělce. Měl
proto právě tehdy řadu problémů, přímo i kvůli mojí práci!

Institut průmyslového designu, dnes již zrušená instituce, sídlil v Jeruzalém-
ské ulici č. 8 a byl dlouho neoficiální, ale přesto velmi slavnou galerií. Malá, do pra-
vého úhlu se stáčející chodba, měla svůj zvuk i jméno.

Na vernisážích se potkávali odbojní s ještě odbojnějšími. Dával příležitost
všem za cenu velkého osobního rizika.

Tvořil most k úspěchu v zahraničí, ač to mnozí dnes nechtějí přiznat, natož
ocenit.

22. října 1992

Josef Hampl

O Josefu Hamplovi vím jen tolik, co mi sám sdělil. Učil na akademii experi-
mentální grafiku, zabývá se v přítomné chvíli „šitou koláží“ a po dva roky jsme se pra-
videlně potkávali na vernisážích...

22. října 1992

Josef Janda

Poprvé jsem se setkal s Pepíkem Jandou v autobuse, který mne vezl z Dobří-
še do Příbrami. Já jel z výuky na tamějším gymnáziu a on vystupoval v bývalé soko-
lovně s big-beatovou skupinou.

Hrál na varhany, četl zakázané knihy, kreslil politické vtipy na režim jako já a
navíc psal prózu i poezii. Byl starší a sečtější.

Podruhé jsem se s ním setkal v čekárně před ordinací obvodního lékaře na
zdravotním středisku.

Potřetí nás osud svedl v továrně na hračky „Hamiro“, kde jsem pracoval jako
výtvarník a návrhář dětských hraček, ale hlavně v době nomenklaturních kádrů jsem
byl evidován jako gestor oborového číselníku – hračky a společenské hry. Měl jsem
své číslo a zařazení.

Často jsme s Pepíkem dlouho do noci diskutovali o otázkách umění, po těžké
noci se trmáceli městskou dopravou až na pracoviště, mladí a šťastní ze všeho co
nás v hrůzném městě uranových dolů a koncentračního tábora pro politické vězně
mohlo ještě mimo hesel oslavujících vítězství komunismu trochu nadchnout...

Pepík Janda topil v kotelně pro tovární haly, aby se dalo i v zimě pracovat. Odměnou mu byly zahozené zmetky surrealistického nádechu, řečené „nalezenec“ nebo „samovzniky“, jejichž prozaický původ je v nezvládnuté technologii výroby buď nekvalifikovanou pracovní silou nebo špatným pracovním postupem nebo chybějícími stroji, na nichž se v důsledku hýření vedoucích pracovníků v cizině již při nákupu nedostávalo potřebných deviz.

Obludné obličejové deformované v lisovacím stroji, znetvořené dětské tváře, na smetí vyhozené údy nebo obličejové dětských hraček, panenky, které končily svou pouť na smetišti, se stávaly v jeho ruce sochařských dílem, svědectvím i pohledem do budoucna v onom roce 1973, kdy jsme se spolu scházeli a vyměňovali si jinak totalitou pronásledované práce.

Výtvarná hodnota byla nesporná, i když celá věc není dosud uzavřená.

Ve Spojených státech jsem si teprve uvědomil celou souvislost, když jsem se dozvěděl o trhavinách vkládaných do dětských hraček a nastražených na děti v době války v Afganistanu.

Tehdy jsem si dokázal určité souvislosti vybavit a domyslet.

Reakce na vystavené artefakty Pepíka Jandy spolu s českými surrealisty v Mánesu minulý rok byla záporná. I to jsem předpokládal. Myslím reakci kritiky.

Kritika kritizuje. Já dobré umění chválím.

Podzim 1992

≈

Rusko má 70 miliard dluhů \$!

4. listopadu 1992

Riosuke Cohen

Můj přítel Riosuke Cohen je představen kolekcí jemných, formálně odpoutaných identických projektů se závažným obsahem tmeleným střepí sarkasmů, blančitého vzplanutí, sardonických šklebů i alabastrově čistých, hebkých úsměvů restaurovaných do slepence příšerné mozaiky, jež vystylá ke zdi neporozumění přilepený prevét!

→ *imbutae mentes pravitatis erroribus* (Cicero)

DECENTRALIZED WORD – WIDE NETWORKER CONGRESS 1992

19. listopadu 1992

Čím víc vlád a prezidentů na Zemi, tím déle budeme muset čekat.

19. 11 1992

≈

Článek pro časopis Zlatý řez

Carol Lopatin

„The Mighty Hudson“,
acrylic on gessoed paper, 36 x 42 inches, 1992,
Galery IV, Arlington Arts Center

Hudson River protéká státem New York na jih do newyorské zátoky. Malíři již dříve přitahovala scenérie a dala i název romantické škole let 1825 -75.

Dnes syrové podnebí i ocelově šedá vodní hladina pod prudkým oslepujícím bílým svitem oblohy dobře ladí s užitou technikou akrylových barev.

Zalesněné svahy Medvědích hor s uplývajícími stíny nad řekou jsou živé. Příklad uvážené volby podkladu pro mimořádný efekt nastolený samotnou povahou výtvarné práce.

Kouzelná moc skrytá pod hladinou v pevném, rychlém, kaligraficky čistém zrcadle svobodných a jemných tahů americké malířky.

1992

≈

Dobytel se vždy snaží na věky znehybnět v nadřazeném postoji sochou, obrazem slovem, písmenem... zoufalci tíhnou k idolům nebo anarchii – trapnému dědictví.

Duté modly primitivů pukly a duchové inkarnují do lidského těla trapného všedností pomocí televizních seriálů, kde vábivost majetku slibuje vysvobození z časných starostí!

Vešel jsem do chrámu sv. Jiljí a obdivoval přehlíženou skutečnost – slušné, jemné, historicky pamětlivé obrazy, sochy a fresky... ekologie vnitřního světa.

Militantní výrazy a „kritika“ úplně vytlačily z našeho tisku pozitivní výklad umění a chválu dobré věci.

19. prosince 1992

Art Unidentified

Náročný program umělecké skupiny zahrnuje různé druhy podivných aktivit, z umění dříve direktivně a kategoricky vylučovaných, dnes s rozpaky přijatých, posléze imperativně doporučených...

Vazby a návaznosti, svitky a souvislosti dávných tradic uchová jen umění poctivým a nezištným výkladem, pamětí darovanou...

Správná orientace umožní porozumět. Snadno lze v neklidu duše vynést urážlivý odsudek. Potom putuje i naše dovednost s námi a odkrývá místa zapomnění, opovržení, nesmyslných činností lidského rodu.

Zmoženi úživou nebo vábení majetkem toužíme upevnit vně, ne uvnitř, mocí Slova.

Rozštěpení národů vyvrhlo duši z těla, odráželo myšlenky od skutečných činů a umění strašnou sumou vzalo lidem, kterým patří...

Kdo byl, byť jen krátce v U. S. A, mým slovům rozumí. Ono není tak těžké pochopit, že vše, co se s hlukem a křikem chváří, nejde zpravidla na odbyt.

A není nic zas tak skrytého ani tajemného, abychom po chvíli nenalezli příklad z vlastního života.

21. prosince 1992

Shozo Shimamoto

Nakupuje nápady, pro které se věrný svým zásadám rád podepíše. Je to jemný, výrazný a přesný tah. Zprvu v ostrých konturách, hlučný a devastující, později náročnější na představivost a podnětný ve svém účinku na nás na všechny. Dnes ustává a pod dojmem, který dovede vyvolat, vstupuje zpět se vším, co se mu podařilo získat do svého nitra.

Tichá krása život oslavujících děl a jeho zemi ožívá v interpretaci bájných mistrů minulých staletí.

Jeho současné obrazy tvoří jeden celek s nesmrtelným dílem: Hasegawa, Okyo Maruyama, Sassyu, Tessai, Tohaku, Korin Ogata a dalších.

Dosáhl svého životního cíle a s lehkou noblesou začlenil volně do své tvorby i slavná veledíla z předních muzeí v Japonsku!

21. prosince 1992

Nippon Mail Art

Mail Art byl pro nás v těžkých dobách jediný prostředek, jak publikovat své texty v zahraničí, vystavovat výtvarné práce, hledat kontakt s „duševně spřízněnými“; To platilo pro obě strany znepřátelených táborů. Nacházeli jsme se v situaci podobné, jistě ne stejné ani obdobné.

Japonský grafik s jemnou ironií a tlumeným taktem, *Riosuke Cohen* a brilantní tvůrce expresivního výtvarného gesta, *Shozo Shimamoto*.

Řadu let pracujeme na odvážném projektu a prožili jsme mnohé kolem zvýšené hladiny skandálů naší proměnné umělecké krve.

Výstavou chci poděkovat za prokázaná dobrodiní ve dvou od sebe vzdálených bodech naší planety – jakým je Japonsko a Nový York.

21. prosince 1992

≈

Poštovní úřad je stále ve velké úctě v U. S. A., nad tím nejskromnějším v nejubožejší čtvrti vždy vlaje čistá vlajka Unie a uvnitř panuje až militantní, však prostému občanu čas spořicí pořádek!

Odliv

a) Stalo se na Brighton Beach. Kreslil jsem do mokrého písku pláže rovnoběžné linie. Vlnami stále omývaný povrch se leskl jako parabolické zrcadlo. Postupoval jsem trpělivě, dlouhých paralelních čar přibývalo, slunce se chýlilo k západu. Velmi jsem se těšil na výsledný efekt mého snažení, jak se projeví odraz slunečního kotouče na zbrázděném úseku žaluziím podobných přímek.

b) Došlo k jevu, který jsem nepředpokládal. Světlo se o moje rýhy zachytilo, počalo bytnět a hromadit se. Nad celým úsekem se zvyšující světelnou intenzitou rostla stále mocnější a obrovitější ohnivá koule, až oslnivý svit počal slábnout a její velikost v sobě znovu obsahovala všechno jsoucí v mezích dostupných našemu zraku. Moře ustupovalo...

c) Jel jsem sabvejí (subway) na Rivingtonskou zahradu. Klenula se přes ní veliká hliníková roura, s množstvím navrtaných trysek na jejím hadovitém těle, rozvinutá v prostoru způsobem příznačným víc pro organické tělo plaza než neživou věc; a tenké blány umělých vodotrysků šumí štěrbinami; v duhových plástvích vykrývá vodní tříšť, jako šupiny vodního netvora, kulovitý prostor nad celým objektem galerie.

d) Tak nějak se chrání chřestýš svinutý do přesné koule před chladem náhorních planin věrně zobrazený dlátem původního obyvatele kontinentu.

e) Sochy zdobily chrámy a schodiště paláců – dnes se choulí v přítmí zasklených vitrín Metropolitního muzea. Stejně se choulí i naši nepřátelé ve snobských galeriích s úločky zrcadel kolektivní paměti, s vulgárním smyslem pro humor a chabým instinktem cti pod štítky svých jmen, opojnou drogou: vysokou cenou předstírající hodnotu.

f) Věc, která umění v běžném smyslu byt' jen připomíná, je tvůrcem úzkostlivě ničena právě v obavě, že spáchal umělecký čin! *Sculpture Garden*.

Mr. Cowboy nikdy neztratil zbytečné slovo!

1992

≈

Španělské království vyplnilo můj sen emigranta.

Studoval jsem s laskavým doporučením přátel na I. R. C. a zásluhou Červeného kříže soukromou akademii Sotto – Massa v Madridu.

Teprve v Novém Yorku mohu studovat v metropolitním a brooklynském muzeu umění starověku, který se stává trvalým inspiračním zdrojem mojí práce.

I když jsem členem několika současných moderních uměleckých skupin, krása orientální kaligrafie a původních originálních textů je mým skutečným a pravým životem.

Právě londýnské sbírky a jejich jedinečnost mne přitahují. Spatřit slavný *Kýrův edikt* z roku 538 B. C., stejně tak obrazy *Williamu Turnera*, které jsem obdivoval na Manhattanu. Jako např. slavný obraz „Neohrožený“, vytvořený k jeho poslednímu kotvišti (National Gallery, Londýn). Naposled dílo *Evereta Millaise* (Londýn, Birmingham), taktéž ze země anglické koruny.

1992

Proti tyranii ochlokracie volit slušná slova

Nesprávné jednání vychází z nevědomosti. Nikdo nechybuje vědomě. Vědění je ctnost. Proto záleží na správném a přesném poznání každé věci a k tomu Sokrates nabádal, snaže se o to, co je plně vypěstováno u Platona ve výměrech pojmů.

Měřeno mírou anděla...

V sedmdesátém roce svého života byl obžalován, že nevěří v bohy, v které věří stát, že zavádí jiná božstva a že kazí mládež. Pravá příčina žaloby byla politická a souvisela s nedůtklivostí obnovené demokracie k nepohodlnému kritiku běžných mínění.

Odsouzen k smrti a popraven jedem roku 399.

1992

Instalace na zámku KLENOVÁ, galerie U bílého jednorožce.

Účast na výstavě s názvem „14 autorů na Klenové“ (od 26. 9. do 31. 10. 1992).

Je vidět prostorová báseň: „Bitva u Malperka 12. máje 1082“, kterou dějiny Čechů a jejich království počíná.

Vpravo dole nepatrný zlomek práce s názvem: „Pád Přemysla Otakara II. na Moravském poli 1278“. Obě neskutečnosti jsou z roku 1992 na kartonech.

1992

Central Park

Harold Altman, litografie 1987

Jemné litografie Harolda Altmana zobrazují s velkou pozorností střídání ročních období v Central Parku, romantickou přírodní rezervaci uprostřed mrakodrapů ostrova Manhattanu.

Každý Newyorčan sem přichází ve dnech svého volna a sám jsem studoval jeho malebná zákoutí.

Je nebezpečný tak jako krásný.

1992

Vypadá to dobře,
jenom, abychom taky vyhráli!

Bylo horké léto, 13. června 1988 a přítel mi do mého ateliéru v Brooklynu přinesl výstřižek, kresbu karikaturisty na stávající poměry.

Vláda Spojených Států se ze všech politických útvarů na Zemi nejlépe dá připodobnit k římské republice. Ono podobenství vtělil do stínu černého havrana na sněhově bílém poprsí Pallady geniální básník Ameriky – Edgard Allan Poe! Jeho zoufalý výkřik, když se vracel poctěn za svoji práci z Bílého domu, zněl: „Proboha, vždyť jsou tam jen úředníci!“

20 let nadvlády republikánské strany bylo dnes zlomeno a jen stěží mohu přiblížit Východoevropanovi tu skutečnost, že to také nebyl žádný med.

Procházel jsem se pod vítězným obloukem, který stojí na místě slavné bitvy s Angličany před Prospekt Parkem v Brooklynu a schylovalo se... celý New York mluvil o Iráku.

1992

Granit

Potřeba levného časopisu pro galerie a návštěvníky galerií je stále naléhavější. Navrhuji česko-anglickou nebo německo-českou verzi.

Jednoduchá dvojstránka může časem zbytnět a být opatřena přebalem z křídového papíru.

Obsah: burza, informační list o výstavách. místo pro krátké fejetony a především poutavé reprodukce moderních obrazů (barevný tisk – později...).

Nejdůležitější zůstává čas jako rozměr pro podnikatele, kterým bezesporu galerista je.

Stranou politikaření a spor o umění a neumění. Důraz na popularizaci uměleckých děl a zřetel ekonomický. Když chci prodat, musím chválit. Když kupuji, nešpiním zase tolik!

15. ledna 1993

Co je mail – art?

Kdo je mail – artista?

Tak na tuhle otázku se pokoušela odpovědět mezinárodní výstava, kterou před deseti lety sponzoroval slavný americký umělec Carlo Pittore v italském městě Montecelio pod názvem „*Umění korespondence*“.

Již Vincent van Gogh před sto lety využíval demokratické povahy poštovního úřadu jako média svých sdělných hodnot.

Vynikající výtvarné práce vysoké umělecké hodnoty: Byly to kresby, skici, náčrtky, eseje i obyčejné dopisy, svou kvalitou však a obsahem téměř nedostižné!

Descartes byl mistrem korespondence ještě dřív a není nutné uvádět další.

Dnešní tvář mail-artu, mezinárodního uměleckého hnutí, ba přímo nového směru ve výtvarném umění, slučuje básníky, filozofy, podivíny a vůbec všechny bloudy, kteří zaměřili své úsilí, svůj čas a věnovali své prostředky na dorozumění mezi národy, kontinenty, a to právě pomocí izolovaných duchů působících v nich.

Různé druhy tisku, publikace, knihy, časopisy, poštovní známky, pohlednice, klasické formy dopisní obálky, video kazety atd. financují ti majetnější z nás nebo my sami – v každém případě ve prospěch nás všech.

Protože prolínání a rozptýl nejrůznějších tendencí je značný, napomáhá v jistém ohledu právě moderní technologie vývoji a růstu nečekaných proměn sdělné hodnoty – rozmanitost nejen určuje, stává se právě částí této nové formy!

Různé užití fotografie, video, film, xerox, razítka, koláže – to jsou prostředky charakteristické pro mail-art.

Z času na čas objeví umělec kouzlo starých časů, pergamenů a pečetí, precizní kaligrafie ručně psaných textů...

Ray Johnson´s 1962 New York Correspondence School.

První manifest nového směru ve výtvarném umění se připisuje Ray Johnsonově „škole“ založené v Novém Yorku kolem roku 1962.

Podle všeho pravý mail-art ve své původní podobě dnes již neexistuje.

Plachty se nadmuly, lodníci také, pěnové bubliny praskly.

Řečeno jazykem užívaným před deseti lety, kdy všeobecná spoušť páchná lidem ovládaným masovou produkcí zčervivělých masmédií páchne spolu s obětí obskurantů zkaženým masem, tabákem a alkoholem!

Nastává zjevný posun, inovace, dislokace, přicházejí první popudy, impulzy ke studiu; v přítmí tajných bytů, knihoven a tiskáren se rozhořely svíce. Ateliéry východního bloku.

Západ mění pracovní postupy a dosahuje brilantní technické dovednosti.

Snad největším přínosem mail-artu bylo objevení vyčichlých a chatrných pojmů, jež dosud plnily funkci idolů a fetišů!

Nejradikálnější je přesné určení a vymezení společenského jevu, jenž sluje „umělecký svět“!

S některými výrazy se již vyrovnal dadaismus – leč mohutný vzmach orlích perutí svobodné výměny názorů, postojů a myšlenek mail-artem zprostředkovaných utvrzuje odvážné a moudré muže v přesvědčení vytrvat na dosažených pozicích – stát se členy obrodného procesu, nového osvícenství kol celé naší planety; *celosvětového uměleckého fóra!*

20. ledna 1993

Reklama jako umělecké dílo

You can´t foot everyone all the time

Ve svých úvahách jsem se dosud nezabýval teorií reklamy.

První, na co mne upozorňoval můj přítel architekt v Chicagu, je odpozorovaný závažný společenský jev – strašná skutečnost – že to co se ponejvíce reklamuje a nabízí, nestojí zpravidla na nic.

Mudrci reagují v různých etapách vývoje lidstva téměř shodně, zdánlivě paradoxně vyznívají jejich pravdivá rčení již v závažných textech svatých knih.

Moderní publicista dává průchod svému tvrzení takovou formou, která je zcela vlastní a formálně nevybočuje ze schémat a stanovených pravidel přítomnosti.

Jen málokteří užívají rafinovanou metodu v pozitivním smyslu. V těchto případech stává se nosnou!

Andrew Gowing, grafik a designér z Limeric College of Art & Design se vám představuje „Papírovým člunkem“ o rozměrech 15,5 x 4, 1 cm s potiskem:

1. Advertising is legalised lying (H. G. Wells)
Reklama je okřídlená lež!
2. Advertising is the whip which hussles huminity up the road to a better mousetrap (L. S. Turner)
Reklama dovádí jako bič, jenž napřímí a nasměruje muže vstříc nové a lepší pasti
3. Advertising is the rattling of a stick inside a swill bucket (George Orwell)
Reklama hřmí jako prázdný sud na pochodu...
4. Advertising is the art of making whole lies out half truths (Edgar Shaff)
Reklama umí stvořit z poloviční pravdy úplnou lež!
5. Advertising may be discribed as the sciens of arresting human inteligence Long enough to get money from it (Stephan Leacock)
Výraz „reklama“ bychom mohli přepsat jako věda o způsobu věznění lidského ducha až k zecvoknutí individua; tudíž ždímání peněz všem!
6. You can tell the ideals of a nation by its advetisments (Norman Douglas)
V samotné inzerci objevíš duši národa.

Ukázka jedné varianty možného „vybočení“ z katalogu „Cactus Take Away“, issue 10, mezinárodní umělecké skupiny Cactus Network se sídlem v Londýně...

20. ledna 1993

≈

Rivingtonská škola nasadila ostrý kurs proti vší oficiální galerijní havěti a místo nadací brala tak porůznu, sice příležitostní – zato tvrdou práci při demolici budov a asanaci interiérů – řečenou „konstrakšn“ čili „šitrák“... Ano, živilí jsme se jak to šlo a jak jsme stačili. Vynikali Poláci. Ti již měli malíčky ze želvoviny a doma po návratu dva „samochody“ jisté!

Naposled jsem dělal s architektem japonské zahrady a „chytíl“ práci restaurátora! Děláš pár měsíců a zbytek blbneš ve skupině nebo sám v „aťasu“. Od roku 1986 do roku 1990 se to dalo vydržet.

Druhá parta táhla po vernisážích, sem tam se „přihodila“ společná výstava.

Měl jsem nejraději demonstrace a veřejná pohoršení působená členy Rivington Sculpture Garden a Atlantic Gallery, přičemž primát držel kovboj z Texasu zvaný Mr. Cowboy, zakladatel oné „Zahrady soch“ na East Village! To se dá těžko k někomu přirovnat, jenom filmy, které natočili, dovedou přiblížit celou atmosféru. Monty Cantain je podbarvil svojí krví, kterou stříkal na plátna po odběru ze žíly. Vše ve slavném baru Chameleon ve stejné čtvrti. Dříve oblíbené místo Andy Warhola.

Nechuť ke strašné „snobárně“ a odpor k předem namíchaným kartám nás svedl dohromady a dal proniknout zase nazpět k tomu co jsme opustili; oni v Číně, Koreji, Japonsku, Irsku, na americkém jihu, v Pensylvánii a bývalých satelitních státech východní Evropy. I západní Němci a Angličané přišli nalézt sami sebe a vzdát se nechutné touhy vyniknout nad ostatní!

To všechno, pánové – v Novém Yorku. Pokud se vám styl mé práce nezamlouvá, svedu to na jiné a odvolám se na své milované staré mistry ve španělském Pradu, kde jsem se naučil pod odborným vedením na soukromé akademii Sotto – Messa zacházet s technikou olejomalby a po svém návratu do vlasti doplnil znalostí temperové podmalby a užitím různých dalších materiálů.

Kombinovaná technika se tedy skládá z rozřezaných kartonů, textilií, obohacené tempery, olejových barev a závěrečných laků... Sem tam barva ve spreji, „zdrčená“ tiskařská čerň, tuš a tak vůbec co má jeden každý z nás po ruce.

Jako příklad uvádím tři obrazy rostlé i na domácí půdě ve stejném stylu:

Pokrývka z červů *The great change*
únor 1993, kombinovaná technika, karton

Obleva *The thaw has set in*
únor 1993, kombinovaná technika, karton

Píseň *Lay!*
únor 1993, kombinovaná technika, karton

5. února 1993

Foursquare

~ tedy náhoda?

Toulal jsem se rád kolem roku 1980 po pražských předměstích, kdy tající sníh tvořil spolu se vznikajícím blátem běžovou kaši a zahozené mastné papíry od svačiny dělníků, fragmenty odporných tiskovin vpletené do šlahounů křovisek či drátěnky nebo ostnatého drátu střežených objektů obnažily svou mdlou žlutě...

Právě od Ládví jsem pozoroval město a snažil se pochopit jeho příští osud. Tohle místo mne vybízelo k dalším a dalším procházkám, kdy jsem si ani nezapisoval dojmy, ani nezakresloval tlející půvab větrem přivanutých objektů.

Nechával jsem věci na svém místě a své názory o nich rovněž tak.

Trocha lešení, sem tam opadané fasády, to jsou příjemné vzpomínky na mrazivou tmou pohlčeného času. Bylo předjaří našich životů, konec února!

11. února 1993

≈

Trochu sněžilo ~ opustil jsem plochu svých obrazů a vyšel na zahradu. Vylijí kýbl s vodou a vracím se po svých stopách...

Podrážky bot zanechaly šlépěje v pastelových barvách duhy, otiskly svůj reliéf do hloubi tenké vrstvy rychle tajícího sněhu.

Jako podmalba prosvítá zelený trávník.

Potkal jsem se a mlčky bez pozdravu šel dál, se svěšenou hlavou a malou jistotou v chůzi.

29. února 1993

Podivná vernisáž

A tak jsem přijal zvláštní pozvání a dostal se na palouček v lese, kde probíhala neobvyklá výstava. Oleje na dřevěných deskách chráněné stříškami před deštěm byly vlastně zobrazenými modely různých kosmických lodí i minulosti naší planety s mohutným vzhledem a okázalou jistotou deklamovaná nezvratná tvrzení.

Mladý a tělesně odvážný autor se ujal výkladu, přičemž nezakrýval své „západní“ chování a sklony...

~ „... sen je účastí na životě jiné kosmické dimenze, jejíž součástí je i náš vnitřní svět, takže i zdánlivě naprosto nesmyslné sny mají jistý význam...“ Giorgio Dibitonto.

Noc ze 3. na 4. března 1993

**Příbram * Dobříš * Praha
Madrid * Chicago * New York**

(1953)	(1968)	(1978)	(1985)	(1986)	(1987)
Příbram	Dobříš	Praha	Madrid	Chicago	New York

V těžkých dobách, které jsme si vlastně způsobili, umění nebylo pro lid. Jen modly pro kult a „dílo“ pro osobní posici, neboť každá idolatrie je vždy spojena s proléváním krve.

7. března 1993

Mr. Cowboy

Celý náš zápas v East Village byl odstup od zobrazování k divinaci jak se umění v pravotočivé či levotočivé formě obecně vyskytuje, ale pro množství svých osobních nedostatků drželi jsme vlastně jen jakousi štafetu, kdy přebíjel a trumfoval ten nejdísnovanější, aniž by se umenšila míra talentu v každém z nás.

První továrnou na absolutno tedy byl příbramský *mlýn*, druhou Cowboyův bagr a třetí můj brooklynský kolotoč... Pokus o zrušení uznávaných autorit se opakoval vždy na jaře a i naše společná setkání dokumentovaná výstavou nás sdružovala po individuálně prožitém létě. Na podzim každý opouštěl svou družku a v mokré čtvrti se chystal přežít strašnou newyorskou zimu. Všichni starostlivě pohlíželi na nebe a vnímali jen přítomnou chvíli, která vyplňovala sál ultra avantgardní galerie spolu s lihovými výpary a orientální příměsí v modrém tabákovém dýmu.

Nebyli jsme o mnoho lepší než k dostihu nabodávaní lehkonoží hřebci uznávaných stájí, kteří měli sice potravu i střechu nad hlavou jistou, ne však přízeň mecenášů a strašných firem dotujících je či k strašným výkonům ve svých manufakturách na líbivé moderní kýče je dopujících!

Byli jsme udřenější, svobodnější a šťastnější ve chvílích odpočinku po práci, kdy se sem tam něco vymyslelo a udělalo nebo při delších neplacených pauzách, kdy se úspory vkládaly do viditelně pošetilých a nesmyslných projektů.

Teprve sekundární zážeh osvětlil rivingtonské aktivity, stávající události daly i těm nejnemožnějším útvarům dodatečně smysl!

7. března 1993

.... barbizonští šli na tehdy ještě čerstvý vzduch
impresionisté malovali jen co viděli
kubisté předměty jak je znali
surrealisté to co tušili
pop-artisté zobrazili to, co skutečně prožili
„rivingtonští“ brali věci tak jak jsou.

Rivingtonská škola byla el-amarnskou reformou na Manhattanu přímo prostřed klasificujícího akademismu, který se ujal postulátů pop-artu a happeningu.

Lehkonozí oři se dusili ve snobských stájích až přijel Cowboy z Dallasu se svým buldozerem a vytvořil ve čtvrti East Village absolutní továrnu na umění pod širým nebem. Zásadně se odmítala pouhá komunikace s oficialitou (rozuměj: Muzeum moderního umění, velké a slavné galerie).

V plenéru stvořenými věcmi se navečer zase topilo a na ohni peklo maso, pila whisky, vyprávěly příběhy o staré Americe, hrálo se na kytary, na plechové nástroje skladby rostlé v prostředí.

7. března 1993

Leviatan

(mořská obluda, hebrejsky ~ livjatan)

Rivingtonská škola v Novém Yorku užívala vodu a oheň jako plastický tvárný prostředek k vyjádření procesů tvorby a ničení, věc vlastní každému fenoménu. Její zakladatel, „Cowboy“, sochař z Dallasu, rád přiznává, že ho baví obojí:

1. Zapálený chrysler proti noční hvězdné obloze žhne jako tabernákl, magický design automobilu připomíná en face planoucí tvář krále Davida, sochu slavného mistra renesance; svým chromovým studeným leskem se kroučí ve tvaru posledního písmene řecké abecedy.

2. Hadovitě točená hliníková trubka s velkým množstvím kapilár rozptyluje v plochých duhových šupinách vodu. Podobou žaludek bájného netvora, který polknul celou uměleckou skupinu.

Klidně odpočívá pod chladivým závojem proti parnému nebi východního pobřeží Atlantiku v posvěceném haraburdí „Zahrady soch“...

7. března 1993

Počítání sfér

Jako temný vrak lodi zřícený do propasti mořské hlubiny je v krátké době znovu obydlen všemi druhy života vyskytujícími se v laguně, tak i umění ob stojí v těžkém boji s každou totalitou. Nabude nečekaných a nových forem příbuzných svou pestrostí velkému množství tvůrců žijících v mělkých vodách obecně uznávaného duševního rozhledu...

Pokryje úroveň vzdělání nacházející se hluboko pod důstojností člověka vrstvou korálů a vystaví na odiv silným reflektorům nočních potápěčů...

Stále nové a nové útvary se budou vynořovat v paměti z předminulých epoch, vstříc svou nepochopenou a neuznávanou krásou slunečním paprskům vzdálených hvězd.

Oceán pokoje zalije srdce těch, kteří zůstali umění věni, moci a nadpozemské účasti tvoření...

7. března 1993

Restitutione mea

Další a vůbec netušenou uměleckou skupinou, kterou nesloučil žádný program ba ani prohlášení, byla parta newyorských „pseudošů“ a věrných návštěvníků každé vernisáže, tlupa collectorů (sběratelů), cvoků a jinak orientovaných typů, kterým šlo zásadně o věc.

Mnozí se ani netajili svým nevázaným životním stylem a jednoznačně vyšitým pohledem na svět...

Tahle parta novinářů, podloudníků, zkrachovaných existencí a příležitostných fešáků měla mezi sebou i zajímavé postavy – pokud nemyslím opravdové umělce, kteří rovněž nechybějí na významném openingu...

Jejich cvokařina přerostla ve vlastní styl až v demonstrace a představení na ulicích a na střeších galerií.

Učili jsme se jeden od druhého až atmosféra zhoustla natolik, že již nikdo nevěděl kdo kterou věc vůbec vymyslel a která myšlenka se kde zrodila a uplatnila první. Byl to útok na luxusní snobské galerie nám jinak nepřístupné, až se tvůrci legálních artefaktů podrobili nátlaku a se zdobnou elegancí interpretovali naše kritická stanoviska a poznámky o jejich světě...

7. března 1993

Ideální stav – Tikun

Průlom kosmického prostoru vytvořil nový sloh... v duchovním rozměru má umění nad vědou a technikou převahu ve skromnosti spojenou relativně s menším

rizikem ~ v každém případě jsou vydání menší, ale stabilitu norem dřívějších epoch rozrušil prudký a explozivní vývoj obrazivosti se stále se stupňující mírou zodpovědnosti, kázně i humorem překonaného kritického pojetí, postoje, pózy či pohledu (jak chcete) na jakékoliv zobrazení vůbec...

7. března 1993

Dürer, Goya ~ Goya, Dürer

Pokud interpretace staré a vývoj nové karikatury způsobil závažné změny ve vývoji současné společnosti a vedl k tak převratným událostem ~ o co víc může prohloubit a zušlechtit nitro člověka a zvelebit zemi moudrostí prozařující dávné texty v jejich původním a jediném významu.

7. března 1993

• Cultivation • formation • improvement •

Růst a pohyb našel v člověku konečnou formu pro uchování znalosti a její aplikace, divinace a inkarnace.

V umělecké tvorbě je „manuál“ přítomnější než kde jinde: práce rukou, srdce i mozku se téměř rovnoměrně a se stejným účastenstvím m podílí...

16. března 1993

Xerox – art

Xerox byl výlučně technikou západního undergroundu. Zatím co jsme se tu potáceli po probdělých nocích, kdy se přepisoval samizdat a jedinou možnou reprodukční technikou byl průklepový a kopírovací papír; za situace, v níž hrál psací stroj úlohu doličného předmětu – byl pro okraj dnes legálního undergroundu jiný pracovní postup přístupný jen výjimečně – neřkuli z milosti a vášně rovněž tajných a ilegálních sběratelů...

Xerox užívaný newyorskou „avantgardou“ (přihlížím k významu slova ze zřetele ekonomického, ne politického) vypracoval se v osobitý styl nejen pomocí různých pozvánek, navštívenek, časopisů i na ulici rozdávaných letáků... (manifestujících programy vznikajících a zanikajících nových uměleckých směrů);

~ nese především ve viditelné podobě mělčí, přesto však bolestné ponížení chudoby, kdy nezlomná víra v křídový papír s barevným potiskem oficiálních galerií formálně vítězí.

Dnes i my můžeme ochutnat slané vody v chráněné laguně mírného ponížení, která je zrádnou pastí pro kotvicí plavidla v případě bouře – zrádnější než vzdmuté vlny na otevřeném moři!

16. března 1993

Car Baal (Car Bálej)

Zákony, které vymyslel mamlas pro sebe, zprvu příjemně lechtají, posléze vjíždějí hluboko a mocně!

Kanonizace vlastních libůstek a jiných orientací, hry s obětí před usmrčením; široce rozkročená železnice i úzkokolejka; týrání a vybíjení živých tvorů původně svěřených do péče člověka, likvidace zelených rostlin a zasmraďování atmosféry bez soucitu a hany, jeví se ještě před necelými třemi tisíci let – v době ekologicky dosud čisté – jen jako „vlastní“ cesta člověka...

*Člověk zabíjí v oběť býka i ubíjí člověka,
obětuje jehňátko i láme vaz psu,
přináší obětní dar i krev z vepřů dává,
na připomínku pálí kadidlo i dobrořečí ničemné modle.*

*Oni se vyvolují vlastní cesty,
jejich duše si libuje v ohyzdných modlách.*

Izajáš (66; 3)

Modla není vždy tesaná, litá, dutá ~ fluidem naplněná hlava zlatá!

Mamon; chtivost = závist vede k nenávisti!

a) Řekl velký Albert Einstein, že *gravitace je zakřivený časoprostor!*

b) K zakřivení inteligence dochází občanskou válkou, horkou i studenou. Máme jí tu a odtíná zneprátelené kmeny – ba i staré pařezy rve ze země! Několik dobrých tisíciletí se třískáme přes hlavu a není proto divu, že se globálně zblbělo... zbabělce čeká na rozdíl od paranoidních heroju plíživá kancelářská paralýza! Schíza zázemí a bės-

ná paranoia fronty. Ohnivý had esovitě vinuté linie, vypláznutý jazyk mravenečnicka lepí na sebe mladé životy pilné v zabíjení namísto v díle obnovy!

c) Obojí táhne k zemi, pod pokrývkou z červů!

Březen 1993

Neoismus = Ultra-Art

Byly *ismy* (různé) přišly arty a posledním „*ultra-artem*“ je *neoismus*.

Ještě za zuřivého totálu obdržel jsem poštou ve svém bytě na Letné první a druhý mezinárodní manifest neoistů...

Tak započala moje pouť po světových metropolích a přímá osobní účast na těchto zvláštních i závažných projektech.

Uvádím některé texty z obou manifestů:

- Víc než malování charakterizují hnutí 19. století manifesty.
- Dnes věříme v relativní naturalismus a synoptický realismus.
- Mail-art se vyvinul v 60. letech z fluxu, nového realismu a „Ray Johnson’s New York Correspondence School“... Pop-art se přihlásil k odkazu dadaismu, minimal-artu, k armagedónskému a holandskému konstruktivismu. V USA velkoměstský folklór uvedený neodadaismem a novými realisty byl životním stylem „zlaté mládeže“ padesátých a šedesátých let.
- Neoismus se rozrostl z ducha fluxusu a situacionismu, ale jako žijící síť vyrostl z mail-artu. V průběhu 70. let, od roku 1979 byl neoismus ustanoven jako hnutí na bázi celé severní Ameriky a Evropy.
- Děsné, strašné, hnusné jsou naše práce ve všech pocitech světa a zkušenostech z něho – úmyslně „špatné“, a to vede k inspirující posvátné hrůze. Je to zároveň i obveselující, humanistické i nehumánní, klasické i romantické. Podobně *punk* vytváří ryze nový styl pomocí zvláštního výběru a zamícháváním minulého a přítomného uměleckého stylu jak abstraktního tak popisného...
- Potřebujeme spojení nihilismu a historického vnitřního vědomí...
- Pomalu přicházejí společné destruktivní a konstruktivní momenty dějin...
- Členem této podivné skupiny se mohl stát každý a setrvat v ní, jakmile se zbavil představy, že se bude lišit od kohokoliv jiného!

- Marx opomenul analyzovat romantismus a umělecký fenomén. Lenin úmyslně zastřel důležitost denního života a jeho analýzu v dílech futuristů, Majakovského a dadaistů.
- Pravda je nedokonalá v jakémkoliv projevu jiném než posvěceném!

Neoismus je manufakturním hnutím, založeným na samotných liniích dada/fluxus se záměrem získat pozornost členů hnutí!

Neoismus kultivuje improvizovanou metodu, odmítá svůj vlastní manýrismus a pochopí dříve než se oboje stane rutinou!

Práce jsou odmítány jako neo-konzervativní, komunistické, fašistické nebo anarchistické. Ve skutečnosti ztělesňují komplex mnohoznačných odpovědí k nové historii...

Práce jsou strašné ve všech pocitech světa – úmyslně „špatné“, a to vede k inspirující posvátné hrůze. Je to zároveň odpuzující i obveselující, humanistické i nehumánní, klasické i romantické. Stejně jako PUNK vytváří ryze nový styl pomocí zvláštního výběru a zamícháváním minulého a přítomného uměleckého stylu jak abstraktního tak popisného...

Březen 1993

Painting

Kdo rád pracuje, rozumí i umění.

Slovem přístupným: Řekové brali od Egyptanů, Římané vybrakovali Řeky;

~ po druhé světové válce ovládl tvorbu USA vliv německého expresionismu a orientálního ideogramu Dálného východu.

Abstraktní expresionismus nahradil list papíru a tuš monumentálním formátem plátna, na němž jsou rozvíjeny široké tahy přesahující svým rozměrem beztak úctyhodnou plochu!

Na reprodukcích vypadá všechno zázračně, ale v galerii působí originály dost syrově a mrazivě.

Kaligrafie archetypální malby **Franze Klinea** (1910 – 1962) je takovou osobní syntézou expresionistického gesta a grafismu japonského písma.

To mluvím o jednom z nejlepších.

Březen 1993

Ne každý, kdo říká „Mistře“ – vejde do říše umění... ale každý, kdo je schopen splnit byt' i skrytou myšlenku výjimečného Tvůrce nadkosmických hodnot!

Březen 1993

IV. Anthony Dominguez

A. Severní Amerika u jiného úhlu pohledu: Zvážíme-li, že rozdíl mezi záměrem a provedením, dá se překlenout brilantním zvládnutím formy, vlastní novou technologií, rukopisem skrytým v dosud neobjevených nebo pouze přehlížených médiích...

~ nebudeme na pochybách o skutečnosti projevené v strašném kontrastu amerických kosmických supermetropolí a hynoucí přírodou vlivem houstnouceho smogu převážně produkovaného výfuky osobních automobilů (atd.)...

Anthony takes up a totally different point of view; pohled opravdu původního obyvatele Ameriky se příliš neliší od očí cizince. Nový příchozí je však udiven stejně exotickým světem fauny a flory jako dílem člověka. Indián však svá zvířátka a rostliny dobře zná, zatímco na (žhavé lávě se podobající) civilizaci má svůj vlastní, osobitý názor.

B. I když se jedná o výstavu amerického umělce Anthony Domingueze, přesto jsem zaplnil zbývající prostor galerie některými svými vlastními produkty.

S omluvou připomínám, že taková surovost mi není vlastní a jedná se jen o takové práce, které Anthony sám v mém ateliéru shlédli, pochválil a tudíž i pro zamýšlenou výstavu doporučil.

20. července 1993

C. Blížily se Velikonoce. Anthony stál za dveřmi, v ruce držel kus papíru s mým jménem a bezpečně prý dojel z Amsterdamu na Zbraslav!

Spal zásadně v lese a pohostinství bez obalu odmítal. Prý jsem skoro měšťák...

Vzal jsem ho na Staroměstské náměstí a když na orloji uviděl „archanděla Michaela“ v noční košili s plamenným mečem v ruce, vykřikl: „To jsi dělal ty!“.

„Možná, ale ve středověku“, odpovídám. Ztratil elán a dál jde se svěšenou hlavou.

Karlův most – galerie pod širým nebem, je druhý evropský zázrak, který obdivuje. Matyáš Bernard Braun, vysvětlují... Braun = Brown!

1993

Vážení přátelé,

I tato osmá Ivanova knížka, která právě vychází, má vám přiblížit nejen Ivanovy postoje k mnohým otázkám, ale i dobu, ve které žil a kterou zachytil ve svých textech.

Je to jeho individuální pohled na svět i život, u nás i v cizině, s mnoha postřehy a zachycením nesmlouvané reality. Nic nepředstírá a nic nezakrývá.

Jen varuje před stále stejnými chybami, které nám dějiny neodpouštějí. A to je pro všechny zbytečné pomýlení.

Kéž vám tato četba přinese tolik potřebné, co chtěl on sám svými slovy vyjádřit a čemu chtěl svým vyjádřením pro další generace zabránit. Jakkoli je to na první pohled neuskutečnitelné, přece jen to za tu snahu o zlepšení stojí!

Stojí to za pravdivý postoj k životu, lidem, zvířatům, rostlinám a k sobě samým.

Vaše Eva P.

V Praze – Zbraslavi
o Velikonocích 2016

